

NCAC

មជ្ឈមណ្ឌលជាតិនៃមជ្ឈត្តការផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម
NATIONAL COMMERCIAL ARBITRATION CENTRE

វិធាន ស្តីពីមជ្ឈត្តការ

២៨ មីនា ២០២១

បុព្វកថា

មជ្ឈត្តការពាណិជ្ជកម្មបានក្លាយជាជម្រើសដ៏សមស្របមួយ សម្រាប់គូភាគីវិវាទដែលមានបំណងដោះស្រាយវិវាទរបស់ខ្លួនក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ ហើយនិន្នាការនេះត្រូវបានគេរំពឹងនឹងបន្តកើនឡើងខ្លាំងនៅពេលអនាគត។ ជាក់ស្តែង គិតត្រឹមខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០ មជ្ឈមណ្ឌលជាតិនៃមជ្ឈត្តការផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម (ម.ជ.ម.) បានទទួលចាត់ចែងធ្វើមជ្ឈត្តការលើសំណុំរឿងក្រោមវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការឆ្នាំ២០១៤ ចំនួន ២៥ សំណុំរឿង ដោយរួមបញ្ចូលទាំងសំណុំរឿងអន្តរជាតិ ដែលមានតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទសរុបលើសពី ៧២ លានដុល្លារអាមេរិក។

ក្នុងឆ្នាំ២០២១ នេះ ម.ជ.ម. បានធ្វើវិសោធនកម្មលើវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការឆ្នាំ២០១៤ របស់ខ្លួនក្នុងគោលបំណងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពជាមួយនឹងការអភិវឌ្ឍនានាក្នុងវិស័យមជ្ឈត្តការពាណិជ្ជកម្ម និងដើម្បីផ្តល់សេវារបស់ខ្លួនទៅកាន់អ្នកប្រើប្រាស់ឱ្យកាន់តែប្រសើរថែមទៀត។ វិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការថ្មីនេះ ត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១ និងត្រូវបានកំណត់ឱ្យចូលជាធរមានចាប់ពីថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២១។ វិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការថ្មីនេះ គឺជាលទ្ធផលនៃការចំណាយពេលជាច្រើនរបស់ ម.ជ.ម. លើការស្រាវជ្រាវ ការវិភាគ ការកែតម្រូវ និងការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកអនុវត្តច្បាប់ ក៏ដូចជាមជ្ឈត្តការជាតិ និងអន្តរជាតិ ដែលមានបទពិសោធន៍ខ្ពស់ផងដែរ។

ចំនុចសំខាន់ៗនៃវិសោធនកម្មរួមមាន ការអនុញ្ញាតឱ្យ ម.ជ.ម. អាចចាត់ចែងសំណុំរឿងមជ្ឈត្តការ និងផ្តល់សេវាកម្មផ្សេងៗ ក្រោមវិធានមជ្ឈត្តការក្រៅវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការរបស់ ម.ជ.ម. និងការអនុញ្ញាតឱ្យគូភាគីវិវាទអាចបន្ថយពេលវេលាដំណាច់ដែលមានចែងនៅក្នុងវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការ ប្រសិនបើមានការព្រមព្រៀងពីគូភាគីវិវាទ។ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហានានាដែលអាចកើតមានទាក់ទងនឹងឯករាជភាព និងអព្យាក្រឹតភាពរបស់មជ្ឈត្តការ ដែលកើតចេញពីការផ្លាស់ប្តូរអ្នកតំណាងរបស់ភាគីវិវាទ បន្ទាប់ពីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើតរួច វិសោធនកម្មថ្មីបានអនុញ្ញាតឱ្យវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការចាត់វិធានការ

ចាំបាច់នានា ដើម្បីជៀសវាងការកើតមានទំនាស់ផលប្រយោជន៍ ចេញពីការផ្លាស់ប្តូរនោះ។ វិធានថ្មីនេះ ក៏បានកំណត់វិធីសាស្ត្រថ្មីក្នុងការកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃការចាប់ផ្តើមដំណើរការ មជ្ឈត្តការដែលមានសារៈសំខាន់ជាពិសេសសម្រាប់វិវាទដែលមានភាគីឆ្លើយតបច្រើន។ បន្ថែមពីនេះទៀត វិធានថ្មីនេះ បានចែងអំពីការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយទំនាក់ទំនងតាមរយៈ ប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការឱ្យកាន់តែមានលក្ខណៈច្បាស់ជាងមុន ដើម្បី ឆ្លើយតបទៅនឹងទម្លាប់ថ្មីនានាសម័យបច្ចុប្បន្ននេះ។ វិធានថ្មីនេះ ក៏មានកំណត់អំពីពេលវេលា ជាក់លាក់សម្រាប់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ក្នុងការប្រកាសបិទដំណើរការមជ្ឈត្តការ ដើម្បីអនុញ្ញាត ឱ្យគូភាគីវិវាទអាចស្មានទុកជាមុននូវកាលបរិច្ឆេទចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ។

លើសពីនេះ វិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការថ្មី ក៏បានបន្ថែមនីតិវិធីពន្លឿន និងមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ជាលើកដំបូង ផងដែរ។ ភាគីវិវាទអាចដាក់សំណើសុំនីតិវិធីពន្លឿនបាន ប្រសិនបើតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ មានតម្លៃ មិនលើសពី ៣ លាន ដុល្លារអាមេរិក មានការព្រមព្រៀងពីគូភាគីវិវាទ ឬក្នុងករណីពិសេសបន្ទាន់ ខ្លាំង។ ក្រោមដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿននេះ មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរនឹងត្រូវចេញក្នុងអំឡុងពេល ២៧០ ថ្ងៃប្រតិទិន គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើត។ មុនពេលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវបានបង្កើតឡើង ភាគីវិវាទក៏អាចដាក់សំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយ មជ្ឈត្តករបន្ទាន់ ដែលសេចក្តីសម្រេចលើសំណើនោះនឹងត្រូវចេញក្នុងអំឡុងពេល ១៥ ថ្ងៃ ប្រតិទិន បន្ទាប់ពីថ្ងៃដែលមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ត្រូវបានតែងតាំង។

តាមរយៈវិធានថ្មីនេះ អ្នកប្រើប្រាស់អាចដោះស្រាយវិវាទរបស់ខ្លួននៅ ម.ជ.ម. ជាមួយនឹង ភាពបត់បែន ប្រសិទ្ធភាព និងតម្លាភាពកាន់តែខ្ពស់ជាងមុនថែមទៀត។

ប៊ុន យុឌី
ប្រធាន
មជ្ឈមណ្ឌលជាតិនៃមជ្ឈត្តការវេទិកាពាណិជ្ជកម្ម

មាតិកា

ជំពូកទី ១

វិធានទូទៅ	៨
ប្រការ ១. និយមន័យ	៨
ប្រការ ២. វិសាលភាពអនុវត្ត	៩
ប្រការ ៣. ការតំណាង	១០
ប្រការ ៤. ការទាក់ទង និងសំណៅចម្លងក្នុងពេលដំណាលគ្នា	១០
ប្រការ ៥. ការកំណត់ពេលវេលា	១២
ប្រការ ៦. ដំណើរការមជ្ឈត្តការដោយយុត្តិធម៌ ឆាប់រហ័ស មានប្រសិទ្ធភាព និងដោយមិនបង្កង់	១៣

ជំពូកទី ២

ការចាប់ផ្តើមមជ្ឈត្តកម្ម	១៤
ប្រការ ៧. ការចាប់ផ្តើមមជ្ឈត្តកម្ម	១៤
ប្រការ ៨. ការឆ្លើយតបរបស់ភាគីឆ្លើយតប	១៧
ប្រការ ៩. ដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿន	១៩

ជំពូកទី ៣

មជ្ឈត្តកម្មបន្ទាន់	២២
ប្រការ ១០. សំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តកបន្ទាន់	២២
ប្រការ ១១. កម្រៃសេវានៃការស្នើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តកបន្ទាន់	២៣
ប្រការ ១២. ការទទួលយកដោយគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី	២៣
ប្រការ ១៣. ទីកន្លែងធ្វើមជ្ឈត្តការ	២៣
ប្រការ ១៤. ការបង្ហាញព័ត៌មាន	២៣

ប្រការ ១៥. មជ្ឈត្តករបន្ទាន់និងដំណើរការមជ្ឈត្តករបន្ទាប់មកទៀត	២៤
ប្រការ ១៦. កាលវិភាគសម្រាប់វិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់	២៤
ប្រការ ១៧. អំណាចរបស់មជ្ឈត្តករបន្ទាន់	២៤
ប្រការ ១៨. ការចេញសេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់	២៤
ប្រការ ១៩. អំណាចរបស់ធម្មិកាមជ្ឈត្តកម្ម ក្នុងការពិនិត្យដើម្បីកែប្រែ ផ្អាក ឬបញ្ឈប់សេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់	២៥
ប្រការ ២០. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញសេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ	២៥
ប្រការ ២១. អានុភាព និងការអនុវត្ត សេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់	២៥
ប្រការ ២២. ការកំណត់បែងចែកកម្រៃសេវា នៃការស្នើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់	២៦
ប្រការ ២៣. បទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗ ពាក់ព័ន្ធនឹងមជ្ឈត្តករបន្ទាន់	២៦

ជំពូកទី ៤

ការបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ២៧

ប្រការ ២៤. ចំនួនមជ្ឈត្តករ	២៧
ប្រការ ២៥. ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ	២៧
ប្រការ ២៦. បុគ្គលដែលអាចត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ	៣០
ប្រការ ២៧. ឯករាជភាព និងអព្យាក្រឹតភាពរបស់មជ្ឈត្តករ និងការប្រកាសបង្ហាញ	៣១
ប្រការ ២៨. ការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ	៣២
ប្រការ ២៩. ការខកខាន ឬអលទ្ធភាពក្នុងការបំពេញតួនាទី	៣៤
ប្រការ ៣០. ការដាក់មជ្ឈត្តករជំនួស	៣៥

ជំពូកទី ៥

ដំណើរការមជ្ឈត្តការ ៣៧

ប្រការ ៣១. ទឹកនៃងធ្វើមជ្ឈត្តការ	៣៧
ប្រការ ៣២. ច្បាប់អនុវត្ត និងសមធម៌	៣៧

ប្រការ ៣៣. ភាសា	៣៨
ប្រការ ៣៤. ទង្វើករណីចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម	៣៨
ប្រការ ៣៥. បញ្ញត្តិទូទៅអំពីដំណើរការមជ្ឈត្តកម្ម	៤០
ប្រការ ៣៦. ការរួមបញ្ចូលមជ្ឈត្តកម្ម	៤១
ប្រការ ៣៧. ការដាក់សេចក្តីថ្លែងដោយគូភាគីរីឯង	៤២
ប្រការ ៣៨. ការដកពាក្យបណ្តឹង ការកែប្រែ និងការដោះសា	៤៤
ប្រការ ៣៩. សវនាការ និងការប្រជុំ	៤៥
ប្រការ ៤០. បញ្ញត្តិទូទៅអំពីកសុតាង	៤៦
ប្រការ ៤១. សាក្សី	៤៧
ប្រការ ៤២. អ្នកជំនាញដែលតែងតាំងដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម	៤៨
ប្រការ ៤៣. វិធានការបណ្តោះអាសន្ន	៤៩
ប្រការ ៤៤. ការបញ្ចប់ និងការបើកដំណើរការមជ្ឈត្តកម្មជាថ្មី	៥១
ប្រការ ៤៥. ការដោះស្រាយរីឯងដោយស្ម័គ្រចិត្ត	៥២
ប្រការ ៤៦. មូលហេតុផ្សេងទៀតសម្រាប់បញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តកម្ម	៥២

ជំពូកទី ៦

ការសម្រេច និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ៥៣

ប្រការ ៤៧. ការសម្រេច	៥៣
ប្រការ ៤៨. មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបណ្តោះអាសន្ន និង មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយផ្នែក	៥៣
ប្រការ ៤៩. ទម្រង់នៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ	៥៤
ប្រការ ៥០. ការពិនិត្យពិច័យលើទម្រង់របស់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ	៥៤
ប្រការ ៥១. ការចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ	៥៥
ប្រការ ៥២. អានុភាព និងការអនុវត្តមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ	៥៥
ប្រការ ៥៣. ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត និងការបកស្រាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម	៥៦
ប្រការ ៥៤. ការរក្សាឯកសាររបស់សំណុំរឿងដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន	៥៧
ប្រការ ៥៥. អំណាចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម	៥៧

ជំពូកទី ៧

កម្រៃសេវា

៥៩

ប្រការ ៥៦. កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម	៥៩
ប្រការ ៥៧. កម្រៃសេវាចុះបញ្ជីសំណុំរឿង និងកម្រៃសេវាលើពាក្យសុំនានា	៦០
ប្រការ ៥៨. កម្រៃសេវារដ្ឋបាល	៦១
ប្រការ ៥៩. កម្រៃសេវាតែងតាំងមជ្ឈត្តករ	៦២
ប្រការ ៦០. កម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម	៦២
ប្រការ ៦១. កម្រៃសេវានានា សម្រាប់នីតិវិធីមជ្ឈត្តករបន្ទាន់	៦៤
ប្រការ ៦២. ការចំណាយផ្សេងៗ របស់មជ្ឈត្តករបន្ទាន់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និង ម.ជ.ម.	៦៤
ប្រការ ៦៣. សេហ៊ុយចំណាយលើសេវាផ្នែកច្បាប់ និងការចំណាយផ្សេងៗ របស់ភាគីរ៉ាវ	៦៥
ប្រការ ៦៤. ប្រាក់បង់ជាមុន	៦៥
ប្រការ ៦៥. កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្មដំណើរការក្រោមវិធានផ្សេង ក្រៅពី វិធានស្តីពីមជ្ឈត្តករ ម.ជ.ម.	៦៧

ជំពូកទី ៨

បទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗ

៦៨

ប្រការ ៦៦. ការសម្ងាត់	៦៨
ប្រការ ៦៧. ការផ្សព្វផ្សាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ	៦៩
ប្រការ ៦៨. ការបោះបង់សិទ្ធិ	៦៩
ប្រការ ៦៩. ជម្រើសរវាងតុលាការ និង ម.ជ.ម.	៧០
ប្រការ ៧០. ករណីដែលមិនមានចែងច្បាស់លាស់ក្នុងវិធាន	៧០
ប្រការ ៧១. ការមិនទទួលខុសត្រូវ	៧០
ប្រការ ៧២. វិសោធនកម្មទៅលើវិធាន	៧១
ប្រការ ៧៣. សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អនុវត្ត	៧១

ជំពូកទី ៩

អវសានប្បញ្ញត្តិ

៧២

ប្រការ ៧៤. អវសានប្បញ្ញត្តិ

៧២

ឧបសម្ព័ន្ធ ១

តារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម.

៧៣

ឧបសម្ព័ន្ធ ២

គំរូខ្សែចងរបស់ ម.ជ.ម.

៧៤

ជំពូកទី ១

វិធានទូទៅ

ប្រការ ១. និយមន័យ

វាក្យសព្ទខាងក្រោម ដែលប្រើក្នុងវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការនេះ ត្រូវមានអត្ថន័យដូចបានកំណត់ខាងក្រោម៖

គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី គឺគណៈកម្មាធិការមួយរបស់ ម.ជ.ម. ដែលមានអំណាចក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តការ និងបំពេញកិច្ចការផ្សេងទៀតស្របតាមវិធាននេះ។

មជ្ឈត្តការបន្ទាន់ គឺមជ្ឈត្តការដែលតែងតាំងស្របតាមប្រការ ១២ នៃវិធាននេះ (ការទទួលយកដោយគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី)។

អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន គឺអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរបស់ ម.ជ.ម.។

ម.ជ.ម. គឺមជ្ឈមណ្ឌលជាតិនៃមជ្ឈត្តការផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

វិធាន គឺវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការរបស់មជ្ឈមណ្ឌលជាតិនៃមជ្ឈត្តការផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម ដែលត្រូវបានអនុម័តនាថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១។

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម គឺវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយមានមជ្ឈត្តការមួយរូប ឬច្រើនរូប។

ប្រការ ២. វិសាលភាពអនុវត្ត

២.១. ការអនុវត្តវិធាននេះ ការអនុវត្តវិធានដទៃ និងសេវាផ្សេងៗ

- (ក) វិធាននេះត្រូវអនុវត្ត ប្រសិនបើភាគីរ៉ាវបានព្រមព្រៀងដាក់រ៉ាវទរបស់ខ្លួន ឱ្យដោះស្រាយតាមរយៈមជ្ឈត្តកម្មចាត់ចែងដោយ ម.ជ.ម. ឬតាមរយៈ មជ្ឈត្តកម្មក្រោមវិធានរបស់ ម.ជ.ម. ឬប្រសិនបើពាក្យពេចន៍ក្នុងការព្រម ព្រៀងនោះមានអត្ថន័យដូចគ្នា។
- (ខ) ប្រការ ២.១(ក) មិនត្រូវបានយកមកអនុវត្ត ប្រសិនបើ៖
 - (i) គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី សម្រេចទទួលចាត់ចែងធ្វើ មជ្ឈត្តការលើសំណុំរឿងក្រោមវិធានផ្សេងក្រៅពីវិធាននេះ ក្នុងករណី ដែលមានការព្រមព្រៀងរបស់គូភាគីរ៉ាវ ឬ
 - (ii) គូភាគីរ៉ាវនៃកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្មជ្រើសរើសយក ម.ជ.ម. ជាស្ថាប័ន មានសមត្ថកិច្ចតែងតាំងមជ្ឈត្តការ ឬធ្វើការស្នើសុំសេវាផ្សេងៗពី ម.ជ.ម. ដោយមិនតម្រូវឱ្យមជ្ឈត្តការនោះអនុវត្តតាមបញ្ញត្តិដែល មានចែងក្រោមវិធាននេះឡើយ។
- (គ) ប្រសិនបើប្រការ ២.១(ខ) ត្រូវបានអនុវត្ត គូភាគីរ៉ាវត្រូវបានចាត់ទុក ថាបានព្រមព្រៀងទៅលើវិធានការចាំបាច់ទាំងអស់ ដែលអាចនឹងត្រូវ ធ្វើឡើងដោយ ម.ជ.ម. ដើម្បីធានាភាពត្រូវគ្នារវាងវិធានដែលគូភាគីរ៉ាវ បានព្រមព្រៀងទៅនឹងរចនាសម្ព័ន្ធរបស់ ម.ជ.ម.។

២.២. កាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាន

វិធាននេះត្រូវមានសុពលភាពចូលជាធរមាននៅកាលបរិច្ឆេទដូចមានកំណត់ក្នុង ប្រការ ៧៤.២។ លើកលែងតែគូភាគីរ៉ាវបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ វិធាននេះត្រូវ យកមកអនុវត្តចំពោះមជ្ឈត្តកម្មទាំងឡាយណា ដែលស្ថិតក្រោមប្រការ ២.១(ក) ដែលអត្ថលេខាធិការដ្ឋានបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មនៅកាល បរិច្ឆេទចូលជាធរមាននេះ ឬនៅថ្ងៃបន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាននេះ។

២.៣. ភាពផ្ទុយគ្នានៃវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការនឹងច្បាប់គ្រប់គ្រងមជ្ឈត្តកម្ម

ប្រសិនបើប្រការណាមួយនៃវិធាននេះផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិដែលមានអានុភាព ចាប់បង្ខំណាមួយរបស់ច្បាប់ស្តីពីមជ្ឈត្តការផ្នែកពាណិជ្ជកម្មនៃព្រះរាជាណាចក្រ កម្ពុជា (ក្នុងករណីដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាគឺជាទីកន្លែងធ្វើមជ្ឈត្តការ) ឬ បទប្បញ្ញត្តិដែលមានអានុភាពចាប់បង្ខំណាមួយរបស់ច្បាប់ផ្សេងទៀតដែលគ្រប់ គ្រងមជ្ឈត្តកម្ម (ក្នុងករណីដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមិនមែនជាទីកន្លែងធ្វើ មជ្ឈត្តការ) បទប្បញ្ញត្តិនោះត្រូវមានឧត្តមានុភាព។

២.៤. បដិប្បញ្ញត្តិនឹងវិធាននេះ

ប្រសិនបើគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងគ្នា គូភាគីវិវាទអាចធ្វើបដិប្បញ្ញត្តិលើបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃវិធាននេះ ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបានក្រោមវិធាននេះ។

ប្រការ ៣. ការតំណាង

នៅក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការនានាក្រោមវិធាននេះ ភាគីវិវាទនីមួយៗអាចត្រូវបានតំណាងដោយបុគ្គលណាម្នាក់តាមការជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន ដោយមានភស្តុតាងបង្ហាញអំពីសិទ្ធិតំណាងនេះ ដែលអាចតម្រូវដោយអត្ថលេខាធិការដ្ឋាន ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

ក្រោយពីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើតឡើង និងបន្ទាប់ពីបានផ្តល់ឱកាសឱ្យគូភាគីវិវាទផ្តល់យោបល់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចចាត់វិធានការដែលចាំបាច់នានា រួមបញ្ចូលទាំងការបដិសេធអ្នកតំណាងថ្មីរបស់ភាគីវិវាទក្នុងការចូលរួមក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការទាំងស្រុង ឬដោយផ្នែក ដើម្បីជៀសវាងទំនាស់ផលប្រយោជន៍របស់មជ្ឈត្តករ ដែលកើតមានឡើងពីការប្តូរ ឬបន្ថែមអ្នកតំណាងថ្មី។

ប្រការ ៤. ការទាក់ទង និងសំណៅចម្លងក្នុងពេលដំណាលគ្នា

៤.១. ការទាក់ទងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ

សម្រាប់គោលបំណងនៃវិធាននេះ ការទាក់ទងណាមួយ (រួមបញ្ចូលទាំងសេចក្តីជូនដំណឹង ការផ្តល់ដំណឹង សេចក្តីថ្លែង សំណូមពរ សំណើ ការដាក់ឯកសារ សេចក្តីបង្គាប់ ឬសេចក្តីណែនាំ) ត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ លើកលែងតែការទាក់ទងដោយផ្ទាល់មាត់នៅពេលសវនាការ និងនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំនានាដែលរៀបចំឡើងដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

៤.២. មធ្យោបាយនៃការទាក់ទង

ការទាក់ទងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ អាចត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈការប្រគល់ដោយផ្ទាល់ដៃ ប្រៃសណីយ៍អនុសិដ្ឋិ ការបញ្ជូន ទូរសារ សារអេឡិចត្រូនិច ឬមធ្យោបាយទាក់ទងផ្សេងទៀត ដែលមានកំណត់ត្រានៃការប្រគល់ទាំងនោះ។

៤.៣. ការបញ្ជូន និងការទទួល

ការទាក់ទងនឹងត្រូវចាត់ទុកថាបានទទួល ប្រសិនបើការទាក់ទងនោះត្រូវបានប្រគល់ទៅអ្នកទទួល ឬទៅអ្នកតំណាងរបស់អ្នកទទួល៖

- (ក) ដោយផ្ទាល់ដៃ ឬនៅអាសយដ្ឋានដែលបានកំណត់
- (ខ) នៅលំនៅឋាន ឬទីកន្លែងអាជីវកម្មបច្ចុប្បន្ន ឬអាសយដ្ឋានប្រៃសណីយ៍របស់អ្នកទទួលក្នុងករណីមិនអាចប្រគល់បានតាមចំណុច (ក) ខាងលើ

- (គ) ប្រសិនបើតាមមធ្យោបាយអេឡិចត្រូនិច តាមរយៈអាសយដ្ឋានសារអេឡិចត្រូនិច ឬលេខទូរសារ ឬអាសយដ្ឋាននៃមធ្យោបាយទំនាក់ទំនងអេឡិចត្រូនិចផ្សេងទៀត ដែលត្រូវបានកំណត់ ឬ
- (ឃ) នៅលំនៅឋាន ឬទីកន្លែងអាជីវកម្ម ឬអាសយដ្ឋានប្រៃសណីយ៍ ឬអាសយដ្ឋាននៃមធ្យោបាយទំនាក់ទំនងអេឡិចត្រូនិចផ្សេងទៀត ដែលបានស្គាល់ចុងក្រោយ ប្រសិនបើមិនអាចធ្វើបានតាមចំណុច (ក) ដល់ចំណុច (គ) បន្ទាប់ពីមានការស៊ើបសួរសមហេតុផលរួចហើយ។

ការទាក់ទងត្រូវចាត់ទុកថាបានទទួលនៅកាលបរិច្ឆេទដែលការទាក់ទងនោះត្រូវបានប្រគល់។ សម្រាប់គោលបំណងនេះ កាលបរិច្ឆេទត្រូវកំណត់ស្របតាមពេលវេលាក្នុងតំបន់នៃទីកន្លែងដែលទទួលបានការទាក់ទង។

៤.៤. សំណៅចម្លងក្នុងពេលដំណាលគ្នា

នៅពេលភាគីរ៉ាទណាមួយបញ្ជូនការទាក់ទង (ដែលមានជាអាទិ៍ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប សំណើសុំមជ្ឈត្តកម្ម បន្ទាន់ សំណើសុំនីតិវិធីពន្លឿន និងរាល់សំណើសុំ ការដាក់ឯកសារ សេចក្តីថ្លែងសំណូមពរ ការបដិសេធគ្រប់ប្រភេទ) ទៅ៖

- (ក) អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន៖ ភាគីរ៉ាទនោះត្រូវ ក្នុងពេលដំណាលគ្នា បញ្ជូនសំណៅចម្លងនោះមួយច្បាប់ទៅភាគីរ៉ាទម្ខាងទៀត និងទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើតរួចហើយ។
- (ខ) វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម៖ ភាគីរ៉ាទនោះត្រូវ ក្នុងពេលដំណាលគ្នា បញ្ជូនសំណៅចម្លងនោះមួយច្បាប់ទៅភាគីរ៉ាទម្ខាងទៀត និងទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។

ប្រសិនបើមានសំណើរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ភាគីរ៉ាទត្រូវបង្ហាញថាខ្លួនបានគោរពតាមការតម្រូវនៃកថាខណ្ឌទី១ នៃប្រការ ៤.៤ (សំណៅចម្លងក្នុងពេលដំណាលគ្នា) នេះ។

ក្នុងករណីដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមានមជ្ឈត្តករច្រើនរូប ការទាក់ទងដែលបញ្ជូនទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវបញ្ជូនទៅមជ្ឈត្តករនីមួយៗ។

នៅពេលដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបញ្ជូនការទាក់ទងទៅភាគីរ៉ាទណាមួយ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មក្នុងពេលដំណាលគ្នា ត្រូវបញ្ជូនការទាក់ទងនោះមួយច្បាប់ទៅភាគីរ៉ាទម្ខាងទៀត និងទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។

៤.៥. ហាមមិនឱ្យមានការទាក់ទងដោយគ្មានភាគីរ៉ាទម្ខាងទៀត

គ្មានភាគីរ៉ាទណាមួយ ឬបុគ្គលណាម្នាក់ក្នុងនាមភាគីរ៉ាទនោះ អាចធ្វើការទាក់ទងដោយគ្មានភាគីរ៉ាទម្ខាងទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿងជាមួយនឹងមជ្ឈត្តករ ឬរក្ខត្រួតពិនិត្យណាម្នាក់សម្រាប់តែងតាំងជាមជ្ឈត្តករដោយភាគីរ៉ាទឡើយ លើកលែងតែការទាក់ទងនោះជា៖

- (ក) ការផ្តល់ព័ត៌មានដល់មជ្ឈត្តករ ឬបេក្ខជន អំពីលក្ខណៈទូទៅនៃវិវាទ និងអំពី ដំណើរការមជ្ឈត្តការដែលអាចកើតមាន
- (ខ) ការពិភាក្សាអំពីលក្ខណសម្បត្តិ កាលវិភាគ ឬឯករាជភាព របស់មជ្ឈត្តករ ឬបេក្ខជន ឬ
- (គ) ការពិភាក្សាអំពីភាពសមស្របនៃមជ្ឈត្តករ ឬបេក្ខជនសម្រាប់ការជ្រើសរើស ជាប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ដែលគួរភាគីវិវាទ ឬមជ្ឈត្តករដែលតែងតាំង ដោយភាគីវិវាទ ត្រូវចូលរួមក្នុងការជ្រើសរើសនោះ។

គ្មានភាគីវិវាទណាមួយ ឬបុគ្គលណាម្នាក់ក្នុងនាមភាគីវិវាទ អាចធ្វើការទាក់ទង ដោយគ្មានភាគីវិវាទម្ខាងទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿងជាមួយនឹងបេក្ខជនណាម្នាក់ ដែលជាបេក្ខជនសម្រាប់ការជ្រើសរើសជាប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មឡើយ។

ប្រការ ៥. ការកំណត់ពេលវេលា

៥.១. ការគណនាអំឡុងពេល

សម្រាប់គោលបំណងនៃការគណនាអំឡុងពេលក្រោមវិធាននេះ អំឡុងពេលត្រូវ ចាប់ផ្តើមគិតពីថ្ងៃបន្ទាប់ ដែលការទាក់ទងណាមួយត្រូវបានទទួលស្របតាម ប្រការ ៤ (ការទាក់ទង និងសំណៅចម្លងក្នុងពេលដំណាលគ្នា) ឬថ្ងៃបន្ទាប់ដែល សកម្មភាព ឬព្រឹត្តិការណ៍នោះចាប់ផ្តើមអំឡុងពេលនោះ និងត្រូវរាប់បញ្ចូលរយៈពេល ពេញនៃថ្ងៃចុងក្រោយនៃអំឡុងពេលនោះ។

លើកលែងតែមានការកំណត់ផ្សេងពីនេះដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ឬវេទិកា មជ្ឈត្តកម្ម ពាក្យ “ថ្ងៃ” ឬ “កាលបរិច្ឆេទ” សំដៅលើអំឡុងពេលដែលស្ថិតក្នុងចន្លោះ ម៉ោង ០៨:០០ ព្រឹក និងម៉ោង ០៥:០០ ល្ងាច នៃថ្ងៃម៉ោងប្រទេសកម្ពុជា (GMT+7)។ ពេលវេលាក្រោយពីម៉ោង ៥:០០ ល្ងាច ត្រូវចាត់ទុកជាពេលវេលា នៃថ្ងៃបន្ទាប់ ឬកាលបរិច្ឆេទបន្ទាប់។

ប្រសិនបើថ្ងៃចុងក្រោយនៃអំឡុងពេលនោះមិនមែនជាថ្ងៃធ្វើការសម្រាប់ទឹកស្អែក ដែលទទួលការទាក់ទងទេ អំឡុងពេលនោះនឹងត្រូវពន្យាររហូតដល់ថ្ងៃធ្វើការទីមួយ បន្ទាប់ពីថ្ងៃមិនធ្វើការនោះ។ ដើម្បីជៀសវាងការភ័ន្តច្រឡំ ថ្ងៃសៅរ៍ ថ្ងៃអាទិត្យ និងថ្ងៃ ឈប់សម្រាករបស់ស្ថាប័នសាធារណៈ តាមការកំណត់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជា- ណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបានចាត់ទុកជាថ្ងៃមិនធ្វើការនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

៥.២. ការកែប្រែពេលវេលាកំណត់

- (ក) ប្រសិនបើកាលៈទេសៈតម្រូវ និងតាមរយៈការជូនដំណឹងដល់គូភាគីវិវាទ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចកែប្រែ៖
- (i) ពេលវេលាកំណត់ ដូចមានចែងក្នុងជំពូកទី ២ (ការចាប់ផ្តើមមជ្ឈត្តកម្ម) ជំពូកទី ៤ (ការបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម) ជំពូកទី ៧ (កម្រៃសេវា) និង ជំពូកទី ៨ (បទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗ) បាន និង
 - (ii) ពេលវេលាកំណត់ណាមួយ ដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានមានអំណាច ឬ ត្រូវបានផ្តល់អំណាចក្នុងការកំណត់។
- (ខ) ប្រសិនបើកាលៈទេសៈតម្រូវ និងតាមរយៈការជូនដំណឹងដល់គូភាគីវិវាទ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចកែប្រែ៖
- (i) ពេលវេលាកំណត់ ដូចមានចែងក្នុងជំពូកទី ៥ (ដំណើរការមជ្ឈត្តការ)
 - (ii) ពេលវេលាកំណត់ក្នុងប្រការ ៥៣.២ (សេចក្តីសម្រេចលើការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត ការបកស្រាយ មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម) និង
 - (iii) ពេលវេលាកំណត់ណាមួយ ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបានកំណត់។
- (គ) គូភាគីវិវាទអាចព្រមព្រៀងបន្ថយពេលវេលាកំណត់ណាមួយ ដែលមាន ចែងក្នុងវិធាននេះបាន។ រាល់ការព្រមព្រៀងដែលធ្វើឡើងក្រោយពេល វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើតឡើងត្រូវចាត់ទុកថាមានអានុភាពបាន លុះត្រាតែមានការឯកភាពពីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រការ ៦. ដំណើរការមជ្ឈត្តការដោយយុត្តិធម៌ ឆាប់រហ័ស មានប្រសិទ្ធភាព និងដោយមិនបង្ក

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងគូភាគីវិវាទ ត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការធ្វើឱ្យដំណើរការ មជ្ឈត្តការប្រព្រឹត្តទៅដោយយុត្តិធម៌ ឆាប់រហ័ស មានប្រសិទ្ធភាព ចំណាយអស់តិច និងមិនត្រូវបង្កឱ្យមានការពន្យារពេលដែលមិនចាំបាច់ណាមួយឡើយ។

ជំពូកទី ២

ការចាប់ផ្តើមមជ្ឈត្តកម្ម

ប្រការ ៧. ការចាប់ផ្តើមមជ្ឈត្តកម្ម

៧.១. សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម

ភាគីរវាង ដែលមានបំណងដាក់វិវាទរបស់ខ្លួនឱ្យដោះស្រាយតាមរយៈមជ្ឈត្តកម្ម (“ភាគីប្តឹងទាមទារ”) ទាមទារចំពោះគូភាគីរវាងទៀត (“ភាគីឆ្លើយតប”) ត្រូវបញ្ជូនទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន នូវសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម ដែលត្រូវមានព័ត៌មានដូចខាងក្រោម៖

- (ក) សេចក្តីថ្លែងដែលបញ្ជាក់ថា វិវាទត្រូវបានដាក់ឱ្យដោះស្រាយតាមមជ្ឈត្តកម្ម
- (ខ) ឈ្មោះ អាសយដ្ឋាន លេខទូរស័ព្ទ លេខទូរសារ អាសយដ្ឋានសារអេឡិចត្រូនិច និងអាសយដ្ឋាននៃមធ្យោបាយទំនាក់ទំនងអេឡិចត្រូនិចផ្សេងទៀត ប្រសិនបើមានព័ត៌មានទាំងនេះរបស់គូភាគីរវាង និងរបស់អ្នកតំណាងរបស់គូភាគីរវាង ប្រសិនបើមាន
- (គ) សញ្ជាតិ ឬប្រសិនបើតម្រូវ ព័ត៌មានអំពីអត្តសញ្ញាណក្រុមហ៊ុនរបស់គូភាគីរវាង ប្រសិនបើស្គាល់
- (ឃ) សេចក្តីយោងនៃខចែងស្តីពីមជ្ឈត្តកម្ម ឬកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្មដោយឡែក ដែលយកមកប្រើ និងភ្ជាប់សំណៅចម្លងនៃខចែងស្តីពីមជ្ឈត្តកម្ម ឬកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្មដោយឡែកនោះ
- (ង) សេចក្តីយោងនៃកិច្ចសន្យា ឬទំនាក់ទំនងផ្សេងៗដែលកើតចេញពី ឬដែលទាក់ទងនឹងវិវាទ និងភ្ជាប់សំណៅចម្លងនៃកិច្ចសន្យាទាំងនោះ ប្រសិនបើអាច

- (ច) សេចក្តីថ្លែងសង្ខេប ដែលពិពណ៌នាអំពីលក្ខណៈ និងកាលៈទេសៈនៃវិវាទ ការទាមទារ ឬការសង្គ្រោះដែលទាមទារ និងប្រសិនបើអាច ភ្ជាប់តម្លៃបឋម នៃការទាមទារ ដែលភាគីប្តឹងទាមទារមានបំណងដាក់ស្នើ
- (ឆ) ចំនួនមជ្ឈត្តករដែលបានព្រមព្រៀង ឬនៅក្នុងករណីដែលមិនមានការព្រម ព្រៀងទេនោះ ចំនួនមជ្ឈត្តករដែលស្នើសុំដែលត្រូវមានចំនួន ១ (មួយ) រូប ឬ ៣ (បី) រូប និង
- (ជ) សេចក្តីថ្លែង ឬសំណើបន្ថែមផ្សេងៗ ពាក់ព័ន្ធនឹងដំណើរការមជ្ឈត្តការ រួម បញ្ចូលទាំងច្បាប់ដែលត្រូវអនុវត្ត ភាសាសម្រាប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ និង លក្ខណសម្បត្តិនិងសញ្ញាតិរបស់មជ្ឈត្តករដែលបានព្រមព្រៀង ឬដែល ចង់បាន ប្រសិនបើមាន។

ដោយមិនគិតអំពីភាសាដែលត្រូវប្រើក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ ស្របតាមប្រការ ៣៣.១ (ភាសានៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ) សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មត្រូវធ្វើជា ភាសាសម្រាប់មជ្ឈត្តកម្ម និងបកប្រែជាភាសាខ្មែរ ឬភាសាអង់គ្លេស។

សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មត្រូវមានភ្ជាប់មកជាមួយនូវការបង់ប្រាក់សម្រាប់ កម្រៃសេវាចុះបញ្ជីសំណុំរឿងដែលអាចជា មូលហេតុទានបត្រ ឬការផ្ទេរចូលគណនី ធនាគារកំណត់ណាមួយរបស់ ម.ជ.ម។

៧.២. ការភ្ជាប់សំណើសុំដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿន

សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម អាចត្រូវបានភ្ជាប់មកជាមួយនូវសំណើសុំដំណើរ ការនីតិវិធីពន្លឿនដូចមានកំណត់ក្នុងប្រការ ៩ (ដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿន)។

៧.៣. ការរួមបញ្ចូលការតែងតាំងមជ្ឈត្តករក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម

សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម អាចត្រូវរួមបញ្ចូលផងដែរនូវ៖

- (ក) សម្រាប់ករណីវិវាទមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករ ៣ (បី) រូប ឬច្រើនរូប៖ ការតែង តាំងមជ្ឈត្តករត្រូវធ្វើឡើងស្របតាមប្រការ ២៥ (ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ) និង ប្រការ ២៦ (បុគ្គលដែលអាចត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ)
- (ខ) សម្រាប់ករណីវិវាទមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករមួយរូប៖ ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ រួមគ្នា ប្រសិនបើគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងគ្នាហើយ ឬប្រសិនបើគូភាគី វិវាទមិនទាន់បានព្រមព្រៀងគ្នានៅឡើយ សំណើតែងតាំងមជ្ឈត្តកររបស់ ភាគីប្តឹងទាមទារស្របតាមប្រការ ២៥ (ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ) និងប្រការ ២៦ (បុគ្គលដែលអាចត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ) ឬ
- (គ) សេចក្តីថ្លែងដែលបញ្ជាក់ថាភាគីប្តឹងទាមទារផ្តល់សមត្ថកិច្ចឱ្យ ម.ជ.ម. ក្នុង ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករមួយរូប។

៧.៤. ការភ្ជាប់សេចក្តីថ្លែងទាមទារ

សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម អាចត្រូវបានភ្ជាប់មកជាមួយនូវសេចក្តីថ្លែងទាមទារដូចមានកំណត់ក្នុងប្រការ ៣៧.២ (សេចក្តីថ្លែងទាមទារ) និងឯកសារគាំទ្រផ្សេងៗទៀត។

៧.៥. ភាពមិនពេញលេញនៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម

ប្រសិនបើសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មមានលក្ខណៈមិនពេញលេញ អត្ថលេខាធិការដ្ឋានអាចស្នើសុំភាគីប្តឹងទាមទារឱ្យបំពេញបន្ថែមចំណុចខ្វះខាតទាំងនោះក្នុងអំឡុងពេលសមស្របណាមួយដែលកំណត់ដោយអត្ថលេខាធិការដ្ឋាន។ ដើម្បីជៀសវាងការកន្ត្រៃច្រឡំ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មត្រូវចាត់ទុកថាពេញលេញនៅពេលដែលចំណុចទាំងអស់ដែលតម្រូវក្នុងប្រការ ៧.១ (សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម) ត្រូវបានបំពេញ រួមបញ្ចូលទាំងការបង់កម្រៃសេវាចុះបញ្ជី។

ប្រសិនបើភាគីប្តឹងទាមទារបានគោរពតាមការស្នើសុំខាងលើតាមពេលវេលា ដែលត្រូវអនុវត្ត ឬដែលត្រូវបានកំណត់ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មនោះនឹងត្រូវបានចាត់ទុកថាបានដាក់នៅក្នុងថ្ងៃដែលអត្ថលេខាធិការដ្ឋានបានទទួលសំណៅដំបូងនៃសេចក្តីជូនដំណឹងនោះ។

៧.៦. ការខកខានមិនបានដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មពេញលេញ

ប្រសិនបើភាគីប្តឹងទាមទារខកខានមិនបានដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មពេញលេញ អត្ថលេខាធិការដ្ឋានត្រូវបិទសំណុំរឿងនោះ ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់ភាគីប្តឹងទាមទារក្នុងការដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារដដែលនាថ្ងៃក្រោយ តាមរយៈសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មផ្សេងឡើយ។

៧.៧. ការជូនដំណឹងអំពីការទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម

អត្ថលេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងទៅគូភាគីវិវាទនៅពេលដែលអត្ថលេខាធិការដ្ឋានបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មពេញលេញ។

៧.៨. ការចាប់ផ្តើមដំណើរការមជ្ឈត្តការ

លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ ដំណើរការមជ្ឈត្តការដែលទាក់ទងនឹងវិវាទណាមួយត្រូវបានចាត់ទុកថាចាប់ផ្តើមនៅកាលបរិច្ឆេទបន្ទាប់ពីសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មពេញលេញ ត្រូវបានទទួលដោយអត្ថលេខាធិការដ្ឋាន។ ដើម្បីជៀសវាងការកន្ត្រៃច្រឡំ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវបានចាត់ទុកថាពេញលេញ នៅពេលការតម្រូវទាំងអស់ដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៧.១ (សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម) ត្រូវបានបំពេញ ឬនៅពេលដែលអត្ថលេខាធិការដ្ឋានកំណត់ថាការតម្រូវសំខាន់ៗ នៃបញ្ញត្តិនេះត្រូវបានបំពេញ។

ប្រការ ៨. ការឆ្លើយតបរបស់ភាគីឆ្លើយតប

៨.១. សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប

ក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹង ដូចមានកំណត់ក្នុងប្រការ ៧.៧ (ការជូនដំណឹងអំពីការទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម) ភាគីឆ្លើយតប ត្រូវបញ្ជូនទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាននូវសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប ដែលត្រូវមានព័ត៌មានដូចខាងក្រោម៖

- (ក) ឈ្មោះ អាសយដ្ឋាន លេខទូរស័ព្ទ លេខទូរសារ អាសយដ្ឋានសារ អេឡិចត្រូនិច និងអាសយដ្ឋាននៃមធ្យោបាយទំនាក់ទំនងអេឡិចត្រូនិច ផ្សេងទៀតរបស់ភាគីឆ្លើយតប និងអ្នកតំណាងរបស់ខ្លួន ប្រសិនបើមាន និងប្រសិនបើព័ត៌មានទាំងនេះខុសពីព័ត៌មាន ដែលមានក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម
- (ខ) សញ្ជាតិ ឬប្រសិនបើតម្រូវ អត្តសញ្ញាណក្រមហ៊ុនរបស់គូភាគីវាទ ប្រសិនបើមាន និងប្រសិនបើព័ត៌មានទាំងនេះខុសពីព័ត៌មានដែលមានក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម
- (គ) ការបញ្ជាក់សង្ខេបអំពីការទទួលយក ឬការបដិសេធចំពោះការទាមទារទាំងស្រុង ឬដោយផ្នែក
- (ឃ) សេចក្តីថ្លែងសង្ខេប ដែលពិពណ៌នាអំពីលក្ខណៈ និងកាលៈទេសៈនៃបណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កង ដែលភាគីឆ្លើយតបមានបំណងបញ្ជូន និងប្រសិនបើអាច ត្រូវភ្ជាប់តម្លៃបឋមនៃបណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កងនោះ
- (ង) ចំនួនមជ្ឈត្តករដែលបានព្រមព្រៀង ឬនៅក្នុងករណីដែលមិនមានការព្រមព្រៀងទេនោះ ចំនួនមជ្ឈត្តករដែលបានស្នើដែលត្រូវមានចំនួន ១ (មួយ) រូប ឬ ៣ (បី) រូប និង
- (ច) ប្រសិនបើមាន សេចក្តីថ្លែងការណ៍ ឬសំណើបន្ថែមផ្សេងៗ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងដំណើរការមជ្ឈត្តការ រួមបញ្ចូលទាំងច្បាប់ដែលត្រូវអនុវត្ត ភាសាសម្រាប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ និងលក្ខណសម្បត្តិនិងសញ្ញាតិរបស់មជ្ឈត្តករ ដែលបានតម្រូវ ឬដែលជាការឆ្លើយតបចំពោះសេចក្តីថ្លែង ឬសំណើនានា ដែលមានក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម។

ដោយមិនគិតអំពីភាសាដែលត្រូវប្រើក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ ស្របតាមប្រការ ៣៣.១ (ភាសានៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ) សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបត្រូវធ្វើជាភាសានៃមជ្ឈត្តកម្ម និងត្រូវបកប្រែជាភាសាខ្មែរ ឬភាសាអង់គ្លេស។

៨.២. ការភ្ជាប់សំណើសុំដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿន

ប្រសិនបើភាគីប្តឹងទាមទារមិនទាន់បានដាក់សំណើសុំដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿន ស្របតាមប្រការ ៧.២ (ការភ្ជាប់សំណើសុំដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿន) ទេ ភាគី ឆ្លើយតបអាចដាក់សំណើសុំដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿន ដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៩ (ដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿន) ដោយភ្ជាប់សំណើនោះ មកជាមួយសេចក្តីជូនដំណឹង អំពីការឆ្លើយតប។

ប្រសិនបើភាគីប្តឹងទាមទារបានដាក់សំណើសុំដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿន ភាគីឆ្លើយតប អាចធ្វើការផ្តល់យោបល់លើសំណើនោះ ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសំណើសុំនេះ។

៨.៣. ការបញ្ចូលការតែងតាំងមជ្ឈត្តករក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប

សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបអាចត្រូវរួមបញ្ចូលផងដែរនូវ៖

- (ក) សម្រាប់ករណីវេទិកាមជ្ឈត្តករនៃមជ្ឈត្តករ ៣ (បី) រូប ឬច្រើនរូប៖ ការ តែងតាំងមជ្ឈត្តករ ត្រូវធ្វើឡើងស្របតាមប្រការ ២៥ (ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ) និងប្រការ ២៦ (បុគ្គលដែលអាចត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ)
- (ខ) សម្រាប់ករណីវេទិកាមជ្ឈត្តករនៃមជ្ឈត្តករមួយរូប៖ ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ ត្រូវធ្វើឡើងរួមគ្នា ប្រសិនបើភាគីបានព្រមព្រៀងគ្នាភ្លាមៗហើយ ឬប្រសិនបើ ភាគីមិនទាន់បានព្រមព្រៀងគ្នានៅឡើយ ការឆ្លើយតបចំពោះសំណើតែងតាំង មជ្ឈត្តករ ដែលភាគីប្តឹងទាមទារស្នើឡើងស្របតាមប្រការ ២៥ (ការតែងតាំង មជ្ឈត្តករ) និងប្រការ ២៦ (បុគ្គលដែលអាចត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ) ឬ
- (គ) សេចក្តីថ្លែងដែលបញ្ជាក់ថា ភាគីឆ្លើយតបផ្តល់សមត្ថកិច្ចឱ្យ ម.ជ.ម. ក្នុង ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ។

៨.៤. ការភ្ជាប់សេចក្តីថ្លែងដោះសា និងទទ្ទឹករណ៍ចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តករ

ប្រសិនបើសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តករត្រូវបានភ្ជាប់មកជាមួយនូវសេចក្តីថ្លែង ទាមទារ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបអាចត្រូវមានភ្ជាប់មកជាមួយនូវសេចក្តី ថ្លែងដោះសា ដែលអាចមានបណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កង ដូចមាន កំណត់ក្នុងប្រការ ៣៧.៣ (សេចក្តីថ្លែងដោះសា និងបណ្តឹងតប) និងឯកសារ យោងនានា។

សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបអាចត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវទទ្ទឹករណ៍ដូច មានកំណត់ក្នុងប្រការ ៣៨ (ទទ្ទឹករណ៍ចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តករ)។

៨.៥. ភាពមិនពេញលេញនៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប

ប្រសិនបើសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបមានលក្ខណៈមិនពេញលេញ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចស្នើសុំភាគីឆ្លើយតបឱ្យបំពេញបន្ថែមចំណុចខ្វះខាតនោះក្នុងអំឡុងពេលសមស្របណាមួយ ដែលកំណត់ដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។ ដើម្បីជៀសវាងការកន្ត្រៃច្រឡំ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបត្រូវចាត់ទុកថាពេញលេញ នៅពេលដែលចំណុចនានាដែលតម្រូវក្នុងប្រការ ៨.១ (សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប) ត្រូវបានបំពេញ រួមបញ្ចូលទាំងការបង់កម្រៃសេវាចុះបញ្ជីសំណុំរឿង។

៨.៦. ការខកខានក្នុងការដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបពេញលេញ

ការបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មស្របតាមជំពូកទី ៤ (ការបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម) មិនត្រូវបង្អាក់ដោយសារការខកខានរបស់ភាគីឆ្លើយតបក្នុងការដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបពេញលេញឱ្យបានទាន់ពេលវេលាឡើយ។ ការខកខាននេះមិនរារាំងភាគីឆ្លើយតបក្នុងការបដិសេធការទាមទារ ឬការដាក់បណ្តឹងតបឬការដោះសាតាមការកាត់កង នៅក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការឡើយ។

៨.៧. ការជូនដំណឹងអំពីការទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប

អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងទៅគូភាគីវិវាទ នៅពេលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបពេញលេញ ឬក្នុងករណីដែលមិនបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបពេញលេញទេនោះ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងទៅគូភាគីវិវាទអំពីកាលបរិច្ឆេទផុតកំណត់នៃអំឡុងពេលសម្រាប់ដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបនោះ។

ក្នុងករណីដែលភាគីឆ្លើយតបធ្វើបណ្តឹងតប រួមបញ្ចូលទាំងការដោះសាតាមការកាត់កង នៅក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបរបស់ភាគីនោះ ភាគីឆ្លើយតបត្រូវបង់កម្រៃសេវាចុះបញ្ជីបណ្តឹងតបរបស់ខ្លួនផងដែរ បើមិនដូច្នោះទេបណ្តឹងតបនោះនឹងមិនត្រូវលើកយកមកពិចារណានៅក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការឡើយ។

ប្រការ ៩. ដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿន

៩.១. សំណើសុំដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿន

មុនពេលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើត ភាគីវិវាទអាចដាក់សំណើសុំទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ឱ្យអនុវត្តដំណើរការមជ្ឈត្តការតាមដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿនក្រោមប្រការ ៩ (ដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿន) ដោយត្រូវបំពេញលក្ខខណ្ឌណាមួយខាងក្រោម៖

- (ក) តម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទមានតម្លៃមិនលើស ៣.០០០.០០០ (បីលាន) ដុល្លារអាមេរិក ដោយរាប់បញ្ចូលសរុបទាំងអស់តម្លៃកម្មវត្ថុនៃការទាមទារ បណ្តឹងតប និងការដោះសាតាមការកាត់កងនានា
- (ខ) គូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងយកនីតិវិធីពន្លឿន ឬ
- (គ) ក្នុងករណីពិសេសបន្ទាន់ខ្លាំង។

៩.២. ការទទួលយកដោយគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី

ប្រសិនបើមានភាគីរីករណាមួយបានដាក់សំណើក្រោមប្រការ ៩.១ (សំណើសុំដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿន) គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ត្រូវសម្រេចលើសំណើនោះបន្ទាប់ពីបានពិចារណាលើយោបល់របស់គូភាគីរីករ និងបានពិនិត្យលើកាលៈទេសៈរបស់សំណើរឿងថា តើត្រូវអនុវត្តដំណើរការមជ្ឈត្តការស្របតាមដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿនដែរឬទេ។

ប្រសិនបើគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ទទួលយកសំណើសុំឱ្យអនុវត្តដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿននោះ នីតិវិធីខាងក្រោមត្រូវយកមកអនុវត្ត៖

- (ក) អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អាចកែប្រែពេលវេលាកំណត់ណាមួយក្រោមវិធាននេះ
- (ខ) សំណើរឿងត្រូវបញ្ជូនទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករ ១ (មួយ) រូប លើកលែងតែកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្មកំណត់យកវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករ ៣ (បី) រូប។ ប្រសិនបើកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្មកំណត់យកវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករ ៣ (បី) រូប អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវស្នើឱ្យគូភាគីរីករព្រមព្រៀងបញ្ជូនសំណើរឿងទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករ ១ (មួយ) រូប។ ក្នុងករណីមិនមានការព្រមព្រៀងពីគូភាគីរីករ សំណើរឿងនេះត្រូវបញ្ជូនទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករ ៣ (បី) រូប វិញ
- (គ) បន្ទាប់ពីបានពិភាក្សាជាមួយគូភាគីរីករ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចសម្រេចថា តើរីករនោះត្រូវសម្រេចដោយផ្អែកលើតែឯកសារ ឬទាមទារឱ្យមានសវនាការសម្រាប់ការសាកសួរសាក្សី និងអ្នកជំនាញក៏ដូចជាការទាញហេតុផលផ្ទាល់មាត់ណាមួយ និង
- (ឃ) មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរត្រូវចេញក្នុងអំឡុងពេល ២៧០ (ពីររយចិតសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើត លើកលែងតែមានកាលៈទេសៈពិសេស គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី អាចពន្យារពេលវេលាកំណត់សម្រាប់ការចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរនោះ។

៩.៣. ភាពផ្ទុយគ្នាក្នុងកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្ម

តាមការព្រមព្រៀងធ្វើមជ្ឈត្តកម្មក្រោមវិធាននេះ គូភាគីរីករព្រមព្រៀងថា ប្រសិនបើត្រូវអនុវត្តដំណើរការមជ្ឈត្តការស្របតាមដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿនក្រោមប្រការ ៩ (ដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿន) នេះ វិធាននិងនីតិវិធីដែលមានចែងក្នុងប្រការ ៩.២ (ការទទួលយកដោយគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី) ត្រូវយកមកអនុវត្ត ទោះកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្មមានខ្លឹមសារផ្ទុយពីនោះក៏ដោយ។

៩.៤. ការបញ្ឈប់នីតិវិធីពន្លឿន

ក្រោយពីមានសំណើណាមួយពីភាគីរ៉ាវាទ និងបន្ទាប់ពីបានផ្តល់ឱកាសឱ្យគូភាគី រ៉ាវាទបញ្ចេញមតិរបស់ខ្លួន ព្រមទាំងបានពិនិត្យលើព័ត៌មានបន្ថែមដែលអាចមាន នៅពេលបន្ទាប់ និងបានពិភាក្សាជាមួយគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចបង្គាប់ឱ្យដំណើរការមជ្ឈត្តការលែងប្រព្រឹត្តទៅស្រប ទៅតាមនីតិវិធីពន្លឿន។ ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មឯកភាពលើសំណើក្រោម ប្រការ ៩.៤ (ការបញ្ឈប់ដំណើរការនីតិវិធីពន្លឿន) មជ្ឈត្តកម្មត្រូវបន្តដំណើរការ នីតិវិធី ដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មដែលបានបង្កើតឡើងដើម្បីអនុវត្តដំណើរការនីតិ វិធីពន្លឿនដដែលនោះ។

ជំពូកទី ៣

មជ្ឈត្តករបន្ទាន់

ប្រការ ១០. សំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់

មុនពេលការបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ភាគីរវាងដែលមានបំណងស្នើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់អាចដាក់សំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់នោះទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន នៅពេលដាក់ ឬក្រោយពេលដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម។ ភាគីរវាងត្រូវបញ្ជូនសំណៅចម្លងនៃសំណើនោះមួយច្បាប់ទៅភាគីផ្សេងទៀតទាំងអស់ ក្នុងពេលដំណាលគ្នាពេលដែលដាក់សំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់។ សំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ត្រូវមានព័ត៌មានដូចខាងក្រោម៖

- (ក) លក្ខណៈនៃវិធានការដែលបានស្នើសុំ
- (ខ) មូលហេតុដែលភាគីរវាងដែលស្នើសុំ មានសិទ្ធិទទួលបានវិធានការនោះ និង
- (គ) សេចក្តីថ្លែងដែលបញ្ជាក់ថា ភាគីផ្សេងទៀតទាំងអស់បានទទួលសំណៅចម្លងនៃសំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ ឬបើគ្មានទេ សេចក្តីថ្លែងពិពណ៌នាអំពីចំណាត់ការដែលបានធ្វើចេញដោយសុចរិត និងស្មោះត្រង់ដើម្បីប្រគល់សំណៅចម្លងនៃសំណើ ឬសេចក្តីជូនដំណឹងទៅភាគីរវាងផ្សេងទៀតទាំងអស់។

ប្រការ ១១. កម្រៃសេវានៃការស្នើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់

រាល់សំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ទាំងអស់ ត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវការបង់កម្រៃសេវានៃការស្នើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់រួមមាន៖ កម្រៃសេវាស្នើសុំ និងកម្រៃសេវាមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ និងការចំណាយផ្សេងៗ សម្រាប់ដំណើរការនីតិវិធីដោយយោងតាមតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. ។ ក្នុងកាលៈទេសៈពិសេស អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចបង្កើនកម្រៃសេវានៃការស្នើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ពីភាគីទី១ដែលធ្វើការដាក់សំណើ។ ប្រសិនបើកម្រៃសេវាបន្ថែមមិនត្រូវបានបង់តាមកាលកំណត់ដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋានទេ សំណើនោះត្រូវចាត់ទុកថាបានដក។

ប្រការ ១២. ការទទួលយកដោយគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី

ប្រសិនបើគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ទទួលយកសំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធីត្រូវតែងតាំងមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ម្នាក់ ក្នុងអំឡុងពេល ៣ (បី) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីអគ្គលេខាធិការដ្ឋានទទួលបានសំណើនោះ និងការទូទាត់កម្រៃសេវាវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់។

ប្រការ ១៣. ទឹកនឹងធ្វើមជ្ឈត្តការ

ប្រសិនបើគូភាគីទាបបានព្រមព្រៀងលើទឹកនឹងធ្វើមជ្ឈត្តការ ទឹកនឹងធ្វើមជ្ឈត្តការនោះត្រូវតែជាទឹកនឹងធ្វើមជ្ឈត្តការសម្រាប់ដំណើរការនីតិវិធីមជ្ឈត្តការលើវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់។ ក្នុងករណីមិនមានការព្រមព្រៀងរវាងគូភាគីទាប ទឹកនឹងធ្វើមជ្ឈត្តការសម្រាប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ គឺជាជានីតិវិធីពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដោយមិនប៉ះពាល់ដល់ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អំពីទឹកនឹងធ្វើមជ្ឈត្តការ ដោយអនុលោមតាមប្រការ ៣១ (ទឹកនឹងធ្វើមជ្ឈត្តការ)។

ប្រការ ១៤. ការបង្ហាញព័ត៌មាន

មុនពេលទទួលយកការតែងតាំង មជ្ឈត្តករបន្ទាន់ដែលអាចត្រូវតែងតាំង ត្រូវធ្វើការបង្ហាញទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋានអំពីកាលៈទេសៈទាំងឡាយណាដែលអាចបង្កឱ្យមានការសង្ស័យសមហេតុសមផលណាមួយពាក់ព័ន្ធនឹងឯករាជភាព និងអព្យាក្រឹតភាពរបស់ខ្លួន។ រាល់ការជំទាស់ទៅនឹងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងអំឡុងពេល ២ (ពីរ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីអគ្គលេខាធិការដ្ឋានជូនដំណឹងអំពីការតែងតាំងមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ និងកាលៈទេសៈដែលបានបង្ហាញទៅគូភាគីទី១។

ប្រការ ១៥. មជ្ឈត្តកបន្ទាន់និងដំណើរការមជ្ឈត្តការបន្ទាប់មកទៀត

មជ្ឈត្តកបន្ទាន់មិនអាចធ្វើជាមជ្ឈត្តកនៅក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការណាមួយ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិវាទនោះនាពេលអនាគតឡើយ លើកលែងតែគុកាគីវិវាទបាន ព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ។

ប្រការ ១៦. កាលវិភាគសម្រាប់វិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយ មជ្ឈត្តកបន្ទាន់

ភ្លាមៗតាមដែលធ្វើទៅបាន ដោយមិនលើសពីអំឡុងពេល ២ (ពីរ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ ពីការតែងតាំង មជ្ឈត្តកបន្ទាន់ត្រូវបង្កើតកាលវិភាគដើម្បីពិចារណាលើសំណើសុំ វិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តកបន្ទាន់នោះ។ កាលវិភាគនោះត្រូវ ផ្តល់ឱកាសសមរម្យឱ្យភាគីវិវាទក្នុងការបង្ហាញរឿងរ៉ាវរបស់ខ្លួន។ មជ្ឈត្តកបន្ទាន់ អាចអនុវត្តដំណើរការនីតិវិធីបានតាមរយៈសន្និសីទដៃអូ ទូរស័ព្ទ ឬមធ្យោបាយ ទាក់ទងអទ្ធិចត្រូនិចផ្សេងទៀតជាមួយអ្នកចូលរួមដែលស្ថិតនៅទីកន្លែងមួយ ឬច្រើន ឬក្នុងទម្រង់រួមបញ្ចូលគ្នា ឬដោយផ្អែកលើឯកសារ និងលិខិតស្នាមផ្សេងៗ សម្រាប់ជាមធ្យោបាយជំនួសការចូលរួមសវនាការដោយផ្ទាល់។ មជ្ឈត្តកបន្ទាន់ មានអំណាចដូចជាមជ្ឈត្តកម្មដូចមានចែងក្នុងវិធាននេះ រួមបញ្ចូលទាំង និង មិនកំណត់ចំពោះសមត្ថកិច្ចក្នុងការសម្រេចអំពីយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន ដោយមិន ប៉ះពាល់ដល់ការសម្រេចរបស់វិទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រការ ១៧. អំណាចរបស់មជ្ឈត្តកបន្ទាន់

មជ្ឈត្តកបន្ទាន់មានអំណាចក្នុងការចេញសេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យលើវិធាន ការបណ្តោះអាសន្ន ដែលខ្លួនយល់ថាចាំបាច់ រួមបញ្ចូលទាំងការចេញសេចក្តីបង្គាប់ បឋមក្នុងអំឡុងពេលរង់ចាំសវនាការ ឬដំណើរការនីតិវិធីតាមរយៈ សន្និសីទដៃអូ ទូរស័ព្ទ ឬ ឯកសារនិងលិខិតស្នាមផ្សេងៗ ដោយភាគីវិវាទ។ មជ្ឈត្តកបន្ទាន់ត្រូវ ផ្តល់សំអាងហេតុក្នុងសេចក្តីសម្រេចជាទម្រង់សង្ខេបជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ មជ្ឈត្តកបន្ទាន់អាចកែប្រែ ឬបញ្ចប់សេចក្តីបង្គាប់បឋម សេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្ត- វិនិច្ឆ័យវិធានការបណ្តោះអាសន្នបន្ទាន់បានដោយមូលហេតុត្រឹមត្រូវណាមួយ។

ប្រការ ១៨. ការចេញសេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ដោយមជ្ឈត្តកបន្ទាន់

មជ្ឈត្តកបន្ទាន់ត្រូវចេញសេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ លើលើវិធានការបណ្តោះ អាសន្នរបស់ខ្លួន ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិនចាប់ពីថ្ងៃដែលត្រូវ បានតែងតាំង លើកលែងតែក្នុងកាលៈទេសៈពិសេស អត្ថលេខាធិការដ្ឋានអាច ពន្យារពេលនេះ។ មជ្ឈត្តកបន្ទាន់ មិនត្រូវចេញសេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ លើវិធានការបណ្តោះអាសន្នឡើយ ប្រសិនបើទម្រង់របស់សេចក្តីបង្គាប់ ឬ មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ លើវិធានការបណ្តោះអាសន្ននោះមិនទាន់ត្រូវបានពិនិត្យពិចារណា និង ឯកភាពដោយអត្ថលេខាធិការដ្ឋាន។

ដើម្បីជៀសវាងការភ័ន្តច្រឡំ អំឡុងពេលខាងលើនេះ ត្រូវរាប់បញ្ចូលទាំងអំឡុងពេលយ៉ាងតិច ២ (ពីរ) ថ្ងៃប្រតិទិន សម្រាប់អត្តលេខាធិការដ្ឋានធ្វើការពិនិត្យពិចារណាលើសេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់។

ប្រការ ១៩. អំណាចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ក្នុងការពិនិត្យដើម្បីកែប្រែ ផ្អាក ឬបញ្ឈប់សេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់

មជ្ឈត្តករបន្ទាន់មិនមានអំណាចទៀតឡើយ បន្ទាប់ពីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើត។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចពិនិត្យ កែប្រែ ផ្អាក ឬបញ្ឈប់ សេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យលើវិធានការបណ្តោះអាសន្ន ដែលបានចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ រួមបញ្ចូលទាំងការសម្រេចអំពីយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមិនជាប់កាតព្វកិច្ចទៅនឹងមូលហេតុផ្តល់ដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ឡើយ។ រាល់ការចេញសេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ ទោះក្នុងកាលៈទេសៈណាក៏ដោយ ត្រូវចាត់ទុកថាឈប់មានអានុភាពអនុវត្ត ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមិនត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងអំឡុងពេល ៩០ (កៅសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីការចេញសេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ឬពេលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ ឬប្រសិនបើការទាមទារត្រូវបានដក។

ប្រការ ២០. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញសេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

សេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ អាចត្រូវចេញក្រោមលក្ខខណ្ឌដែលមានការផ្តល់ការធានាសមស្របដោយភាគីរ៉ាវ ដែលបានស្នើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់នោះ។

ប្រការ ២១. អានុភាព និងការអនុវត្ត សេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់

គូភាគីរ៉ាវទាយល់ព្រមថាសេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់អនុលោមតាមជំពូកទី ៣ (*មជ្ឈត្តករបន្ទាន់*) នេះ ត្រូវមានអានុភាពអនុវត្តចំពោះគូភាគីរ៉ាវទាបពីថ្ងៃដែលបានចេញ ហើយគូភាគីរ៉ាវទត្រូវគោរពតាមសេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយមិនបង្កង់។ គូភាគីរ៉ាវទក៏បោះបង់សិទ្ធិក្នុងការតវ៉ា ការស្នើសុំការពិនិត្យឡើងវិញ ឬការប្តឹងជំទាស់ក្នុងទម្រង់ណាមួយ ទៅតុលាការដែលមានសមត្ថកិច្ចឬសមត្ថកិច្ចតុលាការផ្សេងទៀត ពាក់ព័ន្ធនឹងសេចក្តីបង្គាប់ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យនោះដោយការបោះបង់សិទ្ធិនេះ គឺត្រូវបានធ្វើឡើងដោយមានសុពលភាព។

ប្រការ ២២. ការកំណត់បែងចែកកម្រៃសេវា នៃការស្នើសុំវិធានការ

បណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់

មជ្ឈត្តករបន្ទាន់អាចធ្វើការបែងចែករាល់កាតព្វកិច្ចបង់កម្រៃសេវាពាក់ព័ន្ធនឹងសំណើសុំក្រោមជំពូកទី ៣ (មជ្ឈត្តករបន្ទាន់) នេះ ក្រោមលក្ខខណ្ឌដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមានអំណាចកំណត់ចុងក្រោយនូវការបែងចែកកាតព្វកិច្ចបង់កម្រៃសេវានេះ។

ប្រការ ២៣. បទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗ ពាក់ព័ន្ធនឹងមជ្ឈត្តករបន្ទាន់

វិធាននេះត្រូវអនុវត្តដោយសមស្របទៅលើរាល់ដំណើរការនីតិវិធីដែលអនុលោមតាមជំពូកទី ៣ (មជ្ឈត្តករបន្ទាន់) នេះ ដោយពិចារណាទៅលើភាពបន្ទាន់របស់ដំណើរការនីតិវិធីនោះ។ មជ្ឈត្តករបន្ទាន់ អាចសម្រេចលើរបៀបអនុវត្តវិធាននេះដោយសមរម្យ ហើយសេចក្តីសម្រេចនោះគឺស្ថាពរ និងមិនអាចដាក់ម្ចាស់នៃការប្តឹងតវ៉ា ការស្នើសុំពិនិត្យឡើងវិញ ឬការប្តឹងជំទាស់ក្នុងទម្រង់ណាមួយឡើយ។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចបន្ថយរយៈពេលកំណត់ក្រោមវិធាននេះ ដោយអនុលោមតាមដំណើរការនីតិវិធីដែលបានចាប់ផ្តើមក្រោមប្រការ ៥.២ (ការកែប្រែពេលវេលាកំណត់) និងជំពូកទី ៣ (មជ្ឈត្តករបន្ទាន់)។

ជំពូកទី ៤

ការបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

ប្រការ ២៤. ចំនួនមជ្ឈត្តករ

នៅគ្រប់ករណីទាំងអស់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវមានសមាសភាពមជ្ឈត្តករជាចំនួនសេស។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវមានមជ្ឈត្តករចំនួន ៣ (បី) រូប លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ។

ប្រការ ២៥. ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ

២៥.១. កិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងរបស់គូភាគីវិវាទ

គូភាគីវិវាទអាចព្រមព្រៀងលើនីតិវិធីតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ដែលខុសពីនីតិវិធីដូចមានកំណត់ក្នុងប្រការ ២៥.២ (ការតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករហ្វ៊ីប ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករច្រើនរូប) ដល់ប្រការ ២៥.៦ (គ្មានការប្តឹងជំទាស់)។ ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមិនត្រូវបានតែងតាំងក្នុងអំឡុងពេល ដែលកំណត់ដោយគូភាគីវិវាទ ឬប្រសិនបើគូភាគីវិវាទមិនបានព្រមព្រៀងលើអំឡុងពេលកំណត់សម្រាប់ការតែងតាំងទេនោះ ការតែងតាំងត្រូវធ្វើឡើងស្របតាមប្រការ ២៥.២ (ការតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករហ្វ៊ីប ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករច្រើនរូប) ដល់ប្រការ ២៥.៦ (គ្មានការប្តឹងជំទាស់) ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប ដូចមានកំណត់ក្នុងប្រការ ៨.៧ (ការជូនដំណឹងអំពីការទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប)។

២៥.២. ការតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តកម្មបឋម ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តកម្មច្រើនរូប

ចំពោះវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តកម្ម ៣ (បី) រូប ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តកម្មច្រើនរូប ប្រសិនបើការតែងតាំងមិនត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម ឬសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបទេនោះ ភាគីវិវាទនីមួយៗត្រូវតែងតាំងមជ្ឈត្តកម្មភ្នាក់មួយរូប ឬច្រើនរូបស្មើគ្នា ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលការជូនដំណឹងអំពីការទទួលបានការឆ្លើយតបចំពោះសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម ដូចមានកំណត់ក្នុងប្រការ ៨.៧ (*ការជូនដំណឹងអំពីការទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប*) ឬក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីផុតអំឡុងពេលតម្រូវតាមប្រការ ២៥.១ (*កិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងរបស់គូភាគីវិវាទ*)។ ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិនបន្ទាប់ពីមានការតែងតាំងមជ្ឈត្តកម្មរូបចុងក្រោយ មជ្ឈត្តកម្មដែលត្រូវបានតែងតាំងទាំងអស់ត្រូវរួមគ្នាតែងតាំងមជ្ឈត្តកម្មមួយរូបផ្សេងទៀតជាប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រសិនបើភាគីវិវាទណាមួយខកខានក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តកម្មតាមការតម្រូវ ឬមជ្ឈត្តកម្មដែលត្រូវបានតែងតាំងដោយភាគីវិវាទនោះខកខានមិនបានតែងតាំងប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មក្នុងអំឡុងពេលដែលបានកំណត់ក្នុងវិធាននេះ នោះគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ត្រូវតែងតាំងមជ្ឈត្តកម្ម ឬ/និងប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

២៥.៣. ការតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តកម្មមួយរូប

ចំពោះវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តកម្មមួយរូប ប្រសិនបើមជ្ឈត្តកម្មមិនទាន់ត្រូវបានតែងតាំងតាមរយៈសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម ឬសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបទេនោះ គូភាគីវិវាទត្រូវរួមគ្នាតែងតាំងមជ្ឈត្តកម្មមួយរូប ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិនបន្ទាប់ពីបានទទួលការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតបពេញលេញ ដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៨.៧ (*ការជូនដំណឹងអំពីការទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការឆ្លើយតប*) ឬក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីផុតអំឡុងពេលនៃប្រការ ២៥.១ (*កិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងរបស់គូភាគីវិវាទ*)។ ប្រសិនបើភាគីវិវាទទាំងពីរខកខានក្នុងការរួមគ្នាតែងតាំងមជ្ឈត្តកម្មក្នុងអំឡុងពេលដែលមានបញ្ជាក់នៅក្នុងវិធាននេះ គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ត្រូវតែងតាំងមជ្ឈត្តកម្មមួយរូបដើម្បីបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

២៥.៤. ការតែងតាំងមជ្ឈត្តកម្មដោយពហុភាគីវិវាទ

ប្រសិនបើភាគីវិវាទមានលើសពី ២ (ពីរ) ភាគី ក្នុងមជ្ឈត្តកម្ម និងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មជាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តកម្ម ៣ (បី) រូប ឬច្រើនរូបដែលនឹងត្រូវបានតែងតាំងភាគីប្តឹងទាមទារទាំងអស់ត្រូវរួមគ្នាតែងតាំងមជ្ឈត្តកម្ម ១ (មួយ) រូប ឬច្រើនរូប និងភាគីឆ្លើយតបទាំងអស់ត្រូវរួមគ្នាតែងតាំងមជ្ឈត្តកម្ម ១ (មួយ) រូប ឬច្រើនរូប។

ប្រសិនបើភាគីរ៉ាទណាមួយខកខានក្នុងការរួមគ្នាតែងតាំងក្នុងអំឡុងពេលដូចមានកំណត់ក្នុងប្រការ ២៥.២ (*ការតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តកម្មប្រឆាំង ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តកម្មច្រើនរូប*) គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ក្នុងនាមរបស់ភាគីរ៉ាទដែលខកខានមិនបានតែងតាំង ត្រូវតែងតាំងមជ្ឈត្តករ ១ (មួយ) រូប ឬច្រើនរូបស្របតាមប្រការ ២៥.៥ (*ការខកខានក្នុងការតែងតាំង មជ្ឈត្តករ និងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករដោយ ម.ជ.ម.*)។ ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីមានការតែងតាំងមជ្ឈត្តករចុងក្រោយ មជ្ឈត្តករដែលត្រូវបាន តែងតាំងទាំងអស់ត្រូវរួមគ្នាតែងតាំងមជ្ឈត្តករម្នាក់ទៀត ដែលត្រូវបំពេញតួនាទី ជាប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រសិនបើមជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានតែងតាំងទាំងអស់ខកខានក្នុងការរួមគ្នាតែងតាំង ប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មក្នុងអំឡុងពេលកំណត់ គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និង នីតិវិធី ត្រូវតែងតាំងមជ្ឈត្តករម្នាក់ទៀតជាប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រសិនបើភាគីរ៉ាទមានលើសពី ២ (ពីរ) ភាគី ក្នុងមជ្ឈត្តកម្ម និងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ជាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តករមួយរូប គូភាគីរ៉ាទត្រូវព្រមព្រៀងគ្នាក្នុងការតែង តាំងមជ្ឈត្តកររូបណាម្នាក់។ ប្រសិនបើការតែងតាំងរួមគ្នានោះមិនត្រូវបានធ្វើឡើង ក្នុងអំឡុងពេលដូចមានកំណត់ក្នុងប្រការ ២៥.៣ (*ការតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃ មជ្ឈត្តករមួយរូប*) ទេនោះ គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ត្រូវតែងតាំងមជ្ឈត្តករ ស្របតាមប្រការ ២៥.៥ (*ការខកខានក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ និងការតែងតាំង មជ្ឈត្តករដោយ ម.ជ.ម.*)។

២៥.៥. ការខកខានក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ និងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករដោយ ម.ជ.ម.

ដោយមិនមានការជូនដំណឹងទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អំពីការតែងតាំងក្នុងអំឡុងពេល ដូចមានកំណត់ក្នុងប្រការ ២៥.២ (*ការតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តកម្មប្រឆាំង ឬ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តកម្មច្រើនរូប*) ឬប្រការ ២៥.៣ (*ការតែងតាំងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម នៃមជ្ឈត្តករមួយរូប*) ឬក្នុងករណីដែល ភាគីរ៉ាទណាមួយមានបំណងផ្តល់សមត្ថកិច្ច នៃការតែងតាំងនោះទៅ ម.ជ.ម. គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ត្រូវតែងតាំង មជ្ឈត្តករ ដោយផ្អែកលើលក្ខណសម្បត្តិ រួមបញ្ចូលទាំងសញ្ញាតិរបស់មជ្ឈត្តករ ដែលតម្រូវ ឬត្រូវបានស្នើឡើងដោយភាគីរ៉ាទ និងតាមលក្ខណៈជាក់លាក់នៃរ៉ាទ។ នៅក្នុងករណីនេះ គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី មិនត្រូវតែងតាំងសមាជិក ណាម្នាក់របស់ក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិរបស់ ម.ជ.ម. ឬរបស់គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ជាមជ្ឈត្តករសម្រាប់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មឡើយ។

២៥.៦. គ្មានការប្តឹងជំទាស់

ស្របតាមប្រការ ២៦ (*បុគ្គលដែលអាចត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ*) គណៈ កម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ត្រូវធ្វើការតែងតាំងមជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានតម្រូវ ឬត្រូវបានស្នើឱ្យបានឆាប់រហ័សតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។ អាស្រ័យតាមប្រការ

២៨ (ការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ) ការតែងតាំងឬការសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធីក្រោមវិធាននេះ គឺជាការសម្រេចចុងក្រោយ និងមិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការប្តឹងជំទាស់ឡើយ។

២៥.៧. ការជូនដំណឹងអំពីការបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

រាល់ការតែងតាំង ត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈការជូនដំណឹងទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។ ភ្លាមបន្ទាប់ពីមជ្ឈត្តករត្រូវបានតែងតាំង អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងទៅគូភាគីវិវាទថាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើត និងត្រូវជូនដំណឹងដល់គូភាគីអំពីឈ្មោះ និងព័ត៌មានលម្អិតសម្រាប់ទាក់ទងមជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានតែងតាំងទាំងអស់។ បន្ទាប់មកអគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវផ្ញើសំណុំរឿងនោះទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រការ ២៦. បុគ្គលដែលអាចត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ

២៦.១. ភាគីវិវាទ ឬមជ្ឈត្តករដែលត្រូវបានតែងតាំងដោយភាគីវិវាទ អាចតែងតាំងបុគ្គលខាងក្រោមជាមជ្ឈត្តករ៖

- (ក) មជ្ឈត្តករណាម្នាក់ដែលបានចុះបញ្ជីជាមួយ ម.ជ.ម. ឬ
- (ខ) បុគ្គលណាម្នាក់ដែលបានបំពេញតួនាទី ឬបានចុះបញ្ជីជាមជ្ឈត្តករផ្នែកពាណិជ្ជកម្មជាមួយស្ថាប័នមជ្ឈត្តករផ្នែកពាណិជ្ជកម្មក្នុងប្រទេស ឬអន្តរជាតិ ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយ ម.ជ.ម. ។

២៦.២. លក្ខខណ្ឌតម្រូវបន្ថែមដូចខាងក្រោមត្រូវតែបំពេញ៖

- (ក) បុគ្គលដែលត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករត្រូវដាក់សេចក្តីថ្លែងមួយ ដែលមានចុះហត្ថលេខាបញ្ជាក់ថា៖
 - (i) ខ្លួនស្ម័គ្រចិត្ត និងមានលទ្ធភាពក្នុងការទទួលតួនាទីជាមជ្ឈត្តករ និង
 - (ii) ខ្លួនមាន និងនៅតែរក្សាអព្យាក្រឹតភាព និងឯករាជភាពរបស់ខ្លួន និងខ្លួនបានប្រកាស និងត្រូវប្រកាសបង្ហាញអំពីស្ថានភាពនានាដូចមានកំណត់ក្នុងប្រការ ២៧.២ (ការប្រកាសបង្ហាញ)។
- (ខ) បុគ្គលដែលត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តករ ដូចមានកំណត់ក្នុងប្រការ ២៦.១(ខ) ត្រូវបំពេញលក្ខខណ្ឌដូចមានចែងខាងក្រោម៖
 - (i) បន្ថែមលើសេចក្តីថ្លែងកំណត់ក្នុងប្រការ ២៦.២(ក) ខាងលើ៖
 - ភស្តុតាងនៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យចំនួន ៣ (បី) និងភស្តុតាងបញ្ជាក់អំពីសមាជិកភាពជាមជ្ឈត្តករបច្ចុប្បន្ន ដែលចេញដោយស្ថាប័នមជ្ឈត្តករផ្នែកពាណិជ្ជកម្មក្នុងប្រទេស ឬអន្តរជាតិដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយ ម.ជ.ម. និង

- ការបញ្ជាក់ថា ខ្លួនយល់ព្រមចំពោះ និងត្រូវគោរពតាមក្រមសីលធម៌ វិជ្ជាជីវៈរបស់ ម.ជ.ម. និងវិធានផ្សេងៗរបស់ ម.ជ.ម. រួមបញ្ចូលទាំង វិធាននេះ។

(ii) ម.ជ.ម. យល់ថាបុគ្គលនោះបំពេញលក្ខខណ្ឌដូចមានចែងក្នុងបទបញ្ជា ផ្ទៃក្នុង ម.ជ.ម. ពាក់ព័ន្ធនឹងវិសមភាព ក្នុងការបំពេញតួនាទីជាមជ្ឈត្តការ។

២៦.៣. នៅគ្រប់ករណីទាំងអស់ ក្នុងអំឡុងពេល ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃប្រតិទិនបន្ទាប់ពីបាន ទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការតែងតាំងមជ្ឈត្តការពីភាគីទី៣ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អាចជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅបណ្តាភាគីទី៣ពាក់ព័ន្ធ អំពីកង្វះខាតនូវ ចំណុចណាមួយនៃលក្ខណសម្បត្តិដែលតម្រូវខាងលើ។ ភាគីទី៣ដែលពាក់ព័ន្ធ នោះត្រូវធ្វើការពិចារណា និងសម្រេចអំពីការតែងតាំងមជ្ឈត្តការក្នុងអំឡុងពេល ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងនោះ។

២៦.៤. ប្រសិនបើភាគីទី៣ដែលពាក់ព័ន្ធនោះបដិសេធ ឬខកខានក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តការ ថ្មីដែលមានលក្ខណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ក្នុងអំឡុងពេល ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃប្រតិទិន គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ត្រូវមានសមត្ថកិច្ចក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តការ ថ្មីសម្រាប់បំពេញតួនាទីជាមជ្ឈត្តការដែលត្រូវបានបដិសេធនោះបាន ប្រសិនបើភាគី ទី៣ខកខានមិនបានតែងតាំងមជ្ឈត្តការក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការបដិសេធ។

ប្រការ ២៧. ឯករាជភាព និងអព្យាក្រឹតភាពរបស់មជ្ឈត្តការ និង ការប្រកាសបង្ហាញ

២៧.១. ឯករាជភាព និងអព្យាក្រឹតភាព

មជ្ឈត្តការដែលបំពេញតួនាទីក្រោមវិធាននេះ ត្រូវតែឯករាជ្យ និងអព្យាក្រឹត្យ និង មិនត្រូវបំពេញតួនាទីជាអ្នកគាំទ្រ ឬជាទីប្រឹក្សារបស់ភាគីទី៣ណាមួយឡើយ ចាប់ពី ពេលដែលត្រូវបានតែងតាំងជាមជ្ឈត្តការ រហូតដល់បញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ ទាំងមូលនៃសំណុំរឿង គឺនៅពេលដែលមជ្ឈត្តានិច្ចយស្ថាពរត្រូវបានចេញ និងរួម បញ្ចូលទាំងអំឡុងពេលដែលត្រូវបានអនុញ្ញាត ឬកំណត់នៅក្នុងវិធាននេះ សម្រាប់ការ ស្នើសុំ ឬការចេញការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត ការបកស្រាយ ឬមជ្ឈត្តានិច្ចយបន្ថែម។

២៧.២. ការប្រកាសបង្ហាញ

មជ្ឈត្តការដែលអាចត្រូវបានតែងតាំង ត្រូវបង្ហាញដោយមិនបង្កដល់បុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមកទាក់ទងអំពីលទ្ធភាពក្នុងការតែងតាំងខ្លួនជាមជ្ឈត្តការនៃវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អំពីកាលៈទេសៈទាំងឡាយណាដែលអាចបង្កឱ្យមានការសង្ស័យសមហេតុសមផល ណាមួយពាក់ព័ន្ធនឹងឯករាជភាព និងអព្យាក្រឹតភាពរបស់ខ្លួន។

បន្ទាប់ពីត្រូវបានតែងតាំងហើយ មជ្ឈត្តការត្រូវប្រកាសបង្ហាញដោយមិនបង្កង់អំពី កាលៈទេសៈទាំងឡាយណា ដែលអាចបង្កឱ្យមានការសង្ស័យសមហេតុសមផល ណាមួយ ពាក់ព័ន្ធនឹងឯករាជភាព ឬអព្យាក្រឹតភាពរបស់ខ្លួនដល់គូភាគីវិវាទ អត្តលេខាធិការដ្ឋាន និងសមាជិកដទៃទៀតរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រសិនបើក្នុងដំណាក់កាលណាមួយនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ កាលៈទេសៈថ្មី កើតមានឡើងបង្កឱ្យមានការសង្ស័យពាក់ព័ន្ធនឹងឯករាជភាព និងអព្យាក្រឹតភាព របស់មជ្ឈត្តការ មជ្ឈត្តកររូបនោះត្រូវប្រកាសបង្ហាញភ្លាមអំពីកាលៈទេសៈនោះ ដល់ គូភាគីវិវាទ អត្តលេខាធិការដ្ឋាន និងសមាជិកដទៃទៀតរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

២៧.៣.ក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈរបស់ ម.ជ.ម.

មជ្ឈត្តការដែលបំពេញតួនាទីក្រោមវិធាននេះ ត្រូវគោរពតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ មជ្ឈត្តការរបស់ ម.ជ.ម.។

ប្រការ ២៨. ការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ

២៨.១.កាលៈទេសៈពាក់ព័ន្ធ

មជ្ឈត្តការអាចត្រូវបានជំទាស់ ប្រសិនបើមានកាលៈទេសៈណាមួយបង្កឱ្យមាន ការសង្ស័យសមហេតុផលចំពោះឯករាជភាព ឬអព្យាក្រឹតភាពរបស់មជ្ឈត្តករ។ មជ្ឈត្តការអាចត្រូវបានជំទាស់ផងដែរ ប្រសិនបើមជ្ឈត្តកររូបនោះមិនមានលក្ខណៈ សម្បត្តិដូចដែលបានព្រមព្រៀងដោយគូភាគីវិវាទ។

ភាគីវិវាទមួយអាចជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ ដែលខ្លួនបានតែងតាំង ឬដែលខ្លួនបាន ចូលរួមក្នុងការតែងតាំង តែក្នុងករណីដែលភាគីវិវាទនោះបានដឹងអំពីមូលហេតុ ដើម្បីជំទាស់នោះក្រោយការតែងតាំងតែប៉ុណ្ណោះ។

២៨.២.សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ ពេលវេលាកំណត់ និងកម្រៃ សេវាជំទាស់

ភាគីវិវាទដែលមានបំណងជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករ ត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីជូនដំណឹង អំពីការជំទាស់របស់ខ្លួនដោយបញ្ជាក់អំពីមូលហេតុនៃការជំទាស់ទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ភាគីវិវាទម្ខាងទៀត ឬគូភាគីវិវាទ និងអត្តលេខាធិការដ្ឋាន ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលការជូនដំណឹងដូចមានកំណត់ក្នុងប្រការ ២៥.៧ (ការជូនដំណឹងអំពីការបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម) ឬក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីភាគីវិវាទបានដឹងអំពីកាលៈទេសៈនានា ដូចមានកំណត់ ក្នុងប្រការ ២៨.១ (កាលៈទេសៈពាក់ព័ន្ធ)។

រាល់ការដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការជំទាស់ទាំងអស់ ត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវ ការបង់កម្រៃសេវាជំទាស់ដោយយោងតាមតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម.។

ប្រសិនបើសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការជំទាស់នោះត្រូវបានដាក់ដោយភាគីរំខាន លើសពីមួយ ភាគីរំខានទាំងនោះត្រូវបង់ចំណេញរបស់ខ្លួនស្មើគ្នា លើកលែងតែ គូភាគីរំខានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ។ ភាគីរំខាននីមួយៗអាចបង់សរុបនូវកម្រៃសេវា ជំទាស់ ប្រសិនបើភាគីរំខានណាមួយខកខានមិនបានបង់ចំណេញខ្លួនត្រូវបង់។ ប្រសិនបើកម្រៃសេវាជំទាស់មិនត្រូវបានបង់ដោយភាគីរំខានណាមួយដែលដាក់ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការជំទាស់នោះទេ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងទៅ និងឱ្យភាគីរំខានម្ខាងទៀតបង់ទឹកប្រាក់ដែលត្រូវបង់ ក្នុងរយៈពេលដែលបានកំណត់ ដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។

ប្រសិនបើកម្រៃសេវាជំទាស់មិនត្រូវបានបង់ទាំងស្រុងតាមកាលកំណត់ក្នុងវិធាន នេះទេ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវចាត់ទុកការជំទាស់នោះថាបានដក ដោយមិនប៉ះពាល់ ដល់ការដាក់ការជំទាស់នេះជាថ្មីនៅពេលក្រោយ។

២៨.៣. យោបល់ចំពោះការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តកម្ម

មជ្ឈត្តកម្មដែលត្រូវបានជំទាស់ ភាគីរំខានម្ខាងទៀត និងសមាជិកដទៃទៀតរបស់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ប្រសិនបើមាន អាចផ្តល់យោបល់របស់ខ្លួនអំពីការជំទាស់ទៅនឹង មជ្ឈត្តកម្មទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ភាគីរំខានម្ខាងទៀត ឬគូភាគីរំខាន និងអគ្គលេខា- ធិការដ្ឋាន ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន ក្រោយពីបានទទួលសេចក្តី ជូនដំណឹងអំពីការជំទាស់ និងការបញ្ជាក់ពីអគ្គលេខាធិការដ្ឋានអំពីការទទួល បានការបង់កម្រៃសេវាជំទាស់ទាំងស្រុង ដូចមានចែងក្នុងប្រការ ២៨.២ (សេចក្តី ជូនដំណឹងអំពីការជំទាស់ ពេលវេលាកំណត់ និងកម្រៃសេវាជំទាស់)។

២៨.៤. ការដកខ្លួនរបស់មជ្ឈត្តកម្មដែលត្រូវបានជំទាស់ និងការសម្រេចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

ក្នុងករណីដែលភាគីរំខានម្ខាងយល់ស្របចំពោះការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តកម្ម ដែល ស្នើឡើងដោយភាគីរំខានម្ខាងទៀត មជ្ឈត្តកម្មដែលត្រូវបានជំទាស់នោះត្រូវដកខ្លួន ចេញ។ ទោះបីជាគ្មានការព្រមព្រៀងរវាងគូភាគីរំខានចំពោះការជំទាស់ក៏ដោយ ក៏មជ្ឈត្តកម្មដែលត្រូវបានជំទាស់អាចដកខ្លួនចេញផងដែរ។ ការដកខ្លួនចេញរបស់ មជ្ឈត្តកម្មក្នុងករណីទាំងពីរមិនត្រូវបានចាត់ទុកជាការទទួលស្គាល់សុពលភាពនៃ មូលហេតុនៃការជំទាស់ឡើយ។

មជ្ឈត្តកម្មដែលត្រូវបានជំទាស់ត្រូវជូនដំណឹងទៅគូភាគីរំខាន សមាជិកផ្សេងទៀត នៃវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អំពីការឆ្លើយតបរបស់ខ្លួនចំពោះ ការជំទាស់ក្នុងអំឡុងពេល ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលយោបល់ ចំពោះការជំទាស់ ឬបន្ទាប់ពីផុតអំឡុងពេលកំណត់សម្រាប់បញ្ជូនការផ្តល់ យោបល់ចំពោះការជំទាស់។

ក្នុងករណីដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មជាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តកម្មមួយរូប ប្រសិនបើ មជ្ឈត្តកម្មដែលត្រូវបានជំទាស់បានជូនដំណឹងទៅភាគីដែលបានជំទាស់ថាខ្លួន បដិសេធក្នុងការដកខ្លួនចេញពីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ភាគីរំខានដែលបានជំទាស់នោះ

អាចដាក់ពាក្យតវ៉ាទៅ ម.ជ.ម. តាមរយៈអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការបដិសេធលើការជំទាស់នោះ។

ក្នុងករណីដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មជាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តកម្មច្រើនរូប ប្រសិនបើមជ្ឈត្តកម្មដែលត្រូវបានជំទាស់បានជូនដំណឹងទៅសមាជិកផ្សេងទៀតនៃវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មថា ខ្លួនបដិសេធក្នុងការដកខ្លួនចេញពីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវសម្រេចលើការជំទាស់នោះក្នុងអំឡុងពេល ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការបដិសេធលើការជំទាស់នោះ។ ក្នុងករណីដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម សម្រេចបដិសេធការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តកម្ម ភាគីរីករដែលបានជំទាស់អាចប្តឹងតវ៉ាទៅ ម.ជ.ម. តាមរយៈអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីសម្រេចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

២៨.៥.សេចក្តីសម្រេចរបស់ ម.ជ.ម. លើការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តកម្ម

គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ត្រូវសម្រេចលើការតវ៉ាចំពោះការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តកម្មក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីអគ្គលេខាធិការដ្ឋានបានទទួលការតវ៉ាចំពោះការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រសិនបើគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី បដិសេធការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តកម្ម មជ្ឈត្តកម្មដែលត្រូវបានជំទាស់នោះត្រូវបន្តបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនជាមជ្ឈត្តកម្មតទៅទៀត។ ប្រសិនបើគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធីយល់ស្របចំពោះការជំទាស់ អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តកម្មដែលត្រូវបានជំទាស់នោះនឹងត្រូវបញ្ចប់ដោយមានប្រសិទ្ធភាពចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃសេចក្តីសម្រេចនោះ ហើយប្រការ ៣០ (ការដាក់មជ្ឈត្តកម្មជំនួស) ត្រូវអនុវត្ត។

២៨.៦.ការបិទផ្លូវតវ៉ា និងការជូនដំណឹង

សេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី មិនចាំបាច់បង្ហាញហេតុផលឡើយ។ សេចក្តីសម្រេចនោះ គឺជាសេចក្តីសម្រេចស្ថាពរ និងបិទផ្លូវតវ៉ា។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងទៅភាគីរីករ និងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធីនោះ។

ប្រការ ២៩. ការខកខាន ឬអលទ្ធភាពក្នុងការបំពេញតួនាទី

២៩.១.ការបញ្ចប់អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តកម្ម តាមសំណើរបស់ភាគីរីករណាមួយ

ប្រសិនបើមជ្ឈត្តកម្មណាមួយពុំអាចបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនបានដោយមូលហេតុតាមផ្លូវច្បាប់ ឬមូលហេតុដាក់ស្តង់ដារណាមួយ ឬដោយមូលហេតុណាមួយផ្សេងទៀត ខកខានក្នុងការបំពេញមុខងារដោយមិនមានការពន្យារពេលហួសហេតុ អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តកម្មនោះត្រូវបានបញ្ចប់ ប្រសិនបើមជ្ឈត្តកម្មនោះដកខ្លួនពីមុខ

តំណែង ឬប្រសិនបើគូភាគីវិវាទព្រមព្រៀងបញ្ចប់អាណត្តិនោះ។ ការដកខ្លួន ឬការព្រមព្រៀងបញ្ចប់អាណត្តិនេះ មិនត្រូវបានចាត់ទុកជាការទទួលស្គាល់ចំពោះសុពលភាពនៃមូលហេតុដែលនាំឱ្យមានការដកខ្លួននោះទេ។

ប្រសិនបើការមិនយល់ស្របគ្នានៅតែបន្តមានពាក់ព័ន្ធនឹងមូលហេតុណាមួយក្នុងចំណោមមូលហេតុទាំងនេះ ឬប្រសិនបើមជ្ឈត្តករណាម្នាក់ខកខានមិនបានបំពេញអាណត្តិរបស់ខ្លួនស្របតាមវិធាននេះ ភាគីវិវាទណាមួយអាចដាក់សំណើទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋានសុំឱ្យគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី សម្រេចបញ្ចប់អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តកររូបនោះ។

២៩.២.យោបល់ចំពោះសំណើឱ្យបញ្ចប់អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តករ

មជ្ឈត្តករ ភាគីវិវាទម្ខាងទៀត និងសមាជិកដទៃទៀតរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តករអាចផ្តល់យោបល់របស់ខ្លួនឆ្លើយតបនឹងសំណើនោះទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសំណើនោះ។

២៩.៣.សេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ចំពោះសំណើសុំបញ្ចប់អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តករ

គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ត្រូវសម្រេចលើសំណើសុំបញ្ចប់អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តករ ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីផុតអំឡុងពេលកំណត់សម្រាប់ផ្តល់យោបល់ឆ្លើយតបនឹងសំណើសុំបញ្ចប់អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តករ។

ប្រសិនបើគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី បដិសេធសំណើសុំនោះ មជ្ឈត្តកររូបនោះ ត្រូវបន្តបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនជាមជ្ឈត្តករតទៅទៀត។ ប្រសិនបើគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី យល់ស្របចំពោះសំណើនោះ អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តករនោះត្រូវបានបញ្ចប់ដោយមានប្រសិទ្ធភាពចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃសេចក្តីសម្រេចនោះ ហើយប្រការ ៣០ (ការដាក់មជ្ឈត្តករជំនួស) ត្រូវយកមកអនុវត្ត។

២៩.៤.ការបិទផ្លូវតវ៉ា និងការជូនដំណឹង

សេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី មិនចាំបាច់បង្ហាញហេតុផលឡើយ។ សេចក្តីសម្រេចនោះ គឺជាសេចក្តីសម្រេចស្ថាពរ និងបិទផ្លូវតវ៉ា។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងទៅគូភាគីវិវាទ និងវេទិកាមជ្ឈត្តករអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធីនោះ។

ប្រការ ៣០. ការដាក់មជ្ឈត្តករជំនួស

៣០.១.មូលហេតុនៃការដាក់ជំនួស

មជ្ឈត្តករអាចត្រូវបានដាក់ជំនួស នៅពេលមជ្ឈត្តករនោះទទួលមរណភាព ដកខ្លួន ឬលាលែងពីតំណែង ឬនៅពេលបញ្ចប់អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តករណាម្នាក់ ដោយមូលហេតុផ្សេងៗស្របតាមវិធាននេះ។

៣០.២. ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួសដោយភាគីរីវាទ

ស្របតាមប្រការ ៣០.៣ (ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួសដោយ ម.ជ.ម.) នៅពេលដែលមជ្ឈត្តករណាម្នាក់ត្រូវដាក់ជំនួស នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួសនោះត្រូវធ្វើឡើង ស្របតាមនីតិវិធីដូចគ្នាដូចមានចែងនៅក្នុងប្រការ ២៥ (ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ) ដែលត្រូវអនុវត្តសម្រាប់ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួស ដោយត្រូវចាប់ផ្តើមមិនលើសពី ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន ក្រោយពីភាគីរីវាទដែលត្រូវតែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួស បានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការដាក់មជ្ឈត្តករជំនួស។ គ្មានភាគីរីវាទណាមួយ ត្រូវបានរារាំងមិនឱ្យចូលរួមក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួស ដោយមូលហេតុថាភាគីរីវាទនោះ ខកខានមិនបានចូលរួមពីដំបូងក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករដែលនឹងត្រូវបានដាក់ជំនួសនោះទេ។

៣០.៣. ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួសដោយ ម.ជ.ម.

តាមរយៈសំណើរបស់ភាគីរីវាទណាមួយទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ប្រសិនបើគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី កំណត់ថាដើម្បីធានាភាពឆាប់រហ័សនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ ឬដើម្បីជៀសវាងការពន្យារពេលដែលមិនចាំបាច់ ដោយគិតពិចារណាអំពីកាលៈទេសៈពិសេសនានានៅក្នុងសំណុំរឿង គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ជំនួសឱ្យគូភាគីរីវាទ អាចតែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួសណាម្នាក់បន្ទាប់ពីបានទុកឱកាសឱ្យគូភាគីរីវាទ និងមជ្ឈត្តករដទៃទៀតនៃវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មផ្តល់យោបល់រួចហើយ។

៣០.៤. លទ្ធផលនៃការដាក់មជ្ឈត្តករជំនួស

ប្រសិនបើមជ្ឈត្តករតែមួយរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តកម្មរូប ឬប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃសមាជិកមជ្ឈត្តករច្រើនរូបត្រូវបានដាក់ជំនួស សវនាការដែលបានធ្វើហើយត្រូវធ្វើសារជាថ្មី លើកលែងតែគូភាគីរីវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ។ ប្រសិនបើមជ្ឈត្តកររូបណាផ្សេងទៀតនៃវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មដែលមានសមាជិកមជ្ឈត្តករច្រើនរូបត្រូវបានដាក់ជំនួស សវនាការដែលបានធ្វើឡើងពីមុនអាចត្រូវបានធ្វើឡើងសារជាថ្មីផ្អែកតាមឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម បន្ទាប់ពីបានពិភាក្សាជាមួយគូភាគីរីវាទរួចហើយ។ ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបានចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបណ្តោះអាសន្ន ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយផ្នែករួចហើយ សវនាការដែលពាក់ព័ន្ធទាំងស្រុងនឹងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យទាំងនោះមិនត្រូវធ្វើសារឡើងវិញទេ ហើយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យទាំងនោះ ត្រូវបន្តមានសុពលភាពដដែល។

ជំពូកទី ៥

ដំណើរការបង្កើតការ

ប្រការ ៣១. ទឹកនៃឆ្នេរធ្វើបង្កើតការ

លើកលែងតែគូភាគីវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ ឬដោយសារកាលៈទេសៈនានា នៃសំណុំរឿងដែលវេទិកាបង្កើតការប្រកួតប្រជែងទឹកនៃឆ្នេរធ្វើបង្កើតការផ្សេងទៀត មានលក្ខណៈសមស្របជាង ទឹកនៃឆ្នេរធ្វើបង្កើតការនៃបង្កើតការទាំងអស់ដែលធ្វើ ឡើងក្រោមវិធាននេះ គឺជាជានីតិវិធីពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ដូចមានចែងនៅ ក្នុងប្រការ ៣៩.៣ (ទឹកនៃឆ្នេរសម្រាប់ប្រជុំ និងសវនាការ) ទឹកនៃឆ្នេរធ្វើបង្កើតការ មិនកំណត់អំពីទឹកនៃឆ្នេរដែលវេទិកាបង្កើតការអាចជួបប្រជុំ និងធ្វើសវនាការនោះទេ។

ប្រការ ៣២. ច្បាប់អនុវត្ត និងសមធម៌

៣២.១. ច្បាប់អនុវត្ត

គូភាគីវាទ មានសេរីភាពក្នុងការព្រមព្រៀងយកច្បាប់ ឬបទប្បញ្ញត្តិគតិយុត្តិណា មួយ ដែលវេទិកាបង្កើតការត្រូវយកមកអនុវត្តចំពោះខ្លួនសារនៃវាទ។ ក្នុងករណី ដែលមិនមានការព្រមព្រៀងគ្នា វេទិកាបង្កើតការត្រូវកំណត់យកច្បាប់ ឬបទប្បញ្ញត្តិ គតិយុត្តិណាមួយ ដែលវេទិកាបង្កើតការយល់ថាសមស្របមកអនុវត្ត។

៣២.២. សមធម៌ និងការសម្រុះសម្រួល

វេទិកាបង្កើតការត្រូវធ្វើបង្កើតការនីតិវិធីតាមសមធម៌ ឬតាមការសម្រុះសម្រួល តែក្នុង ករណី និងក្នុងកម្រិត ដែលគូភាគីវាទបានអនុញ្ញាតយ៉ាងច្បាស់លាស់ឱ្យវេទិកា បង្កើតការធ្វើដូច្នោះតែប៉ុណ្ណោះ។

៣២.៣. បញ្ញត្តិក្នុងកិច្ចសន្យា និងទម្លាប់ពាណិជ្ជកម្ម

នៅគ្រប់ករណីទាំងអស់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវយកមកពិចារណានូវបញ្ញត្តិនានា ដែលមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យា ប្រសិនបើមាន និងរួមទាំងទម្លាប់ពាណិជ្ជកម្មនានា ដែលពាក់ព័ន្ធ។

ប្រការ ៣៣. ភាសា

៣៣.១. ភាសានៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ

គូភាគីវិវាទមានសេរីភាពក្នុងការព្រមព្រៀងយកភាសាណាមួយ ឬច្រើនមកប្រើ ក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ។ ក្នុងករណីដែលគ្មានការព្រមព្រៀងគ្នា វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចសម្រេចយកភាសាណាមួយជាភាសាសម្រាប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ ដោយគិត ពិចារណាលើកាលៈទេសៈនានាដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ រួមបញ្ចូលទាំងភាសានៃ កិច្ចសន្យាផងដែរ។

៣៣.២. ការបកប្រែ

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចបង្គាប់ឱ្យភាគីវិវាទណាមួយធ្វើការបកប្រែ ការទាក់ទងជា លាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬដោយផ្ទាល់មាត់ណាមួយ ទៅជាភាសាណាមួយ និងក្នុង ទម្រង់ណាមួយដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាសមស្រប។

៣៣.៣. ភាសានៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ឬសេចក្តីបង្គាប់

ប្រសិនបើភាសានៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ ទោះតាមរយៈការជ្រើសរើសរបស់ គូភាគីវិវាទ ឬតាមការកំណត់របស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ស្របតាមប្រការ ៣៣ (ភាសា) គឺជាភាសាផ្សេងក្រៅពីភាសាខ្មែរ ឬភាសាអង់គ្លេសក៏ដោយ ក៏ភាសានៃ មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ឬសេចក្តីបង្គាប់ ដែលចេញដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវតែជា ភាសាខ្មែរ ឬភាសាអង់គ្លេស បន្ទាប់ពីបានពិភាក្សាជាមួយគូភាគីវិវាទរួចហើយ។

ប្រការ ៣៤. ទទ្ទឹករណ៍ចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

៣៤.១. ការកំណត់អំពីយុត្តាធិការរបស់ ម.ជ.ម. មុនពេលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើត

មុនពេលដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានបង្កើត ប្រសិនបើភាគីវិវាទបដិសេធចំពោះ អត្ថិភាព ឬសុពលភាពនៃកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្ម ឬចំពោះយុត្តាធិការរបស់ ម.ជ.ម. ក្នុងការចាត់ចែងធ្វើមជ្ឈត្តការលើសំណុំរឿង គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និង នីតិវិធី ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីជូន ដំណឹងអំពីការបដិសេធនោះ ត្រូវសម្រេចថាតើដោយផ្អែកលើសេចក្តីបញ្ជាក់ដំបូង មជ្ឈត្តការត្រូវមានដំណើរការទៅមុខដែរឬទេ។ មជ្ឈត្តការត្រូវតែបញ្ចប់ ប្រសិនបើ គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី សម្រេចថា សេចក្តីបញ្ជាក់ដំបូងនោះមិនបាន

បំពេញលក្ខខណ្ឌដើម្បីឱ្យមជ្ឈត្តការអាចដំណើរការបាន។ រាល់សេចក្តីសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ដែលសម្រេចថាដំណើរការនីតិវិធីមជ្ឈត្តការត្រូវបន្ត មិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់អំណាចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មក្នុងការចេញសេចក្តីសម្រេចអំពីយុត្តាធិការរបស់ខ្លួនឡើយ។

៣៤.២. ការសម្រេចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអំពីយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមានអំណាចក្នុងការសម្រេចយុត្តាធិការរបស់ខ្លួនរួមទាំងការជំទាស់នានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអត្ថិភាព សុពលភាព ឬវិសាលភាពអនុវត្តនៃកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មសម្រេចថាខ្លួនមានយុត្តាធិការ ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការសម្រេចនោះ ភាគីវិវាទអាចស្នើឱ្យតុលាការមានសមត្ថកិច្ចធ្វើការសម្រេច ដែលការសម្រេចរបស់តុលាការអំពីបញ្ហានេះ គឺជាការសម្រេចដែលបិទផ្លូវតវ៉ា។ នៅពេលសំណើសុំការសម្រេចរបស់តុលាការ ចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៅមិនទាន់ត្រូវបានសម្រេចនៅឡើយ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចបន្តដំណើរការមជ្ឈត្តការ និងចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបាន។

៣៤.៣. កិច្ចសន្យា និងខចែងស្តីពីមជ្ឈត្តកម្ម

សម្រាប់គោលបំណងនៃប្រការ ៣៤ (ទទ្ទីករណ៍ចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម) ប្រសិនបើខចែងស្តីពីមជ្ឈត្តកម្មជាផ្នែកមួយនៃកិច្ចសន្យា ខចែងស្តីពីមជ្ឈត្តកម្មនោះ ត្រូវចាត់ទុកជាការព្រមព្រៀងដោយឡែក ដែលមិនទាក់ទងនឹងលក្ខខណ្ឌ និងខចែងផ្សេងទៀតនៃកិច្ចសន្យាឡើយ។ ការសម្រេចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មដែលចាត់ទុកកិច្ចសន្យាថាមោឃៈ និងអសារព័ត៌មាន មិននាំឱ្យខចែងស្តីពីមជ្ឈត្តកម្មនោះបាត់សុពលភាពឡើយ។

៣៤.៤. ទទ្ទីករណ៍បញ្ជាក់ថាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មពុំមានយុត្តាធិការ

ទទ្ទីករណ៍ដែលបញ្ជាក់ថា វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មពុំមានយុត្តាធិការ ត្រូវលើកឡើងមុនពេលដាក់សេចក្តីថ្លែងដោះសា សម្រាប់បញ្ហាយុត្តាធិការទាក់ទងនឹងការទាមទារ ឬមុនពេលដាក់សេចក្តីថ្លែងដោះសាចំពោះបណ្តឹងតប សម្រាប់បញ្ហាយុត្តាធិការទាក់ទងនឹងបណ្តឹងតប។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចទទួលយកទទ្ទីករណ៍ចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ដែលត្រូវបានលើកឡើងក្រោយពេលកំណត់ខាងលើបានប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថា ការយឺតយ៉ាវក្នុងការដាក់ទទ្ទីករណ៍នោះមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ។

មិនត្រូវហាមឃាត់ភាគីវិវាទណាមួយមិនឱ្យលើកឡើងពីទទ្ទីករណ៍ខាងលើ ដោយហេតុថាភាគីវិវាទនោះបានតែងតាំង ឬចូលរួមក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តកម្មឡើយ។

៣៤.៥. ទទ្ទឹករណ៍បញ្ជាក់ថាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មធ្វើហួសក្របខណ្ឌសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន

ទទ្ទឹករណ៍បញ្ជាក់ថា វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មធ្វើហួសក្របខណ្ឌសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្នុងពេលដំណើរការមជ្ឈត្តការត្រូវលើកឡើងភ្លាមៗ បន្ទាប់ពីកើតឡើងនូវបញ្ហាដែលត្រូវបានចោទថា ហួសក្របខណ្ឌសមត្ថកិច្ចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចទទួលយកទទ្ទឹករណ៍នោះក្រោយពេលកំណត់ខាងលើបាន ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាការយឺតយ៉ាវក្នុងការដាក់ទទ្ទឹករណ៍នោះមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ។

៣៤.៦. ការសម្រេចលើទទ្ទឹករណ៍ជាបញ្ហាបឋម ឬជាមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យសម្រេចលើអង្គសេចក្តី

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចសម្រេចលើទទ្ទឹករណ៍ពាក់ព័ន្ធនឹងយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន ដោយចាត់ទុកជាបញ្ហាបឋម ឬជាមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យសម្រេចលើអង្គសេចក្តីរបស់ខ្លួន។

ប្រការ ៣៥. បញ្ញត្តិទូទៅអំពីដំណើរការមជ្ឈត្តការ

៣៥.១. ដំណើរការមជ្ឈត្តការ សេចក្តីបង្គាប់ និងសេចក្តីណែនាំ

បន្ទាប់ពីពិភាក្សាជាមួយគូភាគីរវាង ដោយផ្អែកលើភាពសាមញ្ញ និងតម្លៃនៃវិវាទ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវអនុវត្តដំណើរការមជ្ឈត្តការក្នុងលក្ខណៈ ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាសមស្រប ដើម្បីធានាភាពយុត្តិធម៌ នាបរិស័ទ ចំណាយអស់តិច និងផ្តល់ដំណោះស្រាយចុងក្រោយនៃវិវាទ។ នៅក្នុងគ្រប់ករណីទាំងអស់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវដំណើរការក្នុងលក្ខណៈ ដែលគូភាគីរវាងត្រូវបានទទួលការយកចិត្តទុកដាក់ស្មើៗគ្នា និងភាគីរវាងនីមួយៗត្រូវបានផ្តល់ឱកាសសមរម្យដើម្បីបង្ហាញរឿងរ៉ាវរបស់ខ្លួន។

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចចេញសេចក្តីបង្គាប់ ឬសេចក្តីណែនាំ ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាសមស្រប ដោយសេចក្តីបង្គាប់ និងសេចក្តីណែនាំនោះមិនត្រូវផ្ទុយនឹងវិធាននេះ ឬច្បាប់ដែលគ្រប់គ្រងមជ្ឈត្តការឡើយ។ ស្របតាមប្រការ ៤.១ (ការទាក់ទងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ) រាល់សេចក្តីបង្គាប់ និងសេចក្តីណែនាំទាំងអស់ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

លើកលែងតែវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបានកំណត់ផ្សេងពីនេះ គូភាគីរវាងយល់ព្រមក្នុងការគោរពតាមសេចក្តីបង្គាប់ ឬសេចក្តីណែនាំដោយមិនបង្កង់។

៣៥.២. ការប្រជុំត្រៀម និងការប្រជុំបន្ថែមនានា

ភ្លាមៗតាមដែលធ្វើទៅបាន វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចរៀបចំការប្រជុំត្រៀមជាមួយគូភាគីរវាងដោយផ្ទាល់ ឬដោយមធ្យោបាយផ្សេងៗទៀត ដើម្បីរៀបចំ និងកំណត់កាលវិភាគនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការបន្ទាប់ ឬ/និង ដើម្បីពិភាក្សាអំពីនីតិវិធីដែលមានភាពសមស្រប និងចំណាយអស់តិចបំផុតសម្រាប់សំណុំរឿង។

បន្ថែមលើការប្រជុំត្រៀម វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចរៀបចំឱ្យមានការប្រជុំបន្ថែម ឧទាហរណ៍ ដូចជាដើម្បីពិនិត្យទីតាំង វត្ថុ ឬឯកសារនានា ដូចមានចែងក្នុង ប្រការ ៤០.២ (ការសាកសួរ សេចក្តីបង្គាប់ និងការពិនិត្យភស្តុតាង) ឬពិនិត្យលើ ភាពរីកចម្រើននៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ។

ប្រការ ៣៩ (សវនាការ និងការប្រជុំ) ត្រូវអនុវត្តចំពោះការប្រជុំត្រៀម និងការប្រជុំ បន្ថែមនានាដូចមានចែងក្នុងប្រការនេះ។

៣៥.៣. ការស្វែងរកដំណោះស្រាយដោយស្រុះស្រួលគ្នា

មុនពេល ឬក្នុងអំឡុងពេលប្រជុំត្រៀម វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវពិភាក្សាជាមួយគ្នាគឺ វិវាទ ដើម្បីស្វែងរកលទ្ធភាពក្នុងការដោះស្រាយវិវាទដោយស្រុះស្រួលគ្នា និងត្រូវ ជួយគ្នាគឺវិវាទក្នុងលក្ខណៈណាមួយដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាសមស្រប។

៣៥.៤. ការបំបែកដំណើរការមជ្ឈត្តការដាច់ៗពីគ្នា

បន្ទាប់ពីបានពិភាក្សាជាមួយគ្នាគឺវិវាទ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម តាមរយៈឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ ខ្លួន អាចបំបែកដំណើរការមជ្ឈត្តការដាច់ៗពីគ្នា និងកំណត់ឱ្យគ្នាគឺវិវាទផ្ដោតការ បង្ហាញនានារបស់ពួកគេលើបញ្ហានានា ដែលសេចក្តីសម្រេចលើបញ្ហាទាំងនោះ អាចបំបែកសំណុំរឿងទាំងមូល ឬជាផ្នែក។

៣៥.៥. ការចូលរួមពីតតិយជន

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមានអំណាចក្នុងការអនុញ្ញាតឱ្យតតិយជនចូលរួមជាភាគីវិវាទ ក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ ប្រសិនបើគ្នាគឺវិវាទ រួមទាំងតតិយជនបានព្រមព្រៀង ចំពោះការចូលរួមនោះជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ ក្នុងករណីនេះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចចេញជាមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរតែមួយ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយឡែក សម្រាប់ ដោះស្រាយរាល់វិវាទរបស់គ្នាគឺវិវាទ។

ប្រការ ៣៦. ការរួមបញ្ចូលមជ្ឈត្តការ

៣៦.១. លក្ខខណ្ឌសម្រាប់ការរួមបញ្ចូល

តាមសំណើរបស់ភាគីវិវាទណាមួយ និងដោយមានការយល់ព្រមពីគ្នាគឺវិវាទ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចរួមបញ្ចូលមជ្ឈត្តការ ២ (ពីរ) ឬច្រើន ដែលត្រូវបាន ផ្ដើមឡើងក្រោមវិធាននេះឱ្យទៅជាមជ្ឈត្តការតែមួយបាន។ អគ្គលេខាធិការ- ដ្ឋានអាចកែប្រែដោយដំឡើង ឬបន្ថយកម្រៃសេវាវេជ្ជបាល និងកម្រៃសេវា វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ផ្អែកតាមកាលៈទេសៈ ដំណាក់កាល និងផលប៉ះពាល់នៃការ រួមបញ្ចូលនោះលើសេវាកម្មនានារបស់ ម.ជ.ម. និងរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

៣៦.២.កាលៈទេសៈពាក់ព័ន្ធ

ដើម្បីសម្រេចលើការរួមបញ្ចូលមជ្ឈត្តការ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចពិចារណាកាលៈទេសៈផ្សេងៗជាច្រើន ដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានយល់ថាពាក់ព័ន្ធរួមបញ្ចូលទាំងកាលៈទេសៈដូចខាងក្រោម៖

- (ក) តើការទាមទារទាំងអស់នៅក្នុងមជ្ឈត្តការនានាត្រូវបានធ្វើឡើងក្រោមកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្មតែមួយដែរឬទេ
- (ខ) ប្រសិនបើការទាមទារត្រូវបានធ្វើឡើងក្រោមកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្មផ្សេងគ្នា ហើយមជ្ឈត្តការធ្វើឡើងរវាងភាគីទី១ដូចគ្នា តើវាទទួលបាននៅក្នុងមជ្ឈត្តការទាំងនោះ កើតឡើងពាក់ព័ន្ធនឹងទំនាក់ទំនងគតិយុត្តិដូចគ្នាតែមួយ និងកិច្ចសន្យាមជ្ឈត្តកម្មទាំងនោះត្រូវបានចាត់ទុកថាមិនផ្ទុយគ្នាដែរឬទេ និង
- (គ) តើមជ្ឈត្តការត្រូវបានតែងតាំងសម្រាប់មជ្ឈត្តការលើសពីមួយដែរឬទេ និងប្រសិនបើបានតែងតាំង តើមជ្ឈត្តការដែលត្រូវបានតែងតាំងនោះជាមជ្ឈត្តការតែមួយ ឬផ្សេងគ្នា។

៣៦.៣.ការរួមបញ្ចូលមជ្ឈត្តការនានាទៅក្នុងមជ្ឈត្តការដំបូងដែលបានទទួល និងចាប់ផ្តើម

លើកលែងតែគូភាគីទី១បានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ នៅពេលរួមបញ្ចូលគ្នានូវមជ្ឈត្តការនានា មជ្ឈត្តការទាំងនោះត្រូវរួមបញ្ចូលទៅក្នុងមជ្ឈត្តការមួយដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានបានទទួលដំបូងគេបង្អស់នូវសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តការនោះ ប្រសិនបើមិនទាន់មានមជ្ឈត្តការណាមួយត្រូវបានចាប់ផ្តើមដំណើរការនៅឡើយទេនោះ ឬទៅក្នុងមជ្ឈត្តការមួយដែលបានដំណើរការមុនគេ ប្រសិនបើមជ្ឈត្តការនៃសំណុំរឿងត្រូវបានចាប់ផ្តើមហើយនោះ។

ប្រការ ៣៧. ការដាក់សេចក្តីថ្លែងដោយគូភាគីទី១

៣៧.១.ការដាក់សេចក្តីថ្លែង

លើកលែងតែវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបានកំណត់ផ្សេងពីនេះ ក្រោយពីបានពិភាក្សាជាមួយគូភាគីទី១ ការដាក់សេចក្តីថ្លែងត្រូវធ្វើឡើងស្របតាមប្រការ ៣៧ (ការដាក់សេចក្តីថ្លែងដោយគូភាគីទី១)។

៣៧.២.សេចក្តីថ្លែងទាមទារ

លើកលែងតែសេចក្តីថ្លែងទាមទារត្រូវបានដាក់រួចហើយស្របតាមប្រការ ៧.៤ (ការភ្ជាប់សេចក្តីថ្លែងទាមទារ) ភាគីថ្លែងទាមទារ ក្នុងអំឡុងពេលដែលនឹងត្រូវកំណត់ដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវដាក់សេចក្តីថ្លែងទាមទារដែលមានបញ្ជាក់សេចក្តីលម្អិតដូចខាងក្រោម៖

- (ក) អង្គហេតុដែលគាំទ្រការទាមទារនោះ
- (ខ) មូលដ្ឋានច្បាប់ ឬទទ្ធិករណ៍តាមផ្លូវច្បាប់ដែលគាំទ្រការទាមទារនោះ និង
- (គ) សំណងការខូចខាត ឬការសង្គ្រោះដែលទាមទារ ព្រមជាមួយចំនួនទឹកប្រាក់នៃការទាមទារដែលអាចកំណត់បានទាំងអស់។

៣៧.៣.សេចក្តីថ្លែងដោះសា និងបណ្តឹងតប

លើកលែងតែសេចក្តីថ្លែងដោះសាត្រូវបានប្រគល់រួចហើយស្របតាមប្រការ ៨.៤ (ការភ្ជាប់សេចក្តីថ្លែងដោះសា និងទទ្ធិករណ៍ចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម) ភាគីឆ្លើយតប ក្នុងអំឡុងពេលដែលនឹងត្រូវកំណត់ដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ត្រូវដាក់សេចក្តីថ្លែងដោះសាដែលមានបញ្ជាក់សេចក្តីលម្អិតដូចខាងក្រោម៖

- (ក) អង្គហេតុ និងអំណះអំណាងតាមផ្លូវច្បាប់ក្នុងសេចក្តីថ្លែងទាមទារដែលភាគីឆ្លើយតបទទួលស្គាល់
- (ខ) អង្គហេតុ និងអំណះអំណាងតាមផ្លូវច្បាប់ក្នុងសេចក្តីថ្លែងទាមទារដែលភាគីឆ្លើយតបបដិសេធ និងមូលហេតុនៃការបដិសេធនោះ និង
- (គ) អង្គហេតុ និងអំណះអំណាងតាមផ្លូវច្បាប់ផ្សេងទៀត ដែលភាគីឆ្លើយតបផ្អែកជាមូលដ្ឋាន។

សេចក្តីថ្លែងដោះសាអាចមានបញ្ចូលផងដែរនូវបណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កងលើកណាបណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កងនោះស្ថិតក្នុងយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ដែលត្រូវបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនានានៃប្រការ ៣៧.២ (សេចក្តីថ្លែងទាមទារ)។

៣៧.៤.សេចក្តីថ្លែងដោះសាចំពោះបណ្តឹងតប

ប្រសិនបើបណ្តឹងតបត្រូវបានធ្វើឡើង ភាគីប្តឹងទាមទារ ក្នុងកំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីថ្លែងដោះសា ត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីថ្លែងដោះសាចំពោះបណ្តឹងតបនោះ ដោយសេចក្តីថ្លែងដោះសានោះត្រូវបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវនានានៃប្រការ ៣៧.៣ (សេចក្តីថ្លែងដោះសា និងបណ្តឹងតប)។

៣៧.៥.ការដាក់សេចក្តីថ្លែងបន្ថែម

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវសម្រេចថា តើសេចក្តីថ្លែងបន្ថែមណាមួយ ប្រសិនបើមានដែលត្រូវតម្រូវពីភាគីណាមួយ ឬដែលអាចបង្ហាញដោយគូភាគីណាមួយ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវកំណត់រយៈពេលសម្រាប់ការដាក់សេចក្តីថ្លែងបន្ថែមទាំងនោះ។

៣៧.៦. ឯកសារយោង

ការដាក់សេចក្តីថ្លែងដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៣៧ (ការដាក់សេចក្តីថ្លែងដោយគូភាគីទី១) ត្រូវអមដោយសំណៅចម្លងនៃឯកសារយោងទាំងអស់ដែលភាគីទី១ណាមួយមិនទាន់បានដាក់ពីមុន។

៣៧.៧. ការបំពានកាតព្វកិច្ច និងការមិនគោរពតាមវិធាន

ប្រសិនបើភាគីប្តឹងទាមទារខកខានក្នុងការដាក់សេចក្តីថ្លែងទាមទារដោយមិនបានបង្ហាញពីមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់នៅក្នុងអំឡុងពេលកំណត់ និងប្រសិនបើសមស្រប វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវចេញសេចក្តីបង្គាប់ឱ្យបញ្ឈប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ បន្ទាប់ពីសម្រេចលើបញ្ហាផ្សេងទៀតដែលនៅសេសសល់ និងដែលត្រូវដោះស្រាយ។

នៅគ្រប់ករណីទាំងអស់ ដោយមិនបានបង្ហាញពីមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់ ប្រសិនបើភាគីទី១ណាមួយខកខាន ឬបដិសេធក្នុងការដាក់សេចក្តីថ្លែងនានាដែលតម្រូវក្នុងការចូលរួមក្នុងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ឬក្នុងការគោរពតាមវិធាននេះ ឬសេចក្តីបង្គាប់សេចក្តីណែនាំ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម តាមការសមស្រប អាចដំណើរការមជ្ឈត្តកម្ម និងចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយផ្អែកតាមសេចក្តីថ្លែង និងភស្តុតាងដែលបានដាក់មកវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រការ ៣៨. ការដកពាក្យបណ្តឹង ការកែប្រែ និងការដោះសា

៣៨.១. ការដកពាក្យបណ្តឹង

បន្ទាប់ពីមានសេចក្តីជូនដំណឹងទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ភាគីប្តឹងទាមទារមានសិទ្ធិក្នុងការដកពាក្យបណ្តឹងរបស់ខ្លួន លើកលែងតែភាគីឆ្លើយតបជំទាស់ និងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មទទួលស្គាល់ផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់ភាគីឆ្លើយតបក្នុងការទទួលបានសេចក្តីសម្រេចស្ថាពរលើវិវាទ។ ក្នុងករណីដែលមានការដកពាក្យបណ្តឹង វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវចេញសេចក្តីបង្គាប់បញ្ឈប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ។

៣៨.២. ការកែប្រែពាក្យបណ្តឹង និងការកែប្រែការដោះសា

ក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ ភាគីទី១ណាមួយអាចកែប្រែ ឬបន្ថែមការទាមទារ ការដោះសាបណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កង លើកលែងតែវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាការកែប្រែ ឬការបន្ថែមនោះមិនសមស្របដោយសារការកែប្រែ ឬការបន្ថែមនោះនឹងពន្យារដំណើរការមជ្ឈត្តការ និងបង្កឱ្យមានសេចក្តីលំអៀងដល់ភាគីទី១ម្ខាងទៀត ឬកាលៈទេសៈផ្សេងទៀត។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយភាគីទី១មួយមិនអាចកែប្រែ ឬបន្ថែមលើពាក្យបណ្តឹង ឬការដោះសាបានឡើយ ប្រសិនបើការកែប្រែ ឬការបន្ថែមលើពាក្យបណ្តឹង ឬការដោះសានោះស្ថិតនៅក្រៅយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រការ ៣៩. សវនាការ និងការប្រជុំ

៣៩.១. សវនាការ

លើកលែងតែគូភាគីវាទបានព្រមព្រៀងអំពីរបៀបនៃការធ្វើសវនាការ (ដូចជាការព្រមព្រៀងធ្វើសវនាការដោយផ្ទាល់មាត់ ឬដោយផ្អែកលើឯកសារ និងលិខិតស្នាមផ្សេងៗ) វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវសម្រេចថាតើត្រូវធ្វើសវនាការដោយផ្ទាល់មាត់ ឬត្រូវដំណើរការមជ្ឈត្តការដោយផ្អែកលើឯកសារ និងលិខិតស្នាមផ្សេងៗតែប៉ុណ្ណោះ។

ប្រសិនបើមានការស្នើសុំដោយភាគីវាទណាមួយ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវធ្វើសវនាការដោយផ្ទាល់មាត់នៅដំណាក់កាលសមរម្យណាមួយនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ។

ក្នុងករណីដែលសវនាការដោយផ្ទាល់មាត់នឹងត្រូវធ្វើឡើង វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចសម្រេចថា សវនាការនោះត្រូវធ្វើឡើងដោយមានការចូលរួមដោយផ្ទាល់ ឬពីចម្ងាយតាមរយៈសន្តិសីទវីដេអូ ទូរស័ព្ទ ឬមធ្យោបាយទាក់ទងអេឡិចត្រូនិចផ្សេងទៀត ជាមួយអ្នកចូលរួមដែលស្ថិតនៅទីកន្លែងមួយ ឬច្រើន (ឬក្នុងទម្រង់រួមបញ្ចូលគ្នា) បន្ទាប់ពីបានពិភាក្សាជាមួយគូភាគីវាទ និងដោយផ្អែកលើអង្គហេតុពាក់ព័ន្ធ និងកាលៈទេសៈរបស់សំណុំរឿង។

៣៩.២. សវនាការបន្ថែម

លើកលែងតែគូភាគីវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ នៅក្នុងដំណាក់កាលណាមួយនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ និងនៅមុនពេលចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចសម្រេចឱ្យមានសវនាការបន្ថែម ប្រសិនបើកាលៈទេសៈនៃមជ្ឈត្តការតម្រូវ។

៣៩.៣. ទីកន្លែងប្រជុំ និងសវនាការ

ទោះបីជាទីកន្លែងធ្វើមជ្ឈត្តការត្រូវបានកំណត់ដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៣១ (ទីកន្លែងធ្វើមជ្ឈត្តការ) ក៏ដោយ ក៏វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចរៀបចំការប្រជុំ និងសវនាការតាមមធ្យោបាយណាមួយផ្សេងទៀត និងនៅទីកន្លែងណាមួយផ្សេងទៀតដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាសមស្រប។

៣៩.៤. សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីសវនាការ

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវកំណត់កាលបរិច្ឆេទ ពេលវេលា ទីកន្លែង និងរបៀបនៃការធ្វើសវនាការ និងត្រូវផ្តល់ដំណឹងជាមុនទៅគូភាគីវាទអំពីបញ្ហាទាំងនេះយ៉ាងហោចណាស់ ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន មុនកាលបរិច្ឆេទធ្វើសវនាការ។

ប្រសិនបើភាគីវាទនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការខកខានក្នុងការបង្ហាញខ្លួននៅក្នុងសវនាការដោយផ្ទាល់មាត់ដោយមិនបានបង្ហាញមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់នៃការខកខាននេះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចបន្តធ្វើមជ្ឈត្តកម្ម និងអាចចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយផ្អែកលើសេចក្តីថ្លែង និងភស្តុតាងដែលបានដាក់មកវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

៣៩.៥.បញ្ជីនៃចំណុចរ៉ោទ និងសំណួរមុនពេលមានសវនាការ

យ៉ាងហោចណាស់ ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន មុនពេលធ្វើសវនាការ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចផ្តល់ដល់គូភាគីរ៉ោទនូវបញ្ជីនៃចំណុចរ៉ោទ ឬសំណួរដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម មានបំណងឱ្យភាគីរ៉ោទទាំងអស់ពិចារណាជាពិសេស។

៣៩.៦.វត្តមានក្នុងពេលសវនាការ ការបកប្រែ និងការកត់ត្រា

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវទទួលបន្ទុកគ្រប់គ្រងទាំងស្រុងលើសវនាការ ដែលគូភាគីរ៉ោទ ទាំងអស់ត្រូវមានសិទ្ធិចូលរួម។ លើកលែងតែមានការឯកភាពពីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងគូភាគីរ៉ោទ អ្នកដែលមិនពាក់ព័ន្ធនឹងដំណើរការនីតិវិធីមិនត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យ ចូលរួមឡើយ។

គ្រប់សវនាការទាំងអស់ត្រូវធ្វើឡើងជាលក្ខណៈឯកជន លើកលែងតែភាគីរ៉ោទបាន ព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ។ ស្របតាមប្រការ ៣៣.២ (ការបកប្រែ) វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាច បង្គាប់ឱ្យបកប្រែការទាក់ទងដោយផ្ទាល់មាត់ ឬការទាក់ទងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ណាមួយដែលត្រូវបានធ្វើឡើង ឬត្រូវបានដាក់ក្នុងពេលសវនាការ។

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចសម្រេចថា តើសវនាការដោយផ្ទាល់មាត់នឹងត្រូវកត់ត្រា និង ថាតើការកត់ត្រានោះនឹងត្រូវធ្វើដោយរបៀបណា។

ប្រការ ៤០. បញ្ញត្តិទូទៅអំពីភស្តុតាង

៤០.១.បន្ទុកបង្ហាញភស្តុតាង

ភាគីរ៉ោទនីមួយៗត្រូវមានបន្ទុកបង្ហាញអង្គហេតុ វិធានដែលត្រូវអនុវត្ត និងទម្លាប់ ពាណិជ្ជកម្មនានាដែលជាមូលដ្ឋាននៃការទាមទារ ឬបណ្តឹងតប ឬការដោះសារ របស់ភាគីរ៉ោទ។

៤០.២.ការសាកសួរ សេចក្តីបង្គាប់ និងការពិនិត្យភស្តុតាង

នៅពេលណាមួយនៃអំឡុងពេលនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាច រៀបចំឱ្យមានការសាកសួរ ឬបង្គាប់ភាគីរ៉ោទណាមួយផ្តល់ការបង្ហាញផ្សេងៗ ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាចាំបាច់ ឬសមស្រប ដូចជា៖

- (ក) ផ្តល់ឯកសារ វត្ថុតាង ឬភស្តុតាងផ្សេងទៀត
- (ខ) ផ្តល់តារាងរៀបតាមអក្សរ ឬសេចក្តីសង្ខេបរបស់ឯកសារ ឬភស្តុតាងផ្សេង ទៀតដែលភាគីរ៉ោទនោះបានបង្ហាញ ឬមានបំណងបង្ហាញ
- (គ) ផ្តល់ទីកន្លែង វត្ថុ ឬឯកសារនានាដែលស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន សម្រាប់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ភាគីរ៉ោទម្ខាងទៀត ឬអ្នកជំនាញដែលត្រូវបាន តែងតាំងដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មធ្វើការត្រួតពិនិត្យ និង

(ឃ) រៀបចំការយកគំរូដែលត្រូវយកពីទីកន្លែង វត្ត ឬឯកសារ ដែលស្ថិតនៅក្រោម ការគ្រប់គ្រងរបស់ភាគីវិវាទ ឬរៀបចំឱ្យមានការអង្កេតលើ ឬការពិសោធ លើដែលគំរូនោះនឹងត្រូវយកទៅពិនិត្យ ឬសម្រាប់ការពិសោធណាមួយ ទាំងនោះ។

ភាគីវិវាទមានសិទ្ធិក្នុងការត្រួតពិនិត្យភស្តុតាងដែលបង្ហាញដោយភាគីវិវាទ ម្ខាងទៀត។

៤០.៣.ភាពអាចទទួលយកបាននៃភស្តុតាង

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវកំណត់អំពីភាពអាចទទួលយកបាន ទំនាក់ទំនង សារៈសំខាន់ និងទម្ងន់នៃភស្តុតាងទាំងអស់។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមិនត្រូវបានតម្រូវឱ្យអនុវត្តវិធាន នៃភស្តុតាងនៃច្បាប់ណាមួយឡើយក្នុងការធ្វើការកំណត់នោះ។

ប្រការ ៤១. សាក្សី

៤១.១.សេចក្តីជូនដំណឹងជាមុនដោយភាគីវិវាទ

នៅមុនពេលដំណើរការសវនាការ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចតម្រូវឱ្យភាគីវិវាទនីមួយៗ ផ្តល់សេចក្តីជូនដំណឹងជាមុនអំពីអត្តសញ្ញាណរបស់សាក្សី ដោយរួមបញ្ចូលទាំង សាក្សីជំនាញផងដែរនៅក្នុងប្រការ ៤១ (សាក្សី) នេះ ដែលភាគីវិវាទនីមួយៗ មានបំណងកោះហៅ ក៏ដូចជាអំពីកម្មវត្ថុ និងទំនាក់ទំនងនៃសក្ខីកម្មរបស់សាក្សី រួមទាំងភាសាដែលសាក្សីនោះនឹងប្រើក្នុងការធ្វើសក្ខីកម្ម។

៤១.២.ការអនុញ្ញាត ការកម្រិត ឬការបដិសេធការបង្ហាញរបស់សាក្សី

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមានឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុងការអនុញ្ញាត ការកម្រិត ឬការបដិសេធការ បង្ហាញរបស់សាក្សី។

៤១.៣.សក្ខីកម្មជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចកំណត់ឱ្យសាក្សីធ្វើសក្ខីកម្មជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬក្នុង ទម្រង់ផ្សេងទៀតសម្រាប់ធ្វើកំណត់ត្រា។ ស្របតាមប្រការ ៤១.២ (ការអនុញ្ញាត ការកម្រិត ឬការបដិសេធការបង្ហាញរបស់សាក្សី) ភាគីវិវាទអាចស្នើឱ្យសាក្សីចូល រួមក្នុងការសាកសួរផ្ទាល់មាត់។ ប្រសិនបើសាក្សីខកខានក្នុងការចូលរួមការ សាកសួរផ្ទាល់មាត់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចដាក់ទម្ងន់នៃការពិចារណារបស់ខ្លួន លើសក្ខីកម្មជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាសមស្រប ឬទាត់ចោល ឬលុបចោល សក្ខីកម្មនោះទាំងស្រុង។

៤១.៤.ការសាកសួរសាក្សី

សាក្សីណាម្នាក់ ដែលផ្តល់សក្ខីកម្មដោយផ្ទាល់មាត់ អាចត្រូវបានសាកសួរ ដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងដោយភាគីវិវាទនីមួយៗក្នុងទម្រង់ណាមួយដែល វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបានកំណត់។

៤១.៥.ការសួរច ឬការអះអាង

សាក្សីណាម្នាក់អាចត្រូវបានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មតម្រូវឱ្យធ្វើសក្ខីកម្មក្រោមសម្បជ ប្រការអះអាង។

៤១.៦.ការចាកចេញរបស់សាក្សី

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចតម្រូវឱ្យសាក្សីណាម្នាក់ចាកចេញពីសវនាការក្នុងអំឡុងពេល សាកសួរសាក្សីដទៃទៀត។

ប្រការ ៤២. អ្នកជំនាញដែលតែងតាំងដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

៤២.១.ការតែងតាំងអ្នកជំនាញ

លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ ក្រោយពីការពិភាក្សាជាមួយ គូភាគីវិវាទ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចតែងតាំងអ្នកជំនាញឯករាជ្យមួយរូប ឬច្រើនរូប ឱ្យធ្វើរបាយការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អំពីចំណុចវិវាទ ជាក់លាក់ណាមួយដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបានកំណត់។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវផ្តល់ ដល់គូភាគីវិវាទនូវការកំណត់របស់ខ្លួនអំពីចំណុចវិវាទជាក់លាក់ដែលតម្រូវឱ្យ អ្នកជំនាញឯករាជ្យធ្វើរបាយការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនោះ។

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចតម្រូវភាគីវិវាទផ្តល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធដល់អ្នកជំនាញ ឬបង្ហាញ ឬអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកជំនាញពិនិត្យទីតាំង ទំនិញ ទ្រព្យ ឬឯកសារផ្សេងៗ។

៤២.២.របាយការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងរបាយរបស់គូភាគីវិវាទ

អ្នកជំនាញដែលត្រូវបានតែងតាំង ត្រូវដាក់របាយការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ របស់ខ្លួនទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។ ក្រោយពីបានទទួលរបាយការណ៍នោះហើយ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបញ្ជូនរបាយការណ៍មួយច្បាប់ទៅគូភាគីវិវាទ និងស្នើឱ្យគូភាគី វិវាទផ្តល់យោបល់របស់ពួកគេជាលាយលក្ខណ៍អក្សរលើរបាយការណ៍នោះ។

៤២.៣.ការចូលរួមរបស់អ្នកជំនាញក្នុងសវនាការ

លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម យល់ថាចាំបាច់ អ្នកជំនាញត្រូវចូលរួមក្នុងសវនាការតាមប្រការ ៤២.១ (ការតែងតាំង អ្នកជំនាញ) បន្ទាប់ពីបានដាក់របាយការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ខ្លួនរួច ហើយ។ ក្នុងពេលធ្វើសវនាការ គូភាគីវិវាទត្រូវមានឱកាសក្នុងការសាកសួរអ្នក ជំនាញនោះ។

ប្រការ ៤៣. វិធានការបណ្តោះអាសន្ន

៤៣.១. វិធានការបណ្តោះអាសន្ន

តាមសំណើរបស់ភាគីរ៉ាទណាមួយ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចចាត់វិធានការបណ្តោះអាសន្នតាមរយៈការចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដែលមានមូលហេតុ ឬសេចក្តីបង្គាប់នៅពេលណាមួយមុនពេលចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ។

៤៣.២. គោលបំណងនៃវិធានការបណ្តោះអាសន្ន

វិធានការបណ្តោះអាសន្នមានលក្ខណៈជាវិធានការដែលចាំបាច់ និងបន្ទាន់ ដែលមិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់សេចក្តីសម្រេចស្ថាពររបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មចំពោះអង្គសេចក្តីនៃសំណុំរឿងឡើយ។ ជាឧទាហរណ៍ វិធានការបណ្តោះអាសន្នរួមមានជាអាទិ៍ នូវសេចក្តីបង្គាប់នានា៖

- (ក) ដើម្បីថែរក្សា និងស្តារស្ថានភាពឡើងវិញក្នុងពេលដែលវិវាទមិនទាន់ត្រូវបានដោះស្រាយ
- (ខ) ដើម្បីចំណាត់ការសកម្មភាពក្នុងគោលបំណងរារាំង ឬទប់ស្កាត់ការធ្វើសកម្មភាពដែលអាចបង្កឱ្យមាន (i) ការខូចខាតបច្ចុប្បន្ន ឬបន្ទាន់ ឬ (ii) សេចក្តីលម្អៀងចំពោះដំណើរការមជ្ឈត្តការ
- (គ) ដើម្បីផ្តល់មធ្យោបាយក្នុងការថែរក្សាទ្រព្យសម្បត្តិដែលអាចទាក់ទងនឹងការបំពេញតាមមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ទាប់ ឬ
- (ឃ) ដើម្បីរក្សាទុកភស្តុតាងដែលអាចពាក់ព័ន្ធ និងដែលមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការដោះស្រាយវិវាទ។

៤៣.៣. សំណើតាមរយៈសេចក្តីថ្លែងដោយឡែក

សំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នត្រូវបញ្ជូនទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មតាមរយៈសេចក្តីថ្លែងដោយឡែក។ សេចក្តីថ្លែងត្រូវមានការពណ៌នាច្បាស់លាស់អំពីវិធានការបណ្តោះអាសន្នដែលស្នើសុំ និងមូលហេតុនៃសំណើក៏ដូចជាការចាំបាច់និងភាពបន្ទាន់ដែលត្រូវបានអះអាង។ ប្រសិនបើអាច ភស្តុតាងដែលជាមូលដ្ឋាននៃការស្នើសុំត្រូវបញ្ជូនរួមគ្នាជាមួយសេចក្តីថ្លែង ប្រសិនបើសេចក្តីថ្លែងនោះមិនទាន់ត្រូវបានបញ្ជូនទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៅឡើយក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ។

៤៣.៤. នីតិវិធីបន្ថែម

បន្ទាប់ពីបានទទួលសំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នហើយ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ដោយមិនពន្យារពេល ត្រូវជូនដំណឹងទៅគូភាគីរ៉ាទអំពីរបៀបដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនឹងចាត់ដំណើរការ ជាពិសេសថាតើនឹងមានសវនាការ ឬក៏តម្រូវឱ្យមានសេចក្តីថ្លែងបន្ថែម។

៤៣.៥.ការផ្តល់ការធានា

លើកលែងតែភាគីទី៣បានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចតម្រូវថា ការចេញវិធានបណ្តោះអាសន្នត្រូវមានការធានាសមស្របណាមួយ ដែលផ្តល់ ដោយភាគីទី៣ដែលបានស្នើ ដើម្បីធានាសោហ៊ុយចំណាយ ឬការខូចខាតនានា ដែលទទួលរងដោយភាគីទី៣ទម្លាក់ទៀតដោយសារវិធានការបណ្តោះអាសន្ន ដែល ចេញដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

ភាគីទី៣ដែលស្នើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្ន អាចត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះសោហ៊ុយ ចំណាយ និងការខូចខាត ដែលកើតចេញពីវិធានការបណ្តោះអាសន្ន ទៅភាគី ម្ខាងទៀត ប្រសិនបើនាពេលក្រោយមក វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ឃើញថា នៅក្នុង កាលៈទេសៈជាទូទៅ វិធានការបណ្តោះអាសន្នមិនត្រូវបានផ្តល់ឱ្យនោះទេ។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចសម្រេចឱ្យសងសោហ៊ុយចំណាយ និងការខូចខាតទាំងនោះ នៅក្នុងពេលណាមួយនៃដំណើរការមជ្ឈត្តកម្ម។

៤៣.៦.ការសម្រេចដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវផ្តល់វិធានការបណ្តោះអាសន្នតាមការស្នើសុំ តែក្នុងករណី ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថា វិធានការបណ្តោះអាសន្ននោះត្រូវការចាំបាច់ និងបន្ទាន់។ ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មកំណត់ថា បញ្ហានោះមិនចាំបាច់ និង បន្ទាន់ដែលត្រូវសម្រេចដោយវិធានការបណ្តោះអាសន្ននោះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវ បដិសេធសំណើនោះទាំងស្រុង ឬដោយផ្នែក ហើយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចកំណត់ ថាបញ្ហានោះត្រូវសម្រេចនៅក្នុងមជ្ឈត្តកម្មលើអង្គសេចក្តី។

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចចាត់ទុកសំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នថាមានភាព ចាំបាច់ និងបន្ទាន់ ប្រសិនបើភាគីទី៣ដែលស្នើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នអាច បង្ហាញថា៖

- (ក) ការខូចខាតដែលមិនអាចត្រូវបានជួសជុលដោយសំណងក្នុងមជ្ឈត្តកម្មនីមួយៗ ទំនងជានឹងកើតមានឡើង ប្រសិនបើវិធានការបណ្តោះអាសន្នមិនត្រូវបាន ចាត់ឡើង ហើយការខូចខាតនោះមានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរជាការខូចខាតរបស់ ភាគីទី៣ម្ខាងទៀតដែលអាចទទួលរងដោយសារវិធានការបណ្តោះអាសន្ន ប្រសិនបើវិធានការបណ្តោះអាសន្ននោះត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ និង
- (ខ) មានលទ្ធភាពសមហេតុសមផលដែលភាគីស្នើសុំនឹងឈ្នះលើអង្គសេចក្តីនៃ ការទាមទារ។ ការកំណត់អំពីលទ្ធភាពនេះមិនប៉ះពាល់ដល់ឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចណាមួយនាពេលបន្ទាប់ឡើយ។

៤៣.៧. ការកែប្រែ ការផ្អាក ឬការបញ្ឈប់វិធានការបណ្តោះអាសន្ន

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចកែប្រែ ផ្អាក ឬបញ្ឈប់វិធានការបណ្តោះអាសន្នដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបានចាត់នៅពេលមានការស្នើសុំពីភាគីរ៉ាវណាមួយ។

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចស្នើសុំឱ្យភាគីរ៉ាវណាមួយបង្ហាញជាបន្ទាន់នូវការផ្លាស់ប្តូរសំខាន់ណាមួយនៃកាលៈទេសៈដែលជាមូលដ្ឋាននៃការស្នើសុំ ឬការផ្តល់វិធានការបណ្តោះអាសន្ននោះ។

៤៣.៨. សំណើទៅតុលាការសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្ន

សំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នដែលធ្វើឡើងមុន ឬក្នុងអំឡុងពេលដំណើរការមជ្ឈត្តការដោយភាគីរ៉ាវណាមួយទៅតុលាការមិនមានវិសមិតភាពជាមួយការព្រមព្រៀងក្នុងការធ្វើមជ្ឈត្តការ ឬមិនត្រូវចាត់ទុកជាការបោះបង់ការព្រមព្រៀងនោះទេ និងមិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់អំណាចពាក់ព័ន្ធរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មឡើយ។

ក្លាមតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ភាគីរ៉ាវណាដែលបានដាក់សំណើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នទៅតុលាការត្រូវជូនដំណឹងទៅវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអំពីសំណើនោះ និងអំពីការសម្រេចរបស់តុលាការអំពីបញ្ហានោះ។

ប្រការ ៤៤ ការបញ្ចប់ និងការបើកដំណើរការមជ្ឈត្តការជាថ្មី

បន្ទាប់ពីបានពិភាក្សាជាមួយគ្នាភាគីរ៉ាវណាមួយ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវប្រកាសបញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការនៅពេលដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថា ភាគីរ៉ាវណាមិនមានភស្តុតាងពាក់ព័ន្ធ និងសំខាន់បន្ថែមដែលត្រូវបង្ហាញ ឬត្រូវបញ្ជូនមកវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មទៀតទេ។ បន្ទាប់ពីនោះ មិនត្រូវដាក់ ឬបង្ហាញភស្តុតាងបន្ថែមឡើយ។ ការប្រកាសរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអំពីការបញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការត្រូវបញ្ជូនជាដំណឹងទៅភាគីរ៉ាវណា និងទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវប្រកាសបញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការក្នុងអំឡុងពេល ៤៥ (សែសិបប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីថ្ងៃសវនាការចុងក្រោយ ឬថ្ងៃដាក់សេចក្តីថ្លែងចុងក្រោយដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យដាក់លើចំណុចដែលត្រូវធ្វើសេចក្តីសម្រេចក្នុងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។ តាមការផ្តួចផ្តើមផ្ទាល់ខ្លួន ឬតាមសំណើរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចពន្យារពេលកំណត់ខាងលើបាន ប្រសិនបើអគ្គលេខាធិការដ្ឋានយល់ថាចាំបាច់។

យ៉ាងណាមិញ តាមការផ្តួចផ្តើមផ្ទាល់ខ្លួន ឬតាមសំណើរបស់ភាគីរ៉ាវណា ក្នុងកាលៈទេសៈពិសេស វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចបើកដំណើរការមជ្ឈត្តការជាថ្មីនៅក្នុងពេលវេលាណាមួយមុនពេលចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ។

ប្រការ ៤៥. ការដោះស្រាយវិវាទដោយស្ម័គ្រចិត្ត

ប្រសិនបើមុនពេលចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ គូភាគីវិវាទព្រមព្រៀងដោះស្រាយវិវាទដោយស្ម័គ្រចិត្ត វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវចេញសេចក្តីបង្គាប់បញ្ជប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ ឬប្រសិនបើមានសំណើរបស់ភាគីវិវាទទាំងពីរ និងតាមវិសាលភាពនៃសំណើនោះ និងតាមការទទួលយល់ព្រមរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវកាត់ត្រាដំណោះស្រាយវិវាទដោយស្ម័គ្រចិត្តនោះក្នុងទម្រង់ជាមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យតាមការព្រមព្រៀង។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមិនមានកាតព្វកិច្ចក្នុងការផ្តល់មូលហេតុចំពោះមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបែបនេះនោះទេ។

ការដោះស្រាយវិវាទដោយស្ម័គ្រចិត្តត្រូវរួមបញ្ចូលផងដែរនូវការដោះស្រាយពាក់ព័ន្ធនឹងការបង់កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រការ ៤៦. មូលហេតុផ្សេងទៀតសម្រាប់បញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ

ក្រៅពីមូលហេតុនានាដែលកំណត់ក្នុងវិធាននេះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវចេញសេចក្តីបង្គាប់បញ្ជប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការផងដែរ ប្រសិនបើគូភាគីវិវាទព្រមព្រៀងក្នុងការបញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការនោះ ឬដោយមូលហេតុណាមួយ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាការបន្តដំណើរការមជ្ឈត្តការគឺមិនចាំបាច់ ឬមិនអាចទៅរួច។

ជំពូកទី ៦

ការសម្រេច និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

ប្រការ ៤៧. ការសម្រេច

៤៧.១. ការសម្រេចដោយសម្លេងភាគច្រើនដោយប្រៀប

ក្នុងករណីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃមជ្ឈត្តកម្មច្រើនរូប មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ឬសេចក្តីសម្រេច ផ្សេងៗ ត្រូវធ្វើឡើងដោយមតិភាគច្រើនដោយប្រៀបនៃមជ្ឈត្តកម្មជាសមាជិកនៃ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មទាំងអស់។

៤៧.២. សេចក្តីសម្រេចលើបញ្ហានីតិវិធី

ដោយមានការយល់ព្រមជាមុនពីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាច សម្រេចលើបញ្ហានីតិវិធីតែម្នាក់ឯងបាន។

ប្រការ ៤៨. មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបណ្តោះអាសន្ន និង មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយផ្នែក

បន្ថែមលើការចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរដែលដោះស្រាយចំណុចវិវាទទាំងអស់ (ដែលនៅសេសសល់) វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមានសិទ្ធិក្នុងការចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ បណ្តោះអាសន្ន ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយផ្នែកលើចំណុចវិវាទផ្សេងៗក្នុងពេលវេលា ផ្សេងៗគ្នា។

ប្រការ ៤៩. ទម្រង់នៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

៤៩.១.មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានសំអាងហេតុ

មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ លើកលែងតែគូភាគីវាទបាន ព្រមព្រៀងផ្សេងពីនោះ និងស្របតាមប្រការ ៤៥ (ការដោះស្រាយវិវាទដោយ ស្ម័គ្រចិត្ត) មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យត្រូវមានសំអាងហេតុដែលជាមូលដ្ឋាននៃការសម្រេច។

៤៩.២.ទីកន្លែង និងកាលបរិច្ឆេទ

មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែងដែលមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យនោះត្រូវ បានចេញ។

៤៩.៣.ហត្ថលេខា

មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយមជ្ឈត្តករទាំងអស់។ ចំពោះវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម នៃមជ្ឈត្តករច្រើនរូប ហត្ថលេខារបស់សមាជិកភាគច្រើននៃវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវ ចាត់ទុកថាគ្រប់គ្រាន់ លើកលែងតែមានការបញ្ជាក់ពីមូលហេតុដែលមជ្ឈត្តករដទៃទៀត មិនបានចុះហត្ថលេខា។

៤៩.៤.ការសហការក្នុងការរៀបចំធ្វើមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

ប្រសិនបើបន្ទាប់ពីបានទទួលឱកាសគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសហការហើយ មជ្ឈត្តករ ណាម្នាក់ខកខានមិនបានសហការក្នុងការរៀបចំធ្វើមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ មជ្ឈត្តករផ្សេងៗ ទៀតត្រូវរៀបចំធ្វើមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយគ្មានវត្តមានមជ្ឈត្តកររូបនោះ។

៤៩.៥.ការឯកភាពលើទម្រង់របស់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមិនត្រូវចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យណាមួយឡើយ ប្រសិនបើទម្រង់ របស់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យនោះមិនទាន់ត្រូវបានពិនិត្យពិច័យ និងឯកភាពដោយអគ្គ- លេខាធិការដ្ឋាន។

ប្រការ ៥០. ការពិនិត្យពិច័យលើទម្រង់របស់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

៥០.១.ការបញ្ជូនសេចក្តីព្រាងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការពិនិត្យពិច័យលើទម្រង់

(ក) នៅមុនពេលចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីព្រាង មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ដើម្បីឱ្យអគ្គលេខាធិការដ្ឋានពិនិត្យ ពិច័យលើទម្រង់របស់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។ លើកលែងតែអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ពន្យារវេលាកំណត់ស្របតាមសំណើរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ឬគូភាគីវាទ បានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបញ្ជូនសេចក្តីព្រាងមជ្ឈត្ត- វិនិច្ឆ័យទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្នុងអំឡុងពេល ៤៥ (សែសិបប្រាំ) ថ្ងៃ ប្រតិទិន ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបានប្រកាសបិទដំណើរការ មជ្ឈត្តកម្ម។

ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន ចាប់ពីបានទទួលសេចក្តី ព្រាងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចស្នើកែប្រែលើទម្រង់របស់ មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងដោយមិនប៉ះពាល់ដល់សេរីភាពក្នុងការសម្រេចរបស់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចស្នើឱ្យវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយកចិត្តទុកដាក់លើចំណុច សារធាតុនានានៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។

- (ខ) ប្រការ ៥០.១(ក) មិនអនុវត្តចំពោះមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដែលចេញពាក់ព័ន្ធនឹងវិធាន ការបណ្តោះអាសន្នដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៤៣ (វិធានការបណ្តោះអាសន្ន) ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យតាមការព្រមព្រៀងដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៤៥ (ការដោះ ស្រាយវិវាទដោយស្ម័គ្រចិត្ត) ឡើយ។

៥០.២. ការបញ្ជូនសេចក្តីព្រាងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត ការ បកស្រាយ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែមសម្រាប់ការពិនិត្យពិចារណាលើទម្រង់

មុនពេលចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត ការបកស្រាយ ឬ មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែមដូចមានចែងក្នុង ប្រការ ៥៣ (ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត និង ការបកស្រាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម) វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបញ្ជូន សេចក្តីព្រាងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យនោះទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋានសម្រាប់ការពិនិត្យពិចារណា លើទម្រង់។

ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន នៃការទទួលបានសេចក្តីព្រាង មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត ការបកស្រាយ ឬសេចក្តីព្រាង មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចស្នើកែប្រែលើទម្រង់របស់មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងដោយមិនប៉ះពាល់ដល់សេរីភាពក្នុងការសម្រេចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចស្នើ ឱ្យវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយកចិត្តទុកដាក់លើចំណុចសារធាតុនានានៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។

ប្រការ ៥១. ការចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

នៅពេលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបានចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្របតាមប្រការ ៤៩ (ទម្រង់នៃ មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ) រួចហើយ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវបោះត្រា ម.ជ.ម. លើមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ដោយមិនបង្កង់ និងបញ្ជូនមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យនោះទៅភាគីវិវាទទាំងអស់ ប្រសិនបើការ បង់ប្រាក់ជាមុនដែលតម្រូវត្រូវបានបង់ទៅ ម.ជ.ម. ស្របតាមប្រការ ៦៤ (ប្រាក់ បង់ជាមុន) ឬប្រសិនបើកម្រៃសេវាទាំងអស់លើមជ្ឈត្តការត្រូវបានបង់គ្រប់ចំនួន ទៅ ម.ជ.ម. សម្រាប់ករណីមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ។

ប្រការ ៥២. អាស្រ័យ និងការអនុវត្តមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

ស្របតាមប្រការ ៥៣ (ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត និងការបកស្រាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម) មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យនឹងក្លាយជាមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ និងមាន

អានុភាពអនុវត្តចំពោះគូភាគីវិវាទ ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យនោះត្រូវបានចេញ និងបោះត្រា។

គូភាគីវិវាទត្រូវអនុវត្តមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយមិនបង្កង់។ គូភាគីវិវាទទទួលស្គាល់ថាខ្លួនមិនមានសិទ្ធិក្នុងការប្តឹងជំទាស់ផ្សេង ក្រៅពីស្របតាមបញ្ញត្តិច្បាប់ដែលមានអានុភាពចាប់បង្ខំ ហើយដោយមិនអាចដកហូតវិញបាន គូភាគីវិវាទធ្វើការបោះបង់សិទ្ធិក្នុងការប្តឹងជំទាស់របស់ខ្លួន ដរាបណាសិទ្ធិក្នុងការប្តឹងជំទាស់នោះអាចបោះបង់បានដោយមានសុពលភាព។

ប្រការ ៥៣. ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត និងការបកស្រាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម

៥៣.១. សំណើសុំការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត ការបកស្រាយ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម

លើកលែងតែមានការពន្យារអំឡុងពេលបន្ថែមផ្សេងពីនេះតាមការព្រមព្រៀងរវាងគូភាគីវិវាទ មុនពេលបិទដំណើរការមជ្ឈត្តការ និងដោយមានសេចក្តីជូនដំណឹងទៅភាគីវិវាទម្ខាងទៀត ក៏ដូចជាទៅកាន់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន និងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មភាគីវិវាទណាមួយអាចស្នើសុំវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មឱ្យកែតម្រូវកំហុសក្នុងការគណនាកំហុសផ្នែកការងារ លេខាធិការ ឬកំហុសក្នុងការបោះពុម្ព ឬកំហុសផ្សេងៗ ដែលមានលក្ខណៈស្រដៀងនោះ ដែលមានក្នុងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីទទួលបានមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។

លើកលែងតែមានការពន្យារអំឡុងពេលបន្ថែមផ្សេងពីនេះតាមការព្រមព្រៀងរវាងគូភាគីវិវាទ មុនពេលបិទដំណើរការមជ្ឈត្តការ និងដោយមានសេចក្តីជូនដំណឹងទៅភាគីវិវាទម្ខាងទៀត ក៏ដូចជាទៅកាន់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន និងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មភាគីវិវាទណាមួយ អាចស្នើសុំវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មឱ្យបកស្រាយ ឬបំភ្លឺលម្អិត លើចំណុចជាក់លាក់ណាមួយ ឬផ្នែកណាមួយនៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។

លើកលែងតែមានការពន្យារអំឡុងពេលបន្ថែមផ្សេងពីនេះតាមការព្រមព្រៀងរវាងគូភាគីវិវាទ មុនពេលបិទដំណើរការមជ្ឈត្តការ ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ ភាគីវិវាទដែលបានជូនដំណឹងទៅភាគីវិវាទម្ខាងទៀតអាចស្នើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មឱ្យចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែមលើចំណុចដែលត្រូវបានបង្ហាញក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ ប៉ុន្តែមិនបានដាក់បញ្ចូលនៅក្នុងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដែលបានទទួល។

ភាគីវិវាទម្ខាងទៀតអាចផ្តល់មតិរបស់ខ្លួនពាក់ព័ន្ធនឹងសំណើនេះក្នុងអំឡុងពេលសមរម្យណាមួយដែលកំណត់ដោយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។

៥៣.២. សេចក្តីសម្រេចលើការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត ការបកស្រាយ និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម

ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាសំណើណាមួយសមរម្យ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវកែតម្រូវ ធ្វើការបំភ្លឺលម្អិត ឬផ្តល់ការបកស្រាយជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែមក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីបានទទួលសំណើនោះ។ ស្របតាមប្រការ ៥.២ (ការកែតម្រូវពេលវេលាកំណត់) វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចពន្យារអំឡុងពេលដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវកែតម្រូវធ្វើការបំភ្លឺលម្អិត ផ្តល់ការបកស្រាយជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែមបានតាមការចាំបាច់ និងដោយមានការជូនដំណឹងទៅគូភាគីវិវាទ។

បញ្ញត្តិចាប់ពីប្រការ ៥០ (ការពិនិត្យពិចារណាលើទម្រង់នៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ) ដល់ប្រការ ៥២ (អានុភាព និងការអនុវត្តមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ) ត្រូវអនុវត្តដូចគ្នាចំពោះការផ្លាស់ប្តូរដែលចាំបាច់ ឬសមស្របដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការកែតម្រូវមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម។

៥៣.៣. ការផ្ដួចផ្ដើមរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មក្នុងការកែតម្រូវ

ក្នុងអំឡុងពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មអាចផ្ដួចផ្ដើមក្នុងការកែតម្រូវកំហុសដូចមានកំណត់ក្នុងប្រការ ៥៣.១ (សំណើសុំការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត ការបកស្រាយ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម) បាន។

៥៣.៤. ផ្នែកមួយនៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត ឬការបកស្រាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ គឺជាផ្នែកមួយនៃមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។

ប្រការ ៥៤. ការរក្សាឯកសាររបស់សំណុំរឿងដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន

នៅពេលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថា មិនមានសកម្មភាពតម្រូវផ្សេងទៀតដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបំពេញទេនោះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវធានាថាអគ្គលេខាធិការដ្ឋានមានឯកសារពេញលេញទាំងស្រុងរបស់សំណុំរឿង។

ប្រការ ៥៥. អំណាចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

ក្រៅពីអំណាចដូចមានកំណត់ក្នុងវិធាននេះ និងអំណាចដែលមិនមានបដិប្បញ្ញត្តិនៃវិធានដែលមានអានុភាពចាប់បង្ខំរបស់ច្បាប់ដែលគ្រប់គ្រងមជ្ឈត្តការទេនោះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវមានអំណាចក្នុងការ៖

- (ក) បង្គាប់ឱ្យមានការកែប្រែកិច្ចសន្យាណាមួយ ក្នុងកម្រិតដែលតម្រូវឱ្យមានការកែតម្រូវកំហុស ដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាជាការធ្វើឡើងដោយភាគីទាំងអស់នៃកិច្ចសន្យានោះ។ សេចក្តីបង្គាប់នេះត្រូវធ្វើឡើងស្របតាមលក្ខខណ្ឌនៃច្បាប់គ្រប់គ្រងកិច្ចសន្យាដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានការកែប្រែកិច្ចសន្យា
- (ខ) បង្គាប់ឱ្យមានការរក្សា ស្តុក លក់ ឬការប្រើប្រាស់ទ្រព្យ ឬវត្ថុណាមួយ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ឬជាផ្នែកណាមួយនៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ
- (គ) តាមការស្នើសុំរបស់ភាគីវិវាទ ដើម្បីចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យឱ្យបង់កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្មដែលមិនទាន់បានបង់
- (ឃ) បង្គាប់ភាគីវិវាទឱ្យធានាថា មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដែលនឹងចេញក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការមិនត្រូវក្លាយជាគ្មានប្រសិទ្ធភាពដោយសារការបំបាត់ទ្រព្យដោយភាគីវិវាទណាមួយឡើយ
- (ង) បង្គាប់ភាគីវិវាទឱ្យផ្តល់ប្រាក់កក់សម្រាប់សោហ៊ុយចំណាយលើសេវាផ្នែកច្បាប់ ឬចំណាយផ្សេងទៀតក្នុងទម្រង់ណាមួយដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាសមស្រប
- (ច) បង្គាប់ភាគីវិវាទឱ្យផ្តល់ប្រាក់កក់សម្រាប់មួយផ្នែកនៃទឹកប្រាក់ណាមួយនៃវិវាទ ឬទឹកប្រាក់ទាំងអស់នៃវិវាទនៅមជ្ឈត្តការ
- (ឆ) កំណត់ទណ្ឌកម្មដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មយល់ថាសមស្របចំពោះភាគីវិវាទដែលខកខាន ឬបដិសេធមិនគោរពវិធាននេះ សេចក្តីបង្គាប់ ឬសេចក្តីណែនាំរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យដោយផ្នែក ឬខកខាន ឬបដិសេធចូលរួម ការប្រជុំ ឬសវនាការ
- (ជ) តាមការសមស្រប សម្រេចលើចំណុចវិវាទដែលមិនត្រូវបានបង្ហាញ ឬដែលត្រូវបានលើកឡើងដោយតុលាការក្នុងឯកសារនានាដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៣៧ (ការដាក់សេចក្តីថ្លែងដោយតុលាការភាគីវិវាទ) ប្រសិនបើចំណុចវិវាទនោះត្រូវបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់លាស់ដល់ភាគីវិវាទម្ខាងទៀត និងភាគីវិវាទម្ខាងទៀតត្រូវបានផ្តល់ឱកាសគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការឆ្លើយតប
- (ឈ) សម្រេចអំពីច្បាប់ដែលគ្រប់គ្រងដំណើរការមជ្ឈត្តការ និង
- (ញ) សម្រេចលើការទាមទារ ឬបុព្វសិទ្ធិតាមផ្លូវច្បាប់ ឬបុព្វសិទ្ធិផ្សេងទៀត។

ជំពូកទី ៧

កម្រៃសេវា

ប្រការ ៥៦. កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម

៥៦. ១. កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម និងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម.

កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម រួមមាន៖

- (ក) កម្រៃសេវាចុះបញ្ជីសំណុំរឿង និងកម្រៃសេវាលើពាក្យសុំនានា
- (ខ) កម្រៃសេវារដ្ឋបាល
- (គ) កម្រៃសេវាតែងតាំងមជ្ឈត្តករ
- (ឃ) កម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម
- (ង) កម្រៃសេវានានាសម្រាប់នីតិវិធីមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ និង
- (ច) កម្រៃចំណាយផ្សេងៗរបស់មជ្ឈត្តករបន្ទាន់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និង ម.ជ.ម.

ដូចមានកំណត់ចាប់ពីប្រការ ៥៦ (កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម) ដល់ប្រការ ៦២ (ការចំណាយផ្សេងៗ របស់មជ្ឈត្តករបន្ទាន់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និង ម.ជ.ម.)។

អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវកំណត់កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្មដោយអនុលោមតាមជំពូកនេះ និងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. ដែលត្រូវបានអនុម័តដោយ ម.ជ.ម. ស្របតាមបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ ម.ជ.ម.។ ការកំណត់កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្មរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ជាការកំណត់ស្ថាពរ។ ក្នុងករណីដែលមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានដោះស្រាយដោយស្ម័គ្រចិត្ត ឬត្រូវបានបញ្ចប់ដោយមិនមានការធ្វើសវនាការអគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវកំណត់ កម្រៃសេវាជាស្ថាពរសម្រាប់មជ្ឈត្តកម្មនៃករណីនោះ។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវ កំណត់កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្មនៃករណីនេះដោយពិចារណាលើកាលៈទេសៈនៃ

សំណុំរឿងរាប់បញ្ចូលទាំងដំណាក់កាលនៃដំណើរការមជ្ឈត្តការដែលមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានដោះស្រាយដោយស្ម័គ្រចិត្ត ឬត្រូវបានបញ្ចប់។ ក្នុងករណីដែលកម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្មដែលកំណត់មានតម្លៃទាបជាងប្រាក់បង់ជាមុន ម.ជ.ម. ត្រូវបង្វិលសងទៅគូភាគីវិវាទវិញនូវទឹកប្រាក់ទៅតាមសមាមាត្រដែលគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងគ្នា ឬតាមសមាមាត្រដូចគ្នានឹងសមាមាត្រដែលប្រាក់បង់ជាមុនត្រូវបានបង់ ប្រសិនបើមិនមានការព្រមព្រៀងរវាងគូភាគីវិវាទទេនោះ។

៥៦.២. ការកែប្រែ និងការអនុវត្តតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម.

ក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិរបស់ ម.ជ.ម. អាចធ្វើកែប្រែតារាងកម្រៃសេវារបស់ខ្លួននៅពេលណាមួយដែលក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិយល់ថាសមស្រប។ តារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. ដែលត្រូវអនុវត្ត គឺតារាងកម្រៃសេវាដែលមានសុពលភាពជាធរមាននៅកាលបរិច្ឆេទដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មពេញលេញស្របតាមប្រការ ៧.១ (សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម)។

៥៦.៣. ការបែងចែកកម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់នូវកម្រៃសេវាសរុបសម្រាប់មជ្ឈត្តកម្មនៅក្នុងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យរបស់ខ្លួន។ លើកលែងតែគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវកំណត់ឱ្យដាក់លាក់អំពីការបែងចែកកម្រៃសេវាសម្រាប់មជ្ឈត្តកម្មរវាងគូភាគីវិវាទនៅក្នុងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។

អនុលោមតាមបញ្ញត្តិខាងលើ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវកំណត់ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលភាគីវិវាទម្ខាងត្រូវបង់ទៅភាគីវិវាទម្ខាងទៀត។ សម្រាប់ការកំណត់នេះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវយកមកពិចារណានូវចំនួនទឹកប្រាក់បង់ជាមុន ដែលគូភាគីវិវាទបានបង់ទៅ ម.ជ.ម. ដូចមានកំណត់ក្នុងប្រការ ៦៤ (ប្រាក់បង់ជាមុន)។

៥៦.៤. ការទទួលខុសត្រូវរួមគ្នា និងដោយឡែកពីគ្នា

គូភាគីវិវាទត្រូវទទួលខុសត្រូវរួមគ្នា និងដោយឡែកពីគ្នាក្នុងការបង់កម្រៃសេវាសរុបសម្រាប់មជ្ឈត្តកម្មទៅ ម.ជ.ម.។

ប្រការ ៥៧. កម្រៃសេវាចុះបញ្ជីសំណុំរឿង និងកម្រៃសេវាលើពាក្យសុំនានា

៥៧.១. អត្រាធានាការ (អត្រាថេរ)

កម្រៃសេវាចុះបញ្ជីសំណុំរឿង និងកម្រៃសេវាលើពាក្យសុំនានាត្រូវបានកំណត់ជាអត្រាធានាការ (អត្រាថេរ) ដូចមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម.។

៥៧.២. ការបង់កម្រៃសេវាឱ្យទាន់ពេលវេលា

ភាគីប្តឹងទាមទារត្រូវបង់កម្រៃសេវាចុះបញ្ជីនៅពេលដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម។ ភាគីប្តឹងទាមទារនៃបណ្តឹងតបត្រូវបង់កម្រៃសេវាបន្ថែមសម្រាប់ការចុះបញ្ជីនៅពេលដាក់បណ្តឹងតប។

ការខកខានក្នុងការបង់កម្រៃសេវាចុះបញ្ជីឱ្យបានគ្រប់ចំនួនទាន់ពេលវេលា ត្រូវចាត់ទុកជា ការខកខានក្នុងការដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្មដូចមានកំណត់ក្នុងប្រការ ៧.៥ (ភាពមិនពេញលេញនៃសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម) ឬអាចប្រឈមនឹងហានិភ័យដែលបណ្តឹងតបរបស់ភាគីវិវាទមិនត្រូវបានលើកយកមកពិចារណាក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ។

រាល់ពាក្យសុំនានា ដែលធ្វើឡើងក្រោមវិធាននេះត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយកម្រៃសេវាលើពាក្យសុំដូចមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវា ម.ជ.ម.។ ការខកខានក្នុងការបង់កម្រៃសេវាលើពាក្យសុំឱ្យបានគ្រប់ចំនួនទាន់ពេលវេលា ពាក្យសុំទាំងនោះមិនត្រូវបានលើកយកមកពិចារណាក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ។

៥៧.៣. ការមិនសងប្រាក់វិញ

កម្រៃសេវាចុះបញ្ជី គឺជាកម្រៃដែលមិនត្រូវសងវិញនោះទេ។

ប្រការ ៥៨. កម្រៃសេវារដ្ឋបាល

៥៨.១. ការកំណត់កម្រៃសេវារដ្ឋបាល

កម្រៃសេវារដ្ឋបាលត្រូវកំណត់ដោយផ្អែកលើតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទដូចមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. ។

៥៨.២. ការគណនាតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ

តម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ គឺជាតម្លៃកម្មវត្ថុនៃរាល់ការទាមទារ និងបណ្តឹងតបទាំងអស់។ ប្រសិនបើភាគីវិវាទបានដាក់ការដោះស្រាយតាមការកាត់កង អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវបញ្ចូលទឹកប្រាក់នោះក្នុងការគណនាតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ប្រសិនបើការដោះស្រាយការកាត់កងនោះបណ្តាលឱ្យវិវាទក្នុងតម្លៃកម្មវត្ថុមានបន្ទុកការងារច្រើនបន្ថែមទៀត។

៥៨.៣. ការកែប្រែការទាមទារ និងការដោះស្រាយ

ទោះបីជាតម្លៃនៃការទាមទារ បណ្តឹងតប ឬការដោះស្រាយតាមការកាត់កង ប្រសិនបើពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបានកាត់បន្ថយស្របតាមប្រការ ៣៨.២ (ការកែប្រែពាក្យបណ្តឹង និងការកែប្រែការដោះស្រាយ) ក៏ដោយ ក៏កម្រៃសេវារដ្ឋបាលមិនត្រូវបានកាត់បន្ថយឡើយ។ ប្រសិនបើចំនួនទឹកប្រាក់នៃ ការទាមទារ បណ្តឹងតប ឬការដោះស្រាយតាមការកាត់កង ប្រសិនបើពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបានដំឡើងស្របតាមប្រការ ៣៨.២ (ការកែប្រែពាក្យបណ្តឹង និងការកែប្រែការដោះស្រាយ) នោះកម្រៃសេវារដ្ឋបាលនឹងត្រូវដំឡើងស្របតាមតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. ផងដែរ។

៥៨.៤. តម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទដែលមិនអាចកំណត់បាន

ប្រសិនបើតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទដែលជាតម្លៃនៃការទាមទារ ឬបណ្តឹងតបមិនអាចកំណត់បាន នៅពេលដែលប្រាក់បង់ជាមុនត្រូវដល់កំណត់បង់ អត្ថលេខាធិការដ្ឋានត្រូវបានស្មានកម្រៃសេវាបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់មជ្ឈត្តកម្មដោយផ្អែកលើលក្ខណៈនៃវិវាទ និងកាលៈទេសៈនៃសំណុំរឿងនីមួយៗ។ ការប៉ាន់ស្មានបណ្តោះអាសន្ននេះអាចត្រូវបានកែប្រែស្របតាមព័ត៌មានដែលទទួលបាននាពេលក្រោយៗមក។

៥៨.៥. ការកែប្រែកម្រៃសេវារដ្ឋបាល

សម្រាប់កាលៈទេសៈពិសេសណាមួយដែលអត្ថលេខាធិការដ្ឋានយល់ឃើញថាសមហេតុផលក្នុងការបន្ថយ ឬដំឡើងកម្រៃសេវារដ្ឋបាលដែលមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. អត្ថលេខាធិការដ្ឋានអាចកែប្រែកម្រៃសេវារដ្ឋបាលរបស់សំណុំរឿងនីមួយៗបាន។ កាលៈទេសៈពិសេសអាចរួមមានជាអាទិ៍បរិមាណការងារតិចតួចរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មដោយសារតែការបញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការមុនកាលកំណត់ ឬបរិមាណការងារបន្ថែមដែល ម.ជ.ម. ត្រូវបំពេញ។ ការដំឡើងកម្រៃសេវារដ្ឋបាលនេះមិនត្រូវលើសពី ៣០% (សាមសិបភាគរយ) នៃកម្រៃសេវារដ្ឋបាលដែលមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. ឡើយ។

ប្រការ ៥៩. កម្រៃសេវាតែងតាំងមជ្ឈត្តករ

ក្នុងករណីដែលការតែងតាំងមជ្ឈត្តករដោយ ម.ជ.ម. ត្រូវបានតម្រូវ ឬស្នើឡើងភាគីវិវាទដែលស្នើឡើងនោះត្រូវបង់កម្រៃសេវាតែងតាំងមជ្ឈត្តករទៅ ម.ជ.ម. ដូចមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. សម្រាប់ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករដែលធ្វើឡើងដោយគណៈកម្មាធិការតែងតាំងនិង នីតិវិធី។

ប្រការ ៦០. កម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

៦០.១. ការកំណត់កម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

កម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវកំណត់ដោយផ្អែកលើតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទដូចមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម.។ មុនពេលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបានរៀបចំបង្កើត គូភាគីវិវាទអាចព្រមព្រៀងផ្សេងលើវិធីសាស្ត្រក្នុងការកំណត់កម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មបាន។

៦០.២. ការគណនាតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ

តម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ គឺជាតម្លៃកម្មវត្ថុនៃរាល់ការទាមទារ និងបណ្តឹងតប។ ប្រសិនបើភាគីវិវាទមានដាក់ការដោះសាតាមការកាត់កង អត្ថលេខាធិការដ្ឋានត្រូវបញ្ចូលទឹកប្រាក់នោះក្នុងការគណនាតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ប្រសិនបើការដោះសាតាមការកាត់កងនោះបណ្តាលឱ្យវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមានបន្ទុកការងារច្រើនបន្ថែមទៀត។

៦០.៣.ការកែប្រែការទាមទារ និងការដោះសា

ទោះបីជាតម្លៃនៃ ការទាមទារ បណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កង ប្រសិនបើពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបានកាត់បន្ថយស្របតាមប្រការ ៣៨.២ (ការកែប្រែ ពាក្យបណ្តឹង និងការកែប្រែការដោះសា) ក៏ដោយ ក៏កម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមិនត្រូវបានកាត់បន្ថយឡើយ។ ប្រសិនបើចំនួនទឹកប្រាក់នៃ ការទាមទារ បណ្តឹងតប ឬការដោះសាតាមការកាត់កង ប្រសិនបើពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបានដំឡើងស្របតាមប្រការ ៣៨.២ (ការកែប្រែ ពាក្យបណ្តឹង និងការកែប្រែការដោះសា)នោះ កម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនឹងត្រូវដំឡើងស្របតាមតារាងកម្រៃសេវាវេទិកា ម.ជ.ម. ផងដែរ។

៦០.៤.តម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទដែលមិនអាចកំណត់បាន

ប្រសិនបើតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ដែលជាតម្លៃនៃការទាមទារ ឬបណ្តឹងតប មិនអាចកំណត់បាននៅពេលដែលប្រាក់បង់ជាមុនត្រូវដល់កំណត់បង់ អត្ថលេខាធិការដ្ឋានត្រូវបានស្ថានភាពសេវាបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់មជ្ឈត្តកម្មដោយផ្អែកលើលក្ខណៈនៃវិវាទ និងកាលៈទេសៈនៃសំណុំរឿងនីមួយៗ។ ការប៉ាន់ស្មានបណ្តោះអាសន្ននេះអាចត្រូវបានកែប្រែស្របតាមព័ត៌មានដែលទទួលបាននាពេលក្រោយៗមក។

៦០.៥.គ្មានកិច្ចព្រមព្រៀងដោយឡែកជាមួយភាគីវិវាទលើកម្រៃសេវា និងការចំណាយ

មជ្ឈត្តករមានសិទ្ធិទទួលបានត្រឹមតែកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងការសងត្រលប់មកវិញនូវការចំណាយនានាដែលបែងចែក និងកំណត់ដោយអត្ថលេខាធិការដ្ឋានតែប៉ុណ្ណោះ។ មជ្ឈត្តករមិនអាចចុះកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយ ឬទទួលកម្រៃដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលពីភាគីវិវាទណាមួយ ឬអ្នកតំណាងរបស់ភាគីវិវាទ សម្រាប់កម្រៃសេវា ឬការចំណាយរបស់ខ្លួនឡើយ។

៦០.៦.ការបែងចែកផ្ទៃក្នុងចំពោះកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

មជ្ឈត្តករមានសេរីភាពក្នុងការព្រមព្រៀងលើការបែងចែកកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មរបស់ខ្លួន។ ប្រសិនបើគ្មានការព្រមព្រៀងអំពីបញ្ហានេះ អត្ថលេខាធិការដ្ឋានត្រូវអនុវត្តវិធានខាងក្រោម៖

- (ក) ក្នុងករណីវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃសមាជិកមជ្ឈត្តករ ៣ (បី) រូប៖ ៤០% (សែសិបភាគរយ) នៃកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មសរុបត្រូវបែងចែកទៅប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និង៦០% (ហុកសិបភាគរយ) ដែលនៅសល់ត្រូវបែងចែកស្មើគ្នារវាងមជ្ឈត្តករផ្សេងទៀត។
- (ខ) ក្នុងករណីដទៃទៀតរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃសមាជិកមជ្ឈត្តករច្រើនរូប៖ ៥% (ប្រាំភាគរយ) នៃកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មសរុបត្រូវបែងចែកទៅប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និង៩៥% (កៅសិបប្រាំភាគរយ) ដែលនៅសល់ត្រូវបែងចែកស្មើគ្នារវាងមជ្ឈត្តករទាំងអស់ រួមទាំងប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មផងដែរ។

៦០.៧. កម្រៃសេវាក្នុងករណីមានការដាក់មជ្ឈត្តការជំនួស

ដោយផ្អែកលើការងារជាក់ស្តែងរបស់មជ្ឈត្តការបានបំពេញ និងកាលៈទេសៈពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវកំណត់កម្រៃដែលត្រូវបង់ទៅមជ្ឈត្តការដែលបានបញ្ចប់តួនាទីរបស់ខ្លួនមុនពេលដំណើរការសវនាការត្រូវបានបញ្ចប់ ទោះការបញ្ចប់នោះដោយសារមូលហេតុអ្វីក៏ដោយ និងទៅមជ្ឈត្តការដែលត្រូវបានដាក់ជំនួស។

កម្រៃសេវាសរុបរបស់មជ្ឈត្តការដែលឈប់ពីតួនាទី និងមជ្ឈត្តការដែលជំនួស មិនអាចលើសពី ១២០% (មួយរយម្ភៃភាគរយ) នៃកម្រៃសេវាដែលមជ្ឈត្តការដែលត្រូវបានតែងតាំងដំបូងអាចនឹងទទួលបាន ប្រសិនបើមជ្ឈត្តការរូបនោះបានកាន់សំណុំរឿងរហូតដល់ទីបញ្ចប់ឡើយ។

៦០.៨. ការកែប្រែកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

សម្រាប់កាលៈទេសៈពិសេសណាមួយដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានយល់ឃើញថា សមហេតុផលក្នុងការបន្ថយ ឬដំឡើងកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មដែលមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចកែប្រែកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនៃសំណុំរឿងនីមួយៗបាន។ កាលៈទេសៈពិសេសរួមមានជាអាទិ៍បរិមាណការងារតិចតួចដែលវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបំពេញដោយសារតែការបញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការមុនកាលកំណត់ ឬបរិមាណការងារច្រើនបន្ថែម ដែល ម.ជ.ម. ត្រូវបំពេញពាក់ព័ន្ធនឹងសំណើជាបន្តបន្ទាប់នានាសម្រាប់វិធានការបណ្តោះអាសន្នការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តការ ឬទទ្ធិករណ៍ចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម។ ការដំឡើងកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មនេះមិនត្រូវលើសពី ៣០% (សាមសិបភាគរយ) នៃកម្រៃសេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មដែលមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. ឡើយ។

ប្រការ ៦១. កម្រៃសេវានានា សម្រាប់នីតិវិធីមជ្ឈត្តការបន្ទាន់

ភាគីរីកាដែលស្នើសុំវិធានបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តការបន្ទាន់ត្រូវបង់កម្រៃសេវានានា សម្រាប់នីតិវិធីមជ្ឈត្តការបន្ទាន់ដែលមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម.។ កម្រៃសេវានេះត្រូវបង់ឱ្យគ្រប់ចំនួននៅពេលដែលដាក់ពាក្យសុំនោះ។

ប្រការ ៦២. ការចំណាយផ្សេងៗ របស់មជ្ឈត្តការបន្ទាន់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និង ម.ជ.ម.

ការចំណាយផ្សេងៗ របស់មជ្ឈត្តការបន្ទាន់ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និង ម.ជ.ម. រួមមាន៖

- (ក) ចំណាយជាក់ស្តែងផ្សេងៗ ដែលមជ្ឈត្តការប្រើប្រាស់ក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ រួមមានការចំណាយសមហេតុផលសម្រាប់ ការធ្វើដំណើរ សណ្ឋាគារ អាហារ និងការចំណាយចាំបាច់ផ្សេងទៀត

- (ខ) ចំណាយសម្រាប់អ្នកជំនាញដែលត្រូវបានតែងតាំងដោយមជ្ឈត្តកម្មបន្ទាន់ ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ឬជំនួយដទៃទៀត ដែលជាតម្រូវការរបស់ មជ្ឈត្តកម្មបន្ទាន់ ឬវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និង
- (គ) ចំណាយសម្រាប់ថ្លៃសំភារៈបរិក្ខារនានា ឬសេវាកម្មបន្ថែម ដែលផ្តល់ដោយ ម.ជ.ម.។

ក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិរបស់ ម.ជ.ម. អាចចេញសេចក្តីណែនាំអំពីការចំណាយដូច បានបញ្ជាក់ខាងដើម។

ប្រការ ៦៣. សោហ៊ុយចំណាយលើសេវាផ្នែកច្បាប់ និងការចំណាយផ្សេងៗ របស់ភាគីរ៉ាវិទ

លើកលែងតែគូភាគីរ៉ាវិទបានព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវមាន សមត្ថកិច្ចបង្គាប់ ក្នុងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យរបស់ខ្លួន ឱ្យភាគីរ៉ាវិទម្ខាងបង់ការចំណាយ សម្រាប់ សេវាផ្នែកច្បាប់ និងការចំណាយផ្សេងៗ មួយផ្នែក ឬទាំងស្រុងរបស់ ភាគីរ៉ាវិទម្ខាងទៀត។

ប្រការ ៦៤. ប្រាក់បង់ជាមុន

៦៤.១. ប្រាក់បង់ជាមុនសម្រាប់កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម

គូភាគីរ៉ាវិទត្រូវបង់ទៅ ម.ជ.ម. នូវប្រាក់បង់ជាមុនសម្រាប់កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្ម ក្នុងតម្លៃប៉ាន់ស្មានណាមួយ លើកលែងតែកម្រៃសេវាចុះបញ្ជីដែលត្រូវបង់ទាំង ស្រុងស្របតាមប្រការ ៥៧.២ (ការបង់កម្រៃសេវាឱ្យទាន់ពេលវេលា)។

អគ្គលេខាធិការដ្ឋានមានសមត្ថកិច្ចកំណត់តម្លៃនៃប្រាក់បង់ជាមុន។ លើកលែងតែ មានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ ភាគីប្តឹងទាមទារ និងភាគីឆ្លើយតប ត្រូវបង់ប្រាក់បង់ ជាមុនម្នាក់ពាក់កណ្តាល។ ការបង់ត្រូវធ្វើក្នុងទម្រង់ជាមូលប្បទានបត្រ ឬការផ្ទេរ ចូលគណនីធនាគារ ដែលកំណត់ដោយ ម.ជ.ម. ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីទទួលបានការជូនដំណឹងពីអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។

៦៤.២. ការបង់បន្ថែមនូវប្រាក់បង់ជាមុន

នៅក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការ រួមមានជាអាទិ៍ ក្នុងករណីដែលមានការកើនឡើង នៃតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ សំណើនានាដែលស្នើឱ្យមានវិធានការបណ្តោះអាសន្ន ការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តការ ឬទទ្ធិករណ៍ចំពោះយុត្តាធិការរបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចស្នើឱ្យគូភាគីរ៉ាវិទបង់បន្ថែមនូវប្រាក់បង់ជាមុន។ ការបង់ បន្ថែមនេះត្រូវធ្វើឡើងក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីទទួល បានការជូនដំណឹងពីអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។

៦៤.៣. ការផ្អាក ឬការបញ្ឈប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ

ក្នុងករណីដែលប្រាក់បង់ជាមុនមិនត្រូវបានបង់ទាំងស្រុងតាមកាលកំណត់ដែលត្រូវបង់ទេនោះ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងដល់គូភាគីវិវាទដើម្បីឱ្យភាគីវិវាទណាមួយបង់នូវទឹកប្រាក់ដែលត្រូវបង់។ ប្រសិនបើប្រាក់នៅតែមិនត្រូវបានបង់ក្នុងរយៈពេលដែលបានកំណត់ដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រោយពីបានពិភាក្សាជាមួយវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម អាចឱ្យវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មផ្អាកការងារនិងកំណត់អំឡុងពេលមួយដែលការទាមទារ ឬបណ្តឹងតប ដែលពាក់ព័ន្ធនោះត្រូវចាត់ទុកថាបានដកនៅពេលផុតកំណត់អំឡុងពេលនោះ។ ការកំណត់អំពីការដកការទាមទារ ឬបណ្តឹងតបនេះ មិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់ការដាក់ ការទាមទារ ឬបណ្តឹងតបនេះជាថ្មីដោយភាគីវិវាទណាមួយនៅក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការផ្សេងទៀតឡើយ។

ភាគីវិវាទនីមួយៗអាចបង់សរុបនូវប្រាក់បង់ជាមុនសម្រាប់កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តកម្មពាក់ព័ន្ធនឹងការទាមទារ ឬបណ្តឹងតប ប្រសិនបើភាគីវិវាទណាមួយខកខានមិនបានបង់ចំណែកដែលខ្លួនត្រូវបង់។ វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ឬអគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាចផ្អាកការងារខ្លួន មួយផ្នែក ឬទាំងស្រុង ឬក៏បញ្ឈប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការតែម្តងប្រសិនបើប្រាក់បង់ជាមុនដែលតម្រូវក្រោមវិធាននេះ មួយចំណែក ឬទាំងស្រុងមិនត្រូវបានបង់ទេនោះ។

៦៤.៤. ការបង់បណ្តោះអាសន្ន

អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អាចបង្គាប់ថាការបង់បណ្តោះអាសន្នអាចធ្វើពីពេលមួយទៅពេលមួយ ដោយដកចេញពីក្នុងកញ្ចប់ប្រាក់បង់ជាមុន សម្រាប់កម្រៃសេវាប៉ាន់ស្មានសម្រាប់ ម.ជ.ម. ឬមជ្ឈត្តករ ឬចំណាយនានាដែល ម.ជ.ម. ឬមជ្ឈត្តករ បានចំណាយរួចហើយ។

៦៤.៥. ទិនានុប្បវត្តន៍ចំណាយសង្ខេបរបស់ប្រាក់បង់ជាមុន ការសងទៅវិញនូវទឹកប្រាក់ដែលមិនបានចំណាយ និងការប្រាក់

បន្ទាប់ពីចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យស្ថាពរ ឬមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យតាមការព្រមព្រៀង ឬសេចក្តីបង្គាប់បញ្ជប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវផ្តល់ទៅគូភាគីវិវាទនូវទិនានុប្បវត្តន៍ចំណាយសង្ខេបរបស់ប្រាក់បង់ជាមុនដែលបានទទួល និងប្រើប្រាស់។ ម.ជ.ម. ត្រូវសងទៅគូភាគីវិវាទវិញនូវទឹកប្រាក់ដែលមិនបានចំណាយតាមសមាមាត្រដែលគូភាគីវិវាទបានព្រមព្រៀង ឬតាមសមាមាត្រដូចគ្នានឹងសមាមាត្រដែលប្រាក់បង់ជាមុនត្រូវបានបង់ ប្រសិនបើមិនមានការព្រមព្រៀងរវាងគូភាគីវិវាទទេនោះ។ ការប្រាក់នៃប្រាក់បង់ជាមុន ឬប្រាក់កក់ធានាត្រូវរក្សាទុកជាចំណូលរបស់ ម.ជ.ម.។

៦៤.៦.ការមិនទទួលខុសត្រូវចំពោះការចំណាយ ដែលហួសពីប្រាក់បង់ជាមុន ឬ
ប្រាក់កក់ដើម្បីធានា

ម.ជ.ម. រួមបញ្ចូលទាំង សមាជិក អភិបាល ទីប្រឹក្សា លេខា និងបុគ្គលិក
របស់ ម.ជ.ម. មិនទទួលខុសត្រូវបង់នូវការចំណាយណាមួយដែលហួសពី
ប្រាក់បង់ជាមុន ឬប្រាក់កក់ដើម្បីធានាឡើយ។

**ប្រការ ៦៥. កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តការដំណើរការក្រោមវិធានផ្សេង ក្រៅពី
វិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការ ម.ជ.ម.**

លើកលែងអត្ថលេខាធិការដ្ឋានកំណត់ផ្សេងពីនេះ តារាងកម្រៃសេវា ម.ជ.ម. ត្រូវ
អនុវត្តផងដែរចំពោះដំណើរការមជ្ឈត្តការដែលចាត់ចែងដោយ ម.ជ.ម. ក្រោម
វិធានផ្សេងក្រៅពីវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការ ម.ជ.ម. ។

ជំពូកទី ៨

បទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗ

ប្រការ ៦៦. ការសម្ងាត់

៦៦.១. ភាពឯកជននៃដំណើរការមជ្ឈត្តការ

លើកលែងតែគូភាគីរវាងមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ រាល់ការប្រជុំ និងសវនាការ នានា ត្រូវធ្វើឡើងជាលក្ខណៈឯកជន និងកំណត់ត្រាផ្សេងៗ ប្រតិចារិក ឬឯកសារ នានាត្រូវតែរក្សាជាការសម្ងាត់។

៦៦.២. ការរក្សាការសម្ងាត់នៃការជំនុំពិភាក្សារបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម

ការជំនុំពិភាក្សារបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវតែរក្សាជាការសម្ងាត់។

៦៦.៣. ការសម្ងាត់ និងការមិនបង្ហាញអង្គហេតុ

ប្រសិនបើមិនមានការយល់ព្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីគូភាគីរវាងទេ បុគ្គល គ្រប់រូប ដែលបានចូលរួមដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល ក្នុងមជ្ឈត្តការត្រូវជាប់ កាតព្វកិច្ចរក្សាការសម្ងាត់ និងមិនត្រូវបង្ហាញអង្គហេតុដែលពាក់ព័ន្ធ ឬដែលខ្លួន បានដឹងតាមរយៈសំណុំរឿងមជ្ឈត្តការឡើយ លើកលែងតែក្នុងករណី៖

- (ក) ការបង្ហាញនោះធ្វើឡើងសម្រាប់ការដាក់ពាក្យទៅតុលាការមានសមត្ថកិច្ច នៃរដ្ឋណាមួយដើម្បីសុំការអនុវត្ត ឬប្តឹងជំទាស់នឹងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ
- (ខ) ស្របតាមដីកាបង្គាប់ ឬដីកាកោះរបស់តុលាការនៃយុត្តាធិការដែលមាន សមត្ថកិច្ច
- (គ) ក្នុងគោលបំណង គោរពតាម ឬអនុវត្តសិទ្ធិ ឬការទាមទារស្របច្បាប់

- (ឃ) ស្របតាមបញ្ញត្តិច្បាប់របស់រដ្ឋណាមួយដែលមានអានុភាពចាប់បង្ខំចំពោះភាគីរ៉ាកាទដែលត្រូវបង្ហាញ ឬ
- (ង) ស្របតាមសេចក្តីបង្គាប់របស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម តាមការដាក់ពាក្យរបស់ភាគីរ៉ាកាណាមួយ ដោយមានការជូនដំណឹងត្រឹមត្រូវ ទៅភាគីរ៉ាកាទម្ខាងទៀត។

៦៦.៤. មិនមានការដាក់បណ្តឹងពីបទហិង្សាកេរ្តិ៍

គូភាគីរ៉ាកាទ និងវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ព្រមព្រៀងថាខ្លួនមិនផ្អែកលើ ឬប្រើប្រាស់ សេចក្តីថ្លែង ក៏ដូចជាយោបល់នានា ទោះបីជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬផ្ទាល់មាត់ ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការដើម្បីធ្វើ ឬចាប់ផ្តើម ឬរក្សា បណ្តឹងពីបទហិង្សាកេរ្តិ៍ បទហិង្សាកេរ្តិ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ បទហិង្សាកេរ្តិ៍តាមសំដី ឬបណ្តឹងតវ៉ាក្នុងរូបភាពផ្សេងទៀត ដែលមានលក្ខណៈបែបនេះ។

ប្រការ ៦៧. ការផ្សព្វផ្សាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ

ម.ជ.ម. អាចផ្សព្វផ្សាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យរបស់ខ្លួន ទោះទាំងស្រុង ឬជាទម្រង់អត្ថបទដកស្រង់ ឬជាសេចក្តីសង្ខេប នៅលើគេហទំព័ររបស់ខ្លួន ឬតាមមធ្យោបាយដទៃទៀតក្នុងលក្ខខណ្ឌខាងក្រោម៖

- (ក) រាល់ការយោងដែលមានឈ្មោះភាគីរ៉ាកាទ និងសេចក្តីលម្អិតដទៃទៀត ដែលបណ្តាលឱ្យសាធារណៈជនអាចស្គាល់ពីអត្តញ្ញាណរបស់គូភាគីរ៉ាកាទ ត្រូវបានលុបចោលតាមសំណូមពរ ឬការកំណត់ដាក់លាក់របស់ភាគីរ៉ាកាទ និង
- (ខ) ប្រសិនបើមិនមានភាគីរ៉ាកាទណាមួយបានជំទាស់ទៅនឹងការផ្សព្វផ្សាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យក្នុងអំឡុងពេល ៩០ (កៅសិប) ថ្ងៃប្រតិទិន បន្ទាប់ពីចេញមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ។

ប្រការ ៦៨. ការបោះបង់សិទ្ធិ

ភាគីរ៉ាកាទណាមួយដែលដឹងថាបញ្ញត្តិដែលមិនមានអានុភាពចាប់បង្ខំតាមផ្លូវច្បាប់ដែលគ្រប់គ្រងមជ្ឈត្តការ ឬការតម្រូវណាមួយក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងមជ្ឈត្តការ រួមទាំងវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការមិនត្រូវបានគោរព ប៉ុន្តែនៅបន្តមជ្ឈត្តការដោយមិនបានជំទាស់ក្នុងពេលវេលាដែលបញ្ញត្តិ ឬកិច្ចព្រមព្រៀងនោះបានកំណត់ នឹងត្រូវសន្មតថាបានបោះបង់សិទ្ធិប្តឹងជំទាស់របស់ខ្លួន។

ស្របតាមប្រការ ៥៣ (ការកែតម្រូវ ការបំភ្លឺលម្អិត និងការបកស្រាយមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ និងមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យបន្ថែម) ការព្រមព្រៀងក្នុងការធ្វើមជ្ឈត្តកម្មក្រោមវិធាននេះ មានន័យថា គូភាគីរ៉ាកាទយល់ព្រមអនុវត្តមជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យភ្លាមៗ ដោយមិនបង្កង់ និងដោយមិនដកហូតវិញ គូភាគីរ៉ាកាទបោះបង់ផងដែរនូវសិទ្ធិក្នុងការប្តឹងជំទាស់

របស់ខ្លួនសម្រាប់សិទ្ធិក្នុងការប្តឹងជំទាស់ណាដែលអាចបោះបង់បានដោយមានសុពលភាព។ គូភាគីវិវាទព្រមព្រៀងបន្ថែមទៀតថា មជ្ឈត្តវិនិច្ឆ័យ គឺស្ថាពរ និងមានអានុភាពអនុវត្តចំពោះគូភាគីវិវាទ។

ប្រការ ៦៩. ជម្រើសរវាងតុលាការ និង ម.ជ.ម.

នៅពេលដែលទឹកនឹងធ្វើមជ្ឈត្តការស្ថិតក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងគូភាគីវិវាទបានអនុលោមតាមមាត្រា ២១ ទាក់ទងនឹងការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តការ ឬមាត្រា ២២ ទាក់ទងនឹងការបញ្ចប់អាណត្តិរបស់មជ្ឈត្តការ នៃច្បាប់ស្តីពីមជ្ឈត្តការផ្នែកពាណិជ្ជកម្មនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងជម្រើសដោះស្រាយវិវាទចំពោះមុខតុលាការផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម សាលាឧទ្ធរណ៍ ឬតុលាការកំពូល ឬនៅចំពោះមុខ ម.ជ.ម. គូភាគីវិវាទ តាមរយៈវិធាននេះ យល់ព្រមយ៉ាងជាក់លាក់ក្នុងការដាក់វិវាទជាសមត្ថកិច្ចដោះស្រាយផ្តាច់មុខរបស់ ម.ជ.ម.។ សេចក្តីសម្រេចរបស់ ម.ជ.ម. ក្រោមវិធាននេះ ត្រូវចាត់ទុកថាជាសេចក្តីសម្រេចរបស់ ម.ជ.ម. ក្រោមមាត្រាច្បាប់ដែលរៀបរាប់ខាងដើម ដែលជាសេចក្តីសម្រេចស្ថាពរ និងបិទផ្លូវតវ៉ា។

ប្រការ ៧០. ករណីដែលមិនមានចែងច្បាស់លាស់ក្នុងវិធាន

សម្រាប់ករណីណាមួយដែលមិនមានចែងច្បាស់លាស់ក្នុងវិធាននេះ ម.ជ.ម. វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងគូភាគីវិវាទ ត្រូវធ្វើសកម្មភាពស្ថិតក្នុងស្មារតីនៃវិធាននេះ និងត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងឱ្យអស់ពីលទ្ធភាព ធានានូវដំណោះស្រាយវិវាទប្រកបដោយយុត្តិធម៌ ឆាប់រហ័ស និងចំណាយអស់តិច។

ប្រការ ៧១. ការមិនទទួលខុសត្រូវ

ម.ជ.ម. ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងសមាជិក អភិបាល ទីប្រឹក្សា លេខា និងបុគ្គលិករបស់ ម.ជ.ម. មជ្ឈត្តការបន្ទាន់ និងសមាជិករបស់វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ៖

- (ក) មិនទទួលខុសត្រូវចំពោះបុគ្គលណាម្នាក់ឡើយ សម្រាប់សកម្មភាព ការខកខាន មិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ច ឬការធ្វេសប្រហែស ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើមជ្ឈត្តកម្ម ស្របតាមវិធាននេះឡើយ ឬបំពេញមុខងារណាមួយដូចមានចែងក្នុងវិធាននេះ និង
- (ខ) មិនមានកាតព្វកិច្ចក្នុងការធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងមជ្ឈត្តការដែលដំណើរការស្របតាមវិធាននេះ ឬបំពេញមុខងារណាមួយដូចមានចែងក្នុងវិធាននេះ និងមិនមានភាគីវិវាទណាមួយអាចស្នើឱ្យបុគ្គលណាម្នាក់ខាងលើធ្វើជាសាក្សីក្នុងនីតិវិធីផ្លូវច្បាប់ណាមួយពាក់ព័ន្ធនឹងមជ្ឈត្តការដែលធ្វើឡើងស្របតាមវិធាននេះ ឬបំពេញមុខងារណាមួយដូចមានចែងក្នុងវិធាននេះនោះទេ។

ប្រការ ៧២. វិសោធនកម្មទៅលើវិធាន

វិធាននេះអាចត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មជាញឹកញយដោយ ម.ជ.ម.។ លើកលែងតែមានចែងផ្សេងពីនេះ កិច្ចព្រមព្រៀងក្នុងការធ្វើមជ្ឈត្តការដូចមានកំណត់ក្នុងប្រការ ២.១(ក) មានន័យថាជាការព្រមព្រៀងក្នុងការធ្វើមជ្ឈត្តការស្របតាមវិធានទាំងឡាយរបស់ ម.ជ.ម. ដែលមានសុពលភាពជាធរមាននៅកាលបរិច្ឆេទ ដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម។

ប្រការ ៧៣. សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អនុវត្ត

ក្នុងករណីចាំបាច់ ឬដែលមានប្រយោជន៍ ក្រុមប្រឹក្សាប្រតិបត្តិរបស់ ម.ជ.ម. អាចចេញសេចក្តីណែនាំសម្រាប់អនុវត្ត ដើម្បីបំពេញបន្ថែម ធ្វើនិយ័តកម្ម និងអនុវត្តវិធាននេះក្នុងគោលបំណងសម្រួលកិច្ចការរដ្ឋបាលនៃមជ្ឈត្តការដែលគ្រប់គ្រងដោយវិធាននេះ។

ជំពូកទី ៩

អវសានប្បញ្ញត្តិ

ប្រការ ៧៤. អវសានប្បញ្ញត្តិ

៧៤.១ វិធាននេះត្រូវបានអនុម័តដោយមហាសន្និបាតរបស់ ម.ជ.ម. នាថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១។ បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយនឹងវិធាននេះត្រូវទុកជានិរាករណ៍។

៧៤.២ វិធាននេះមានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២១ តទៅ។

ថ្ងៃអាទិត្យ ១៥ កើត ខែចេត្រ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស. ២៥៦៤
ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១

មជ្ឈមណ្ឌលជាតិនៃមជ្ឈត្តការដោះស្រាយវិវាទ

ប៊ុន យុទ្ធី

ឧបសម្ព័ន្ធ ១

តារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម.

(សូមមើលជំពូកទី ៧ (កម្រៃសេវា) នៃវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការរបស់ ម.ជ.ម.)

១. កម្រៃសេវាចុះបញ្ជីសំណុំរឿង

១.១ នៅពេលដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីមជ្ឈត្តកម្ម ឬបណ្តឹងតប ភាគីប្តឹងទាមទារ ឬភាគីប្តឹងទាមទារនៃបណ្តឹងតបនោះត្រូវបង់រៀងៗខ្លួននូវកម្រៃសេវាចុះបញ្ជីសំណុំរឿងចំនួន ៥០០ (ប្រាំរយ) ដុល្លារអាមេរិក សម្រាប់ការចុះបញ្ជីការទាមទារ ឬបណ្តឹងតបនោះ។

១.២ ប្រសិនបើភាគីប្តឹងទាមទារ ឬភាគីប្តឹងទាមទារនៃបណ្តឹងតប ខកខានក្នុងការបង់កម្រៃសេវាចុះបញ្ជី ម.ជ.ម. នឹងមិនចាប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការដោះស្រាយការទាមទារ ឬបណ្តឹងតបនោះនោះទេ។

១.៣ កម្រៃសេវាចុះបញ្ជីសំណុំរឿងមិនអាចត្រូវបានបង់សងវិញទេ។

២. កម្រៃសេវាសំណើសុំឱ្យមានការចូលរួមពីតតិយជន

២.១ នៅពេលដាក់សំណើសុំឱ្យមានការចូលរួមពីតតិយជនក្រោមប្រការ ៣៥.៥ (ការចូលរួមពីតតិយជន) ភាគីដែលដាក់សំណើនោះត្រូវបង់នូវកម្រៃសេវាសំណើសុំឱ្យមានការចូលរួមពីតតិយជនចំនួន ៥០០ (ប្រាំរយ) ដុល្លារអាមេរិក។

២.២ ប្រសិនបើភាគីដែលដាក់សំណើនោះខកខានក្នុងការបង់កម្រៃសេវាសំណើសុំឱ្យមានការចូលរួមពីតតិយជន សំណើសុំឱ្យមានការចូលរួមពីតតិយជននោះមិនត្រូវបានលើកយកមកពិចារណាក្នុងដំណើរការមជ្ឈត្តការឡើយ។

២.៣ កម្រៃសេវាសំណើសុំឱ្យមានការចូលរួមពីតតិយជនមិនអាចត្រូវបានបង់សងវិញទេ។

៣. កម្រៃសេវាតែងតាំងមជ្ឈត្តករ

- ៣.១ ភាគីវិវាទត្រូវបង់កម្រៃសេវាចំនួន ៥០០ (ប្រាំរយ) ដុល្លារអាមេរិក សម្រាប់ការតែងតាំងមជ្ឈត្តករមួយរូបដែលធ្វើឡើងដោយ ម.ជ.ម. តាមរយៈ គណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី នៅពេលដែលភាគីវិវាទ ឬគូភាគីវិវាទ ខកខានក្នុងការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ ឬមជ្ឈត្តករដែលគូភាគីវិវាទបានតែងតាំង ខកខានក្នុងការតែងតាំងប្រធានវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ស្របតាមវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការរបស់ ម.ជ.ម. ហើយ ម.ជ.ម. តាមរយៈគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ត្រូវបានស្នើឬតម្រូវឱ្យធ្វើការតែងតាំងមជ្ឈត្តករ។
- ៣.២ កម្រៃសេវាតែងតាំងមជ្ឈត្តករ ត្រូវអនុវត្តចំពោះសំណុំរឿងដែលចាត់ចែងដោយ ម.ជ.ម. ឬក្នុងសំណុំរឿងពិសេស ដែលទាមទារឱ្យគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី តែងតាំងមជ្ឈត្តករស្របតាមវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការរបស់ ម.ជ.ម. ឬក្នុងករណីដែលសំណើសុំឱ្យមានការតែងតាំងមជ្ឈត្តករត្រូវបានបញ្ជូនទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។
- ៣.៣ កម្រៃសេវាតែងតាំងមជ្ឈត្តករនេះមិនត្រូវអនុវត្តលើការតែងតាំងមជ្ឈត្តករជំនួសណាមួយឡើយ ក្នុងករណីដែលមជ្ឈត្តករត្រូវបានជំនួសដូចមានចែងក្នុងប្រការ ៣០ (ការដាក់មជ្ឈត្តករជំនួស) ត្រូវបានតែងតាំងដោយគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី។
- ៣.៤ សម្រាប់សំណុំរឿងពិសេស កម្រៃសេវាតែងតាំងមជ្ឈត្តករត្រូវរងចូលគណនីដែលកំណត់ដោយ ម.ជ.ម. មុនពេលចាប់ផ្តើមការតែងតាំង។
- ៣.៥ កម្រៃសេវាតែងតាំងមជ្ឈត្តករមិនអាចត្រូវបានបង់សងវិញឡើយ។

៤.- កម្រៃសេវាជំទាស់

- ៤.១ នៅពេលដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករដូចមានចែងក្នុងប្រការ ២៨.២ (សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តករពេលវេលាកំណត់ និងកម្រៃសេវាជំទាស់) ភាគីវិវាទនោះត្រូវបង់នូវកម្រៃសេវាជំទាស់ចំនួន ៥០០ (ប្រាំរយ) ដុល្លារអាមេរិក។
- ៤.២ កម្រៃសេវាជំទាស់មិនអាចត្រូវបានបង់សងវិញឡើយ។

៥. កម្រៃសេវារដ្ឋបាល

- ៥.១ កម្រៃសេវារដ្ឋបាលត្រូវយោងតាមកម្រិតនៃកម្រៃសេវា ដែលប្រែប្រួលទៅតាមតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ និងត្រូវកំណត់ស្របតាមតារាងខាងក្រោម។
- ៥.២ តម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ គឺជាតម្លៃកម្មវត្ថុនៃរាល់ការទាមទារ និងបណ្តឹងតបទាំងអស់។ ការដោះស្រាយតាមការកាត់កងត្រូវបានបញ្ចូលសម្រាប់ការគណនាតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ និងកម្រៃសេវារដ្ឋបាល ប្រសិនបើការដោះស្រាយតាមការកាត់កងនោះបណ្តាលឱ្យវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មមានបន្ទុកការងារបន្ថែមទៀត។

កម្រៃសេវាអគ្គិសនី (គិតជាដុល្លារអាមេរិក)

កម្រៃសេវាអគ្គិសនី				កម្រៃសេវាអគ្គិសនី			
រហូត	៥០.០០០	=	៧៥០				
ចាប់ពី	៥០.០០១	ដល់	១០០.០០០	=	១.៥០០	+	០,៨០% នៃចំនួនដែលលើសពី ៥០.០០០
ចាប់ពី	១០០.០០១	ដល់	៥០០.០០០	=	១.៩០០	+	០,៧០% នៃចំនួនដែលលើសពី ១០០.០០០
ចាប់ពី	៥០០.០០១	ដល់	១.០០០.០០០	=	៤.៧០០	+	០,៥០ % នៃចំនួនដែលលើសពី ៥០០.០០០
ចាប់ពី	១.០០០.០០១	ដល់	៣.០០០.០០០	=	៧.២០០	+	០,២០% នៃចំនួនដែលលើសពី ១.០០០.០០០
ចាប់ពី	៣.០០០.០០១	ដល់	៥.០០០.០០០	=	១១.២០០	+	០,១២% នៃចំនួនដែលលើសពី ៣.០០០.០០០
ចាប់ពី	៥.០០០.០០១	ដល់	១០.០០០.០០០	=	១៣.៦០០	+	០,០៨% នៃចំនួនដែលលើសពី ៥.០០០.០០០
ចាប់ពី	១០.០០០.០០១	ដល់	៥០.០០០.០០០	=	១៧.៦០០	+	០,០៤% នៃចំនួនដែលលើសពី ១០.០០០.០០០
សរុប	៥០.០០០.០០០			=	៣៣.៦០០		

៥.៣ កម្រៃសេវាវដ្តបាលនៃសំណុំរឿងនីមួយៗ អាចនឹងត្រូវបានកែប្រែដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ដោយពិចារណាទៅលើកាលៈទេសៈពិសេសណាមួយដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានយល់ឃើញថា សមហេតុផលក្នុងការបន្ថយ ឬដំឡើងកម្រៃសេវាវដ្តបាល ដែលមានកំណត់នៅក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ម.ជ.ម.។ កាលៈទេសៈពិសេស រួមមានជាអាទិ៍ បរិមាណការងារដែលម.ជ.ម. ត្រូវបំពេញមានតិចតួចដោយសារតែការបញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការមុនកាលកំណត់ ឬសេវាកម្មផ្សេងៗ ដែល ម.ជ.ម. ត្រូវផ្តល់បន្ថែម។ ការដំឡើងកម្រៃសេវាវដ្តបាលមិនត្រូវលើសពី ៣០% (សាមសិបភាគរយ) នៃកម្រៃសេវាវដ្តបាលដែលមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. នោះទេ។

៦. កម្រៃសេវាវដ្តកាមជ្ឈត្តកម្ម

៦.១ កម្រៃសេវាវដ្តកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវយោងតាមកម្រិតនៃកម្រៃសេវាដែលប្រែប្រួលទៅតាមតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ និងត្រូវកំណត់ស្របតាមតារាងខាងក្រោម។

៦.២ តម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ គឺជាតម្លៃនៃរាល់ការទាមទារ និងបណ្តឹងតបទាំងអស់។ ការដោះស្រាយតាមការកាត់កងត្រូវបានបញ្ចូលសម្រាប់ការគណនាតម្លៃកម្មវត្ថុនៃវិវាទ និងកម្រៃសេវាវដ្តកាមជ្ឈត្តកម្ម ប្រសិនបើការកាត់កងតាមការដោះស្រាយនោះបណ្តាលឱ្យវដ្តកាមជ្ឈត្តកម្មមានបន្ទុកការងារបន្ថែមទៀត។

៦.៣ កម្រៃសេវាវដ្តកាមជ្ឈត្តកម្មនៃសំណុំរឿងនីមួយៗ ត្រូវបានអគ្គលេខាធិការដ្ឋានកែប្រែដោយពិចារណាទៅលើកាលៈទេសៈពិសេសណាមួយ ដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានយល់ឃើញថា សមហេតុផលក្នុងការបន្ថយ ឬដំឡើងកម្រៃសេវាវដ្តកាមជ្ឈត្តកម្ម ដែលមានកំណត់នៅក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម.។ កាលៈទេសៈពិសេស រួមមានជាអាទិ៍ បរិមាណការងារដែលវដ្តកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបំពេញមានតិចតួចដោយសារតែការបញ្ចប់ដំណើរការមជ្ឈត្តការមុនកាលកំណត់ ឬមានការងារបន្ថែម ដែលវដ្តកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវបំពេញពាក់ព័ន្ធនឹងសំណើជាបន្តបន្ទាប់នានាសម្រាប់វិធានការបណ្តោះអាសន្ន ការជំទាស់ទៅនឹងមជ្ឈត្តការ ឬទម្លៀករណ៍ចំពោះយុត្តាធិការរបស់វដ្តកាមជ្ឈត្តកម្ម។ ការដំឡើងកម្រៃសេវាវដ្តកាមជ្ឈត្តកម្មមិនត្រូវលើសពី ៣០% (សាមសិបភាគរយ) នៃកម្រៃសេវាវដ្តកាមជ្ឈត្តកម្មដែលមានកំណត់ក្នុងតារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. ឡើយ។

កម្រៃសេវាទេសចរណ៍កម្ពុជា (សម្រាប់មជ្ឈត្តកម្មយូរ)									
កម្រៃសេវាទេសចរណ៍កម្ពុជា	កម្រៃសេវាទេសចរណ៍កម្ពុជា	កម្រៃសេវាទេសចរណ៍កម្ពុជា	កម្រៃសេវាទេសចរណ៍កម្ពុជា	កម្រៃសេវាទេសចរណ៍កម្ពុជា	កម្រៃសេវាទេសចរណ៍កម្ពុជា	កម្រៃសេវាទេសចរណ៍កម្ពុជា	កម្រៃសេវាទេសចរណ៍កម្ពុជា	កម្រៃសេវាទេសចរណ៍កម្ពុជា	កម្រៃសេវាទេសចរណ៍កម្ពុជា
រហូត	៥០.០០០	=	១.០០០						
ចាប់ពី	៥០.០០១	=	២.៧៥០	+	២%	នៃចំនួនដែលលើសពី	៥០.០០០		
ចាប់ពី	១០០.០០១	=	៣.៧៥០	+	១,៧០%	នៃចំនួនដែលលើសពី	១០០.០០០		
ចាប់ពី	៥០០.០០១	=	១០.៥៥០	+	១,៥០%	នៃចំនួនដែលលើសពី	៥០០.០០០		
ចាប់ពី	១.០០០.០០១	=	១៨.០៥០	+	០,៧៥%	នៃចំនួនដែលលើសពី	១.០០០.០០០		
ចាប់ពី	៣.០០០.០០១	=	៣៣.០៥០	+	០,៥០%	នៃចំនួនដែលលើសពី	៣.០០០.០០០		
ចាប់ពី	៥.០០០.០០១	=	៤៣.០៥០	+	០,៣០%	នៃចំនួនដែលលើសពី	៥.០០០.០០០		
ចាប់ពី	១០.០០០.០០១	=	៥៨.០៥០	+	០,១៥%	នៃចំនួនដែលលើសពី	១០.០០០.០០០		
លើសពី	៥០.០០០.០០០	=	១១៨.០៥០		០,០៧៥%	នៃចំនួនដែលលើសពី	៥០.០០០.០០០		

៧. កម្រៃសេវានៃការស្នើសុំវិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់

- ៧.១ កម្រៃស្នើសុំសម្រាប់សំណើសុំឱ្យតែងតាំងមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ (រួមបញ្ចូលទាំង កម្រៃសេវាតែងតាំង និងកម្រៃសេវារដ្ឋបាលនានាដោយអត្ថលេខាធិការដ្ឋាន សម្រាប់វិធានការបណ្តោះអាសន្នចេញដោយមជ្ឈត្តករបន្ទាន់) មកគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី ក្រោមជំពូក ៣ (មជ្ឈត្តករបន្ទាន់) មានចំនួន ១.៥០០ (មួយពាន់ប្រាំរយ) ដុល្លារអាមេរិក និងត្រូវបង់គ្រប់ចំនួននៅពេលដាក់សំណើសុំ ឱ្យតែងតាំងមជ្ឈត្តករបន្ទាន់មកគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី។
- ៧.២ កម្រៃស្នើសុំមិនអាចត្រូវបានបង់សងវិញឡើយ ហើយក៏មិនមែនជាចំណែក មួយនៃកម្រៃសេវារដ្ឋបាលដែលមានកំណត់ក្នុងចំណុច ៥ (កម្រៃសេវា រដ្ឋបាល)។
- ៧.៣ កម្រៃសេវាមជ្ឈត្តករបន្ទាន់មានចំនួន ៣.៥០០ (បីពាន់ប្រាំរយ) ដុល្លារអាមេរិក និងត្រូវបង់គ្រប់ចំនួននៅពេលដាក់សំណើសុំឱ្យតែងតាំងមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ មកគណៈកម្មាធិការតែងតាំង និងនីតិវិធី។

៨. កាលបរិច្ឆេទសុពលភាព

- ៨.១ តារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. នេះ ត្រូវបានអនុម័តដោយមហាសន្និបាតរបស់ ម.ជ.ម. នាថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១។
- ៨.២ តារាងកម្រៃសេវារបស់ ម.ជ.ម. នេះ មានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃ ទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២១ តទៅ។

សម្គាល់៖ កម្រៃសេវាដូចមានកំណត់ខាងលើមិនរាប់បញ្ចូលការចំណាយផ្សេងៗ របស់ ម.ជ.ម. វេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម និងមជ្ឈត្តករបន្ទាន់ ក៏ដូចជាអាករលើតំលៃបន្ថែម លើកម្រៃសេវារដ្ឋបាលរបស់ ម.ជ.ម. និងពន្ធភាគទុកលើសេវារបស់មជ្ឈត្តករឡើយ។ មុនពេលបង្កើតវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម គួរពិចារណាទៅលើការប្រៀបធៀបនេះលើកម្រៃ សេវាវេទិកាមជ្ឈត្តកម្ម ប្រសិនបើវេទិកាមជ្ឈត្តកម្មឯកភាពចំពោះកម្រៃសេវាដែល ព្រមព្រៀងនោះ។

ថ្ងៃអាទិត្យ ១៥ កើត ខែចេត្រ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស. ២៥៦៤
ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២១
មជ្ឈមណ្ឌលជាតិនៃមជ្ឈត្តការផ្ដេកពាណិជ្ជកម្ម

ប៊ុន យុទ្ធី

ឧបសម្ព័ន្ធ ២

គំរូខ្សែចងរបស់ ម.ជ.ម.

ខ្សែស្តីពីមជ្ឈត្តការ

រាល់វិវាទទាំងអស់ដែលកើតចេញពី ឬដែលទាក់ទងនឹងកិច្ចសន្យានេះ រួមបញ្ចូលវិវាទទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអត្ថិភាព សុពលភាព ការអនុវត្ត ឬការបញ្ចប់កិច្ចសន្យានេះ ត្រូវបញ្ជូនទៅដោះស្រាយជាស្ថាពរតាមរយៈមជ្ឈត្តការចាត់ចែងដោយមជ្ឈមណ្ឌលជាតិនៃមជ្ឈត្តការផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ស្របតាមវិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការរបស់មជ្ឈមណ្ឌលជាតិនៃមជ្ឈត្តការផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម (វិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការ ម.ជ.ម.) ដែលមានសុពលភាពអនុវត្តនៅពេលចាប់ផ្តើមដំណើរការមជ្ឈត្តការ ហើយតាមរយៈការយោងក្នុងប្រការនេះ វិធានស្តីពីមជ្ឈត្តការ ម.ជ.ម. ត្រូវចាត់ទុកថាបានរួមបញ្ចូលជាផ្នែកមួយនៃកិច្ចសន្យានេះ។

ទីកន្លែងធ្វើមជ្ឈត្តការគឺ ព្រះរាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។*

វេទិកាមជ្ឈត្តកម្មត្រូវមានមជ្ឈត្តករចំនួន _____ **រូប។

ភាសានៃមជ្ឈត្តការគឺ _____ ។

ខ្សែស្តីពីច្បាប់គ្រប់គ្រងកិច្ចសន្យា

ច្បាប់ដែលត្រូវយកមកអនុវត្តលើកិច្ចសន្យានេះគឺច្បាប់នៃ _____ ***។

* គូភាគីវិវាទគួរបញ្ជាក់អំពីជម្រើស នៃទីកន្លែងធ្វើមជ្ឈត្តការរបស់ខ្លួន។ ប្រសិនបើគូភាគីវិវាទមានបំណងចង់ជ្រើសរើសទីកន្លែងធ្វើមជ្ឈត្តការផ្សេងពីរាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា គូភាគីវិវាទត្រូវជំនួស “រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា” ដោយឈ្មោះទីក្រុង និងប្រទេសនៃជម្រើសរបស់ខ្លួន (ឧទាហរណ៍ “ទីក្រុង ប្រទេស”)។

** ចំនួនមជ្ឈត្តករត្រូវកំណត់ជាចំនួនសេស។

*** បញ្ជាក់ឈ្មោះប្រទេស ឬយុត្តាធិការ។

WWW.NCAC.ORG.KH